

ॐ ह्रीं श्रीं अहं नमिउण पास विसहर
वसह जिण फुलिग ॐ ह्रीं श्रीं अहं नमः

ग ग न

गो ञे

दी प

ज ले

लेखक अने संपादक

आदित्य अशोधक

हिरायंठ स्वरूपयंठ अवेरी

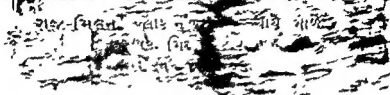
A MAN OF LITERATURE

दादशुनयोगी, धविराज

આદિત્ય સંશોધક

હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી

A MAN OF LITERATURE

૧૯૮૮, સંવત્ર મંડીત
શુભક મહેસાણી રાજ
મુબાઈ-૪૦૦ ૦૦૪

મૂલ્ય : રૂપિયા ચાર

પ્રથમ આવૃત્તિ :

આવળું શુદ્ધ ૫

મંવત્ર ૨૦૩૩

પ્રતિ : ૧૦૦૦

શુક્રવાર

તારીખ : ૧૯-૮ ૧૯૫૭

મુદ્રક :

મહાત્માજી ઝવેરચંદ ગાંધી,
નયન પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, રીમીડાડ પુલ નીચે.
અમદાવાદ.

—: સાદર સવિનય સળહુમાન સપ્રેમ સમર્પણ:—

શ્રી અને સરસ્વતી જેમના ચરણોમાં આજોડે છે.

શ્રદ્ધાની ધૂપસળી અને ભાવનાના દિપકો વડે જેમનું મન-મંદિર ગળહળે છે.

અહિંસા-સંયમ-તપના સ્વસ્તિક વડે જેમના આત્મ-મંદિરનું આંગણું સુશોભિત બન્યું છે.

શીલ સદાચાર સંયમનું સુમધુર સંગીત જેમની આત્મ-વીણા ઉપર ગુંથ બેસ્યું છે.

દાન-શીલ-તપ-ભાવ-ના પુણ્યો વડે જેમનું જીવન-ઉદ્યાન મધમધી બેસ્યું છે.

એવા મારા પરમ ઉપકારી પરમપૂજ્ય

શેઠશ્રી જીવતલાલ પ્રતાપશાહના

પુનિત ચરણ કમળમાં સમર્પણ.

પ્રસ્તાવના

ભાઈશ્રી દિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી ધર્મશ્રદ્ધાળુ-ભાવિક અને ઉત્તમાદી લેખક છે. શ્રુત માદિત્યની યથાશક્તિ-યથામનિમેષા દરવાનો ધગશ નેમને દર્શેશાં રવા કરે છે. “દૃષ્ટ્યાળુ” “શુધોગા” “મહાવીર શાશન” “જૈન” આદિ ગ્રાખાદિકો અને મામિકોમાં જોમના લેખ અવાર નવાર પ્રગટ થાય છે.

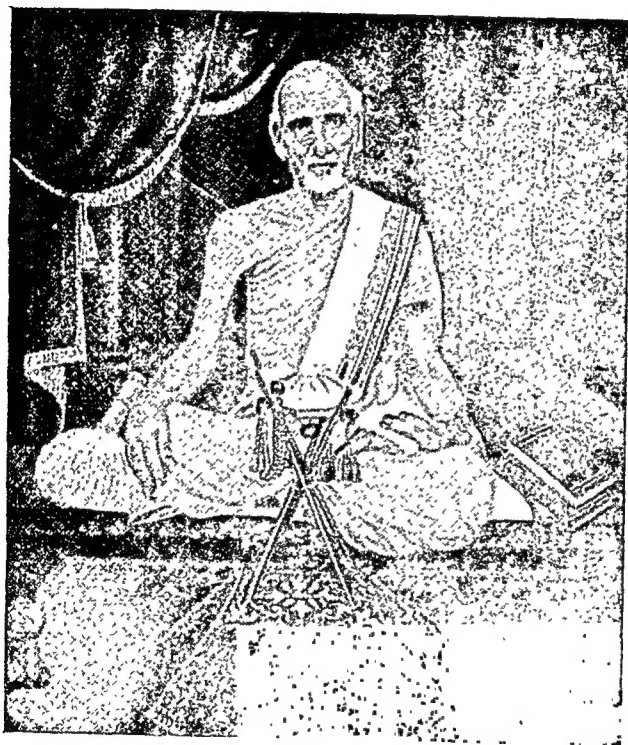
“ગગન-ગોષે દીપ-જલે” નામનું તેમનું આ પ્રકાશન જૈન ધર્મના પ્રાચીન સંસ્કૃત તીર્થ દર્શો અને સ્તોત્રો શ્રી શત્રુંઘ્ય તીર્થ દર્શ-શ્રી શત્રુંઘ્ય લઘુ દર્શ-શ્રી ગીરનારજી દર્શ-શ્રી આબુજી દર્શ શ્રી અમેતગિજર દર્શ-શ્રી અષ્ટાપદ દર્શ-શ્રી જયતિઃઅણુ સ્તોત્ર-શુજરાની ભાષાનર મદિત પ્રગટ થાય છે. જે નિત્ય ઉપયોગી-પ્રાતઃ સ્મરણીય-અને આ વિગયના અનુરાગીઓને ખુબ જ ઉપયોગી નિવડશે.

આ ગ્રંથ પાછળ જોમના ખંત-ઉત્તમાદ-ધગશ પ્રશંસનીય છે. જોજો આ પ્રમાણે શ્રુત માદિત્યની મેષા કરતાં આત્મ-દૃષ્ટ્યાળુ માથે જો શુભેચ્છા માથે વિરમું તે પહેલાં મૂક દીડીંગ વધુ ઠાળજીપૂર્વક દરવાની જરૂર દતી જો ગુચના દરવાની આવશ્યકતા સમજું છું.

શ્રી આદીનાથ જૈન ટેમ્પલ
વાલકેશ્વર-ત્રીન જત્તી,
મુંબઈ-૪૦૦૦૦૬.

મુનિ યશોવિજય
સંવત : ૨૦૩૩
મૌન એકાદશી
ગુરવાર તા. ૨-૧૨-૭૬

વચનસિદ્ધિદાયક ૧૦૦૮ જગત્ગુરુ શ્રીમાન
શ્રી મોહનલાલજી મહારાજ

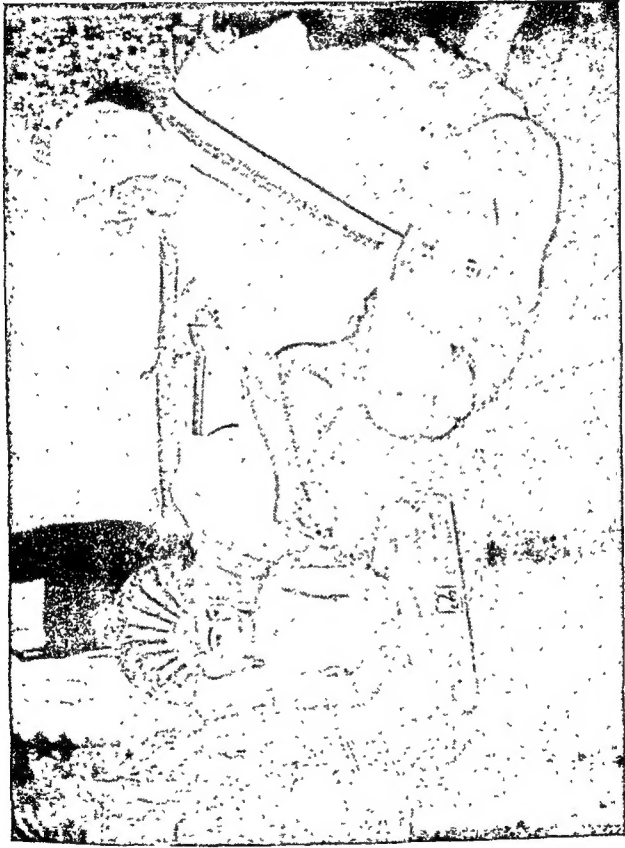
પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રી લક્ષ્મિમુનિજીની શુભ
પ્રેરણાથી શ્રી મોહનલાલજી મહારાજ જ્ઞાનભંડાર
સુરતના આર્થિક સૌજન્યથી

પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્
વિજયત્રિહિસૂરીશ્વરજી (બાપજી) મહારાજ

પરમપૂજ્ય સાધ્વીજી મહારાજ શ્રી કંચનશ્રીજીની
શુભ પ્રેરણાથી ગોપીપુરા-સુરતની બહેનોના
આર્થિક સૌજન્યથી

પરમ તપસ્વિની-પરમ ઉપકારી પરમપૂજ્ય સાધ્વીજી રાજેન્દ્રશ્રીજી મ.

પરમ પૂજ્ય સાધ્વીજી ભગવંત શ્રીમદ્
 સુનંદાશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી શ્રી
 પાર્શ્વચંદ્રસૂરીજી જ્ઞાન-મંદિર-મુલુંડના
 આર્થિક સૌજન્યથી

હાતાઓની શુભ નામાવલિ

- ૦૧-૦૦ રાવળહાદુર શાહ સોદાગર શેઠશ્રી જીવતલાલ મુંબઈ
પ્રતાપશીની શુભ પ્રેરણાથી શેઠ પ્રતાપ
ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ
- ૨૫૧-૦૦ પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય પાટણ
ભુવનચંદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીની
શુભ પ્રેરણાથી શ્રીમદ્ વિજય ભુવનચંદ્ર
સૂરીશ્વર જ્ઞાનમંદિર
- ૨૫૧-૦૦ પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ યશોવિજયજી મુંબઈ
મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી શ્રી ચંદ્રપ્રભુ
સ્વામિશ્રી જૈન દહેરાસર સેન્ટ્રલ્સ્ટ રોડ
પ્રાર્થના સમાજ
- ૨૫૧-૦૦ શેઠશ્રી સુરજમલજી બાફનાની શુભ પ્રેરણાથી મુંબઈ
શેઠ મોતીશા જૈન ટેમ્પલ એન્ડ રીલીજીયસ
ચેરીટીઝ લવલેન લાયબ્રેરી
- ૨૫૧-૦૦ રાવ બહાદુર શાહ સોદાગર શેઠશ્રી મુંબઈ
જીવતલાલ પ્રતાપશીની શુભ પ્રેરણાથી શેઠ
શાંતિદાસ ખેતસી ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ
- ૨૫૧-૦૦ શ્રીમતી મંજુલાબેન ચીનુલાલ હિંમતલાલ મુંબઈ
ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ
- ૨૦૧-૦૦ પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ યશોવિજયજી મુંબઈ
મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી શ્રી
વાલકેશ્વર જૈન દહેરાસર
- ૨૦૧-૦૦ રાવ બહાદુર શાહ સોદાગર અંધેરી
શેઠશ્રી જીવતલાલ પ્રતાપશીની શુભ
પ્રેરણાથી શ્રી ચંદ્રપ્રભુસ્વામિ જૈન દહેરાસર

૨૦૧-૦૦	શ્રી ઝવેરી બજાર મોતીનો ધરમનો કાંટો મુંબઈ	
૨૦૧-૦૦	ગ્રેડશ્રી અણતબાઈ મળીલાલ ઝવેરી મુંબઈ	
૧૫૧-૦૦	પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ યગ્નો- મુંબઈ વિજયજી મદારાજશ્રીની ગુબ પ્રેરણાથી ચીનરંજન ડી. આદ	
૧૫૧-૦૦	ગ્રેડશ્રી રતીલાલ મળીલાલ નાટા- વીંદિપારલા વટીની ગુબ પ્રેરણાથી શ્રી ચંદ્રપ્રભુ સ્વામિજી જેન દહેરામર	
૧૫૧-૦૦	ગ્રેડશ્રી કેશવલાલ નાગરદાસની ગુબ મુંબઈ પ્રેરણાથી મેમ્સ. એમ. એલ. એમ. માણેલાલ હંદુશીર ચીમીટેડ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ.	
૧૫૧-૦૦	પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વીંદિપારલા વિજય ભુવનચંદ્રમૂર્તિસ્વરૂપ મ.ની ગુબ પ્રેરણાથી શ્રી ચિનામણિ પ.સ્વનાથજી જેન દહેરામર	
૧૫૧-૦૦	ગ્રેડશ્રી ગિપીનચંદ્ર જેઠાલાલ આદ મુંબઈ	
૧૫૧-૦૦	ગ્રેડશ્રી નારાયણ શામજી મોમ.યા મુંબઈ	
૧૫૧-૦૦	ગ્રેડશ્રી દીપચંદ એમ. માણે મુંબઈ બાન્-એટ-લા.	
૧૫૧-૦૦	ગ્રેડશ્રી જયંત માવજી દામજી આદ મુંબઈ	
૧૫૧-૦૦	ગ્રેડશ્રી સાદરચંદ હમનલાલ સરદાર સુરત	
૧૨૫-૦૦	ગ્રેડશ્રી પીરજલાલ મોહનલાલ આદ મુંબઈ	
૧૦૧-૦૦	પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ કરતુર- વસદ નાગરજી મદારાજશ્રીની ગુબ પ્રેરણાથી શ્રી બુદ્ધિ-અણ-નાગરમૂરિ જ્ઞાનમંદિર	

- ૧૦૧-૦૦ પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ ભક્તિ- સુરત
મુનિ મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી શ્રી
મોહનલાલજી મહારાજ જૈન જ્ઞાન-ભંડાર
ગોપીપુરા
- ૧૦૧-૦૦ પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ યશોવિજયજી મુંબઈ
મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી શ્રી ચંદ્રપ્રભુ
સ્વામીજી જૈન દહેરાસર-પ્રાર્થના સમાજ
સેન્ટ્રલ્સ્ટેટ રોડ
- ૧૦૧-૦૦ પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય- ચેમ્પુર
ધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીની શુભ
પ્રેરણાથી શ્રી આદિનાથજી જૈન દહેરાસર
- ૧૦૧-૦૦ પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ જયાનંદ- મુંબઈ
વિજયજી મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી
શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજી જૈન દહેરાસર
ગોવાલીયા ટેંક
- ૧૦૧-૦૦ શેઠશ્રી ધીરજલાલ મોહનલાલની શુભ મુંબઈ
પ્રેરણાથી શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજી જૈન
દહેરાસર ગોવાલીયા ટેંક
- ૧૦૧-૦૦ શેઠશ્રી ધીરજલાલ મોહનલાલની શુભ મુંબઈ
પ્રેરણાથી શ્રી નમીનાથજી મહારાજ જૈન
ટેમ્પલ એન્ડ રીલીજીયસ ચેરીટીઝ
લીડીંગબર પાયધુની
- ૧૦૧-૦૦ શેઠશ્રી ધીરજલાલ મોહનલાલની શુભ મુંબઈ
પ્રેરણાથી શ્રી શંખેશ્વરજી પાર્શ્વનાથજી
જૈન દહેરાસર ગોવાલીયા ટેંક
- ૧૦૧-૦૦ પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ અશોક- મલાડ
ચંદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીની શુભ
પ્રેરણાથી શ્રી કુશલ વીલેજ જૈન દહેરાસર

- ૧૦૦-૦૦ પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ પદ્મ- અમદાવાદ
સાગરજી મહારાજશ્રીની શુભ
પ્રેરણાથી શ્રી નવરંગપુરા જૈન ઉપાશ્રય
- ૧૦૦-૦૦ પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય બોરીવલી
દેવસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીની શુભ
પ્રેરણાથી શ્રી વિજયઅમૃતસૂરીશ્વરજી
જૈન જ્ઞાન-મંદિર દોલતનગર
- ૧૦૦-૦૦ પરમપૂજ્ય પન્થાસપ્રવર શ્રીમદ્ મુનિ બોરીવલી
ચંદ્રવિજયજી મ.શ્રીની શુભ પ્રેરણાથી
શ્રી વિજય અમૃતસૂરીશ્વરજી જૈન
જ્ઞાનમંદિર દોલતનગર,
- ૧૦૦-૦૦ ગ્રેહ મોતીશા જૈન ટેમ્પલ એન્ડ મુંબઈ
રીલીજીયસ ચેરીટીઝ લવલેન-ભાયખાલા
- ૧૦૦-૦૦ ગ્રેહ મોતીશા જૈન ટેમ્પલ એન્ડ મુંબઈ
રીલીજીયસ ચેરીટીઝ લાલખાગ બૂલેશ્વર
- ૧૦૦-૦૦ હવિદુલ દીરીટ ચતાવધાની પરમપૂજ્ય બોરીવલી
આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય દીર્ઘચંદ્ર-
સૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી
એક મદ્ગૃહસ્થ
- ૧૦૧-૦૦ પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ રત્નપ્રભ-કોટનશ્રીન
વિજયજી મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી
શ્રી કોટનશ્રીન શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક
જૈન મંદિર
- ૧૦૧-૦૦ પરમ પૂજ્ય સાધ્વીજી ભગવંત શ્રી સુરત
કંચનશ્રીજી મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી
ગ્રેહ મુરચંદ દીરાચંદના બંગલાની આરાધક
બહેનો તરફથી ચાંદલાગલી ગોમીપુરા

૧૦૧-૦૦	શેઠશ્રી ચાંદમલજી મુણોટ	મદ્રાસ
૧૦૧-૦૦	રાવબહાદુર શાહ સોદાગર શેઠશ્રી જીવતલાલ પ્રતાપસી	મુંબઈ
૧૦૧-૦૦	રમણીકલાલ મણીલાલ	વીલેપારલા
૧૦૧-૦૦	શેઠશ્રી શાંતીલાલ એન શાહ	મુંબઈ
૫૧-૦૦	પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય શુભંકરસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી શ્રી શાંતીનાથજી જૈન દહેરાસર બારાબનર કેટ	મુંબઈ
૧૦૧-૦૦	પરમપૂજ્ય પન્યાસ પ્રવર શ્રીમદ્ સૂર્યોદય સાગરજી મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી શ્રી વડાચૌટા સંવેગી જૈન ઉપાશ્રય	સુરત
૧૦૧-૦૦	જ્યોતિષ માતૃકા-પૂજન પ્રભાવક શતાવધાની પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ પૂર્ણભદ્રાવંજયજી મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી એક સદ્ગૃહસ્થ	મુંબઈ
૧૦૧-૦૦	શેઠશ્રી માણેકલાલ ડી. શાહ	મુંબઈ
૧૦૧-૦૦	પરમ પૂજ્ય સાધ્વીજી ભગવંત શ્રી સુનંદાશ્રીજી મહારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી શ્રી પાર્શ્વચંદ્રસૂરીજી જૈન જ્ઞાન-મંદિર	મુલુંડ
૧૦૧-૦૦	શ્રી સુરેન્દ્રનગર શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ મુરખી શેઠશ્રી પ્રદ્યુમન ડી. વોરાની શુભ પ્રેરણાથી	સુરેન્દ્રનગર
૧૦૦-૦૦	મીસીસ મહાબાનુ કેટવાલની શુભ પ્રેરણાથી ડીવાઈન નોલેજ સોસાયટી	મુંબઈ

- ૭૫-૦૦ ગ્રેડથી મંગલલાલ જોડાલાલની ગુભ પ્રભાસપાટણ
પ્રેરણાથી પ્રભાસપાટણ શ્રેતાગ્નર
મૂર્તિપૂજક જેન મંથ
- ૬૧-૦૦ પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય ધાનેરા
રાજેન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીની ગુભ
પ્રેરણાથી શ્રી ધાનેરા શ્રેતાગ્નર મૂર્તિપૂજક
જેન મંથ
- ૫૦-૦૦ પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય પાટણ
રાજેન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીની ગુભ
પ્રેરણાથી શ્રી ખેનરવત્રીનો પાટો જેન
ઉપાશ્રય
- ૫૧-૦૦ પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય મુંબઈ
ગુભંકરસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીની ગુભ
પ્રેરણાથી શ્રી નમિનાથજી જેન દહેરાસર
ભીંટોગગર પાયધુની
- ૫૧-૦૦ પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ દનક- મલાડ
વિજયજી મહારાજશ્રીની ગુભ પ્રેરણાથી
ગ્રેડ સદ્ ગૃહસ્થ
- ૫૦-૦૦ પરમ પૂજ્ય મુનિપ્રવર શ્રીમદ્ નિત્યવર્ધન વલ્લભાદ
માગરજી મહારાજશ્રીની ગુભ પ્રેરણાથી
શ્રી શ્રેતાગ્નર મૂર્તિપૂજક જેન મંથ
- ૫૦-૦૦ ગ્રેડથી કાંતીલાલ રતીલાલ મુરેન્દ્રનગર
- ૫૦-૦૦ ગ્રેડથી રમણલાલ વજેચંદ અમદાવાદ
- ૫૦-૦૦ ગ્રેડથી ભીકમચંદજી ચમનાંજી માલવાડા
- ૫૦-૦૦ ગ્રેડથી ચંપકલાલ પટ્ટાણીની ગુભ મુંબઈ
પ્રેરણાથી શ્રી નારદેવ શ્રેતાગ્નર મૂર્તિ-
પૂજક જેન મંથ

૩૧-૦૦	શેઠશ્રી રમેશચંદ્ર કે. ઝવેરી	મુંબઈ
૨૫-૦૦	શેઠશ્રી નવિનચંદ્ર છગનલાલ કંપાણી	મુંબઈ
૨૫-૦૦	શેઠશ્રી ભવાનજી શામજી લોધાયા	ઘાંટકોપર
૨૫-૦૦	શેઠશ્રી ભોળીલાલ વીરચંદ	મુંબઈ
૨૫-૦૦	શેઠશ્રી હિંમતલાલ નાનચંદ	જેરાવરનગર
૨૫-૦૦	શેઠશ્રી મેસર્સ કોન્ટીનેન્ટલ સ્ટીલ કોરપોરેશન	મુંબઈ
૨૧-૦૦	શેઠશ્રી રસીકલાલ સી. શાહ	મુંબઈ
૧૧-૦૦	શેઠશ્રી નવીનભાઈ જે ઝવેરી	મુંબઈ
૧૧-૦૦	શ્રી ડી. કે. જૈન	નાગપુર
૧૫૧-૦૦	શેઠશ્રી શુલાલચંદ કુલચંદની શુભ પ્રેરણાથી શ્રી શાંતિનાથજી જૈન દહેરાસર-ખોરાળખર-કોટ	મુંબઈ
૫૧-૦૦	પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ અશોક મલોડ ચંદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબની શુભ પ્રેરણાથી શેઠશ્રી ચીમનલાલ પ્રેમચંદ ભાવનગરવાલા	

દ્વિતીય પ્રકાશન અપને - મુહાનેમાં મળેલી સહાય

- ૨૮૨૧-૦૦ દાનની ગંગાનો વહેતો પ્રવાહ
 ૬૨૭-૦૦ અગાઉથી પ્રાદેશ થયેલાની શુભ નામાવલી
 ૭૪૪૮-૦૦

પુસ્તક પ્રગટ થયા બાદ મળેલી સહાય

- ૨૫૧-૦૦ શ્રેષ્ઠ શ્રી આરાબાઈ લક્ષ્મીચંદ્ર ઝવેરી મુંબઈ
 ૨૦૦-૦૦ પરમપૂજ્ય આ.દેવ. શ્રીમદ્ વિજય પ્રમુદસૂરીશ્વરજી
 મદારાજશ્રીની શુભ પ્રેરણાથી એક સદ્ગૃહસ્થ
 ૫૧-૦૦ શ્રેષ્ઠ શ્રી મહેન્દ્રકુમાર પટ્ટના-વીજપુર મુંબઈ
 શુભ પ્રેરણાથી મેસર્સ આર.
 જયંતિલાલ એન્ડ કંપની
 ૩૬૫૦-૦૦ કુલ મળેલી સહાય

દ્વિતીય પ્રકાશન સપને-સુહાનેના અર્થની વિગત

૧૬૫૫-૦૦	પેપર - પ્રિન્ટીંગ - કમ્પોઝીંગ
૫૨૫-૦૦	બાઈન્ડીંગ - ટાઈટલ - કવરપેજ
૧૪૦-૦૦	૭ પ્લોક બનાવવાની મજૂરી
૧૩૦-૦૦	૧૩ ફોટા આર્ટ પેપર ઉપર છાપવાના
૩૧-૮૦	સપને-સુહાનેના પ્લોક બનાવવાના
<hr/>	
૨૭૮૧-૮૦	પુસ્તક પ્રકાશનનો ખર્ચ

૧ દ્વિતીય પ્રકાશન-સપને-મુદાને ભેટ આપ્યાની વિગત

૨૫૧	પૂજ્ય સાધુ સાધ્વીજી ભગવંતને	પ્રાચે
૧૫૧	ધર્મશ્રદ્ધાલુ સાધર્મિક ણંધુ - ભગિનીને	પ્રાચે
૪૦	ગ્રેક મોતીશા જેન ટેમ્પલ એન્ડ રીલીજિયસ મુંબઈ ચેરીટીઝ - જ્યેશ્વર, લાલબાગ	
૩૫	શ્રી તારદેવ શ્રેતાગર મૂર્તિપૂજક જેન સંઘ મુંબઈ વની પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વીજી ભગવંતને	
૩૦	શ્રી શીવ-સાયન શ્રેતાંગર મૂર્તિપૂજક જેન મુંબઈ સંઘ વની પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વીજી ભગવંતને	
૩૦	શ્રી અંદ્રમણ સ્વામિજી જેન દહેરાસર; પ્રાર્થના સમાજ	મુંબઈ
૩૦	આગરતલ ગમ્છ શ્રી શાંતિનાથજી જેન દહેરાસર	દાદર
૩૦	ગ્રેક મોતીશા જેન ટેમ્પલ એન્ડ રીલીજિયસ મુંબઈ ચેરીટીઝ લવલેન, બાયબલા	
૨૫	શ્રી હર્યાણ પાર્શ્વનાથ જેન દહેરાસર, ચોપાટી મુંબઈ	
૨૫	શ્રી કુંચુનાથજી જેન દહેરાસર	ગ્રાંતાકુન
૧૫	ગ્રેક ઘડેલાબાઈ હરમચંદ જેન એનેટેરીયમ	વીલેપારલા
૧૨	શ્રી પ્રભાસપાટણ શ્રેતાગર મૂર્તિપૂજક પ્રભાસ પાટણ જેન સંઘ	
૫	શ્રી શાંતિનાથજી જેન દહેરાસર બીંટીબજાર-પાયધુની	મુંબઈ
૫	શ્રી નમીનાથજી જેન દહેરાસર બીંટીબજાર-પાયધુની	મુંબઈ
૬૮૧	કુલ નહલો બેટ આપી	

લેખકશ્રીએ જીવનમાં કરેલી વિવિધ તપશ્ચર્યા

- ૧ ત્રણ ઉપધાન
- ૨ સિદ્ધિતપ
- ૨ ચ-તારી-અઠ્ઠ-દસ-દોય
- ૪ સોળ ઉપવાસ
- ૫ પંદર ઉપવાસ
- ૬ નવ ઉપવાસ
- ૭ અઠ્ઠાઈ
- ૮ નવપદજીની નવ ઝોળી
- ૯ વર્ધમાન તપની અઠાર ઝોળી
- ૧૦ જામનગરથી જુનાગઢ છ'રી પાળતા

સંઘમાં પરમપૂજ્ય પ્રવચનપ્રભાવક પ્રાતઃસ્મરણીય આચાર્ય-
દેવ શ્રીમદ્ વિજય રામચંદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીનો નિશ્રામાં.

લેખકશ્રીએ જીવનમાં દરેલી તીર્થયાત્રા

ગુજરાત

મૌર્યા

ઠાવી

પાલીતાણા

ગંધાર

દદ'બગીરી

અધીયાજી

ભાવનગર

ભરૂચ

પોષા

અંકલેશ્વર

તળાવ

વટોદરા

દાહા

રાધનપુર

મહુવા

પાલનપુર

જુનાગઢ

નવા હીચા

ગીરનારજી

જુના હીચા

વંથલી

પાટણ

વેરાવલ

આરૂષ

પ્રભાસ પાટણ

મેત્રાણા

ઉના

કંબોધ

અન્તરા

હારીજ

ફેલવાડા

ગંધેશ્વરજી

દીવ

ઉપરીયાળાજી

કચ્છ-ભદ્રેસર

તારંગાજી

ભુજ

મહેસાણા

ભુજપુર

માતર

બદસરજી

ખંભાત

મુથરી

પાનચર

જાંબી

મેરીયા

દેહાદા

ગુજરાત
ભોયણીજી
રાંતેજ
વામેજ
દાહોદ
ખોડેલી
વાપી

સૌરાષ્ટ્ર
નળીયા
તેરા
મધ્ય પ્રદેશ
અંતરીક્ષજી
ભોપાવર
અંવતી પાશ્વનાથ
ઉજ્જૈન
મક્ષીજી

રાજસ્થાન

આબુજી
દેલવાડા
નાડોલ
ધાણેરાવ
મુછાલા મહાવીરજી
રાતા મહાવીરજી
ખામણવાડા
સાદડી
જીરાવલાજી
કેશરીયાજી
જેસલમેરજી
જયપુર
નાણા

અચલગઢ
રાણકપુરજી
નાડોલાઈ
વરકાણા
ફાલના
ભીલડીયાજી
ઉદેપુર
જોધપુર
કાપરડાજી
વાલી
ખેડા

સાવળહાટ્ટર શાહ ઝોદાગર શ્રેષ્ઠ શ્રી જીવનલાલ પ્રતાપશીની

જીવન - ઝરમર

જેમના જીવન-પુષ્પમાં શીલ-સદાચાર મંચમની મુલાકાત છે.
જેમના જીવન-ઉગ્રાનમાં દાન-શીલ-તપ-ભાવનાના પુષ્પો મહેકે
છે. જેમનું આત્મ-મંદિરનું આંગણું અદિત્યા-સંયમ-તપના સ્વ
દિનક વડે મુગ્ધોભિન છે.

જેમના જુદા-મંદિરમાં શ્રી અને નરસ્યની ગરબે ધમે છે
એવા ઉત્તમોત્તમ આત્માની જીવન-ઝરમર આલેખવાની મને તક
મળી છે એ મારા જીવનનું પરમ સુહાગ્ય છે.

પ્રથમ પરિચયે ગ્રામી-વ્યક્તિ ઉપર પોતાની હઠ નિશ્ચયા-
ત્મકતા, દર્શન-વ્યનિષ્ઠા-ધાર્મિકતાની કોડી અને અવિરભારણીય છાપ
ઉપસાવનાર ગૃહશ્રી જીવનલાલ પ્રતાપશી મુંબઈમાં એક પ્રખર
વ્યાપારી અને ઉદ્યોગપતિ તરીકે પ્રતિષ્ઠા ધરાવે છે.

માનામાં મુશંકની માફક સમગ્ર જૈન સમાજમાં એક મહાન
ધર્મનિષ્ઠ-પ્રખર મુન્મદી-અજોડ કાર્યકર-દાનસ્વરી તરીકે ખ્યાતિ
ધરાવે છે. અને અનેક સંસ્થાઓના દ્રશ્ય તરીકે માનદ્ એવા
આપે છે.

‘ધર્મો રક્ષતિ રક્ષતે’ એ મૂત્રને એમને જીવનમાં અપનાવ્યું
છે અને જૈન સંસ્થાઓના વડીવડમાં અને જૈન સાધુ-સાધ્વીજી
ભગવંતની લીલાવચ્ચમાં તન-મન-ધન શાશ્વતને સમર્પે છે.

શ્રેષ્ઠ જીવનલાલ પ્રતાપશીને ધર્મના સંસ્કારો વારસામાં
મળ્યા છે. એમના પિતામહ દીપચંદ્રબાઈ-એમના પિતાશ્રી
પ્રતાપશીબાઈ-એમના માતૃશ્રી જયકોરબેનના જીવન-પથમાં
શ્રદ્ધાની ધૂપસગી અને ભાવનાના દિપક અખંડ ઝગડળતા હતા.

દાનવીર ધર્મપ્રેમી રાવળહાદુર શાહ સોદાગર
શેઠ શ્રી જીવતલાલ પ્રતાપસી

શેઠશ્રી જીવતલાલ શેઠે સંવત ૧૯૮૫ માં શ્રી સિદ્ધાચલ-
ગિરિનો “છ’રી” પાળતો સંઘ કાઢ્યો હતો. ૧૩ વર્ષથી ચાલતા
જૈન સંઘના કુસંપનો અંત આવ્યા બાદ સંઘપતિની માળ ક’ઠે
પરિધાન કરી. આ છે એમની શાસન લક્ષિતનું જવલંત દષ્ટાંત.

શેઠશ્રી જીવતલાલ શેઠના સાથ અને સહકારથી રાધનપુરમાં
કુમારશાળા ચાલે છે. મુંબઈ-અવેરી બજારમાં રીફાઈનરી બિલ્ડીંગ-
ગમાં બસુદેવેનના નામથી પાઠશાળા ચાલે છે. પાલીતાણામાં શ્રી
સિદ્ધક્ષેત્ર શ્રાવિકાશ્રમ એમના પરિશ્રમનું પ્રતિક છે.

શેઠશ્રીના જીવનમાં વિચાર-વાણી-વર્તનનો ત્રિવેણી સંગમ
હિલોળા લે છે. હાથમાં લીધેલું કાર્ય કદી અધુરું મૂકતા નથી.
કાર્યસિદ્ધિ એમનો જીવનનો મહામંત્ર છે. જૈન ધર્મના સિદ્ધાંત
મુજબ એમના જીવન-પ્રવાહ વહી રહ્યો છે અને ધર્મશ્રદ્ધાળુ
સુશ્રાવક તરીકે માત્ર જૈન નહિ પરંતુ સમગ્ર હિંદુ અને જૈનેતર
કોમમાં પ્રખ્યાત છે.

શેઠશ્રીના જીવન-વૃક્ષ ઉપર ત્રણ ત્રણ પુત્રરૂપી ફળ ઝૂમી
રહ્યા છે. શ્રી વસંતભાઈ. શ્રી ચંદ્રકાન્તભાઈ શ્રી નલિનભાઈ પિતાના
પગલે પગલે સાત ક્ષેત્રમાં ધનનો સફળ્ય કરી પુણ્યાનુબંધી
પુણ્ય ઉપાર્જન કરી રહ્યા છે અને એમના કાર્યમાં એમની જીવન
લક્ષ્મી, લીલાવતીબેન-મિનાક્ષીબેન-જ્યોત્સનાબેન એમને પ્રેરણાનાં
પિયુષ પાઈ રહ્યાં છે.

આજે ૮૩ વર્ષની જૈફ વયે ચેતનમય જીવન જીવીને ઉત્તરા-
વસ્થાને સફળ કરનાર આ મહાન આત્માને અંતરથી વંદુ છું અને
હેયું પુકારે છે.

શતં જીવ શરદઃ

હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ અવેરો

પરમપૂજ્ય આચાર્ય દેવ શ્રીમદ્
વિજય ભુવનચંદ્રસૂરીશ્વરજી.
મહારાજ સાહેબ

શ્રીમદ્ વિજય ભુવનચંદ્રસૂરીશ્વરજી
જ્ઞાન-મંદિર-પાટણના આચાર્યક સૌજન્યથી

પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ
શ્રીમદ્ વિજયદક્ષસરિવરણ મહારાજ સાહેબ

ઉચ્ચ તપસ્વીની ગુલાબજેન મગનલાલ ચૌહાની
ખીલીમોરાના આર્થિક સૌજન્યથી

જ્યોતિષ-માર્તંડક પરમપૂજ્ય મુનિપ્રવર
શ્રીમદ્ કસ્તુરચાગરજી મહારાજ

શ્રી બુદ્ધિ-અજિતસૂરિ જ્ઞાનમંદિર-વસંઈના
આર્થિક સૌજન્યથી

સં પા દ કી ય

પરમ કૃપાળુ પરમ તારક પરમાત્માની કૃપાથી શ્રી શાસનદેવની સહાયથી-પૂજ્ય ગુરૂદેવોના નિર્મલ અંતઃકરણના પરમ પવિત્ર આશીર્વાદથી અને પૂર્વ ભવના પ્રબળ પુણ્યોદયે “ગગન-ગોખે-દ્વીપ-જલે” નામનું મારું આ તૃતીય પ્રકાશન શ્રી જિનશાસનના ચરણ-કમળમાં સમર્પણ કરતી વખતે મારું હૈયું અવર્ણનીય આનંદ અનુભવે છે.

બાલ્યકાળથી જ લેખો લખવાની મને ટેવ હતી. સ્કૂલ લાઇફમાં દિવાળી વેકેશન અને સમર વેકેશનમાં પુસ્તકોનું પઠન-પાઠન- મારો એક માત્ર અપ્રતિમ શોખ હતો. અને પ્રાચીન તીર્થ ક્ષેત્રોના ભાષાંતર હાથમાં આવતાં મારા મનનો મોરલો નાચી ઊઠ્યો હતો.

પચીસ પચીસ વર્ષના વહાણું વીતી ગયાં છતાં અંતરના કોંડીયામાં પ્રગટેલો શ્રદ્ધા-દ્વીપ અખંડ રહ્યો અને ખૂબ ખૂબ પરિશ્રમ વેઠીને તૈયાર કરેલું આ પ્રકાશન વિનમ્રપણે સમર્પિત કરી રહ્યો છું. તે વખતે મારા આ પ્રકાશનમાં મને સહાય આપનાર સહુ કોઈ વડીલ-મુરખીનો, શ્રી જ્ઞાન-ખાતાના ટ્રસ્ટી સાહેબનો અંતરથી આભાર માનું છું.

મારા પ્રથમ પ્રકાશન “શ્રી કવિમંડલ” સ્તોત્ર ઉપર વિવેચન અને મારા દ્વિતીય પ્રકાશન “અપને-મુહાને” ને જૈન સમાજના અગ્રગણ્ય વિદ્વાનો- વિવેચકો- વાંચકોએ અંતરના ઉમળકાથી વધાવી લીધું હતું તે પ્રમાણે મારા આ નવિન પ્રકાશનને અંતરના આનંદથી વધાવી લેશે એવી આશા છે.

મારા આ પ્રકાશન ણાદ “કુલ અને દ્વાર” “પુષ્પ અને પરિમલ” “સુમન અને ચૌરબ” “વાદળ અને વીજળી” ટૂંક સમયમાં પ્રગટ કરવાની મારી વાવના શ્રી ગ્રામનહેવ પરિપૂર્ણ કરે એ એક માત્ર મંગલ કામના સહિત વિરમું છું.

દિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી
A MAN OF LITERATURE
ફાલ્ગુન-ચોગી
દવિરાજ

સ્વપ્નદૃષ્ટાનું સ્વપ્ન ક્યારે ફળશે !

અનંત ઉપકારી પ્રાતઃસ્મરણીય દીર્ઘ તપસ્વિની પરમપૂજ્ય
સાધ્વીજી ભગવંત શ્રી જિતપૂર્ણાશ્રીજી મહારાજ સાહેબ !

આપની સાથે જે મુક્તિ નગરીની અગમ્ય અને અગોચર
ચાટે પ્રવ્રજ્યાના પ્રકાશિત પુનિત પંથે- પ્રસ્થાન કરવાની મારા
અંતરની અલિલાવા-મનની મહેચ્છા એક યા ખીજ કારણે
અપૂર્ણ રહી.

આજે માફ હૈયું છાનું આકંઠ કરે છે. ફૂર વિધાતાને એ
આંસુ જેવાને દરકાર નથી અને મારી આંખોના આંસુ અકાળે
સૂકાઈ ગયાં છે.

માફ આત્મ-પંખી નીલગગન જેવા વિશાળ અને સાગર જેવા
અભ્ય મુક્તિ-પંથ ઉપર ઉડ્યન કરી રહ્યું હતું. ફૂર વિધાતાએ
આરિત્ય મોહનીય કર્મની કાતરો વડે મારા આત્મ પંખીની પાંખો
કાપી નાંખી છે.

મારા આત્મ-ખગીચામાં આરિત્યનું પુષ્પ શત શત પાંખડી-
ઓથી મહેકી ઉઠ્યું હતું. ફૂર વિધાતાએ આરિત્ય મોહનીય
કર્મના પ્રખર તાપ વડે એને અકાળે મુરઝાવી દીધું છે.

મારા આત્માના આલમાં આરિત્યનો રશ્મિ શત સહસ્ર
કિરણોથી પ્રકાશતો હતો. ફૂર વિધાતાએ આરિત્ય મોહનીય કર્મના
વાદળો વડે એને ઢાંકી દીધો છે.

પૂજ્ય ગુરૂણીજી !

સૂર્ય હજારો માઈલ દૂર હોવા છતાં એનાં કિરણો વડે
અંધકાર નાશ પામે છે અને કમળ ખીલે છે.

ઊંડા અંધારેથી પ્રભુ પરમ તેજે તું લઈ જા !

મધ્યરાત્રિ વીતી ગઈ છે. સારી દુનિયા નિદ્રાદેવીને શરણે ગઈ છે અને નીલગગનના જેવી લવ્ય અને સાગર જેવી નિદ્રાદેવી ચહાલસોથી માતાની માફક સારાથે જગતના જીવોને મીઠું મધુરું હાલરડું ગાઈને સુવાડી દે છે. પરંતુ મારા નયનોમાં નિદ્રા નથી અને હૈયામાં જપ નથી.

ઘનઘોર સુમસામ રાત્રિમાં નળની ચકલીમાંથી પાણી ટપકે છે. ટપક...ટપક...ટપક અને એનો અવાજ મારા હૈયામાં પડઘો પાડે છે. મારા હૈયામાં ઉધાની મંગલ શરણાઈ નથી. સૂર્ય તું તેજ નથી. શશિ તું સંગીત નથી. કેવળ છે સંધ્યાનો કાજળઘેરો નિઃસાસો. વિરહની આગ-વિયોગનાં ઊનાં ઊનાં આંસુ અને હૃદયની ઊડી આહ.

આંખોં તો શ્રી જિનેશ્વર લગવંતને શોધતી દૂર દૂર નીલગગનમાં ઊંચે ઊંચે ચમકતા તારલાની માફક પલકતી રહે છે. હૃદય એની ખોજ કરે છે. પ્રાતઃકાળે કમળ ખીલશે એવી ભ્રમણામાં રાચતા ભ્રમરને હું મૂર્ખ ગણતો હતો. મધ્યરાત્રિએ હાથીના પગ તળે કરાળ મૃત્યુને પામનાર ભ્રમરની હું દયા ચિંતવતો હતો પણ આજે મારી આંખોનાં આંસુ લુછનાર કોઈ નથી.

પાવન તીર્થોની સ્પર્શનાથી જીવન તું નવું માધુર્ય સમન્વય છે. મોહ તું આવરણ સંરી જાય છે. લવ્ય નિસર્ગશ્રીના પ્રકૃતિ સૌંદર્ય તું ઘૂંટડે ઘૂંટડે પાન કરે છે. આજે મને સમન્વય છે: આત્મા નાદ છે-જગત પડઘો છે. આત્મા ણિય છે-જગત પ્રતિણિય છે. જગતની માતા બની આંખમાંથી ધ્યાર વહેવડાવી જનતાના હૃદય-ખાગમાં પ્રભુ-લક્ષ્મીની-તીર્થયાત્રાની-વસંત ખીલવવા હું અધીર બન્યો છું અને પ્રાર્થના કરું છું.

મંગલ મંદિર ખોલો દયામય,
 મુજ જીવન-પંથ ઉજળ દયામય.
 જીવન જ્યોત જગાવો દયામય,
 પરમ તેજે તું લઈ જ દયામય.

હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી

A MAN OF LITERATURE

દ્વારકા યોગી કવીરાજ

હૃયોદ્ગાર

યૌવનસુલભ પ્રણયની મસ્તીથી મદમસ્ત બનેલી પ્રણયવેશી સરિતા પોતાના પ્રિયતમ સિંધુને તીરે કેવી ગંભીર બની જાય છે. પ્રિયતમની પ્રેમ બંસરી સાંભળવાને માટે એના કર્ણ અધિરા બન્યા છે. સાગરમાં એ અંપલાવવા માંગે છે ત્યારે સાગર કહે છે “રે સરિતા શાના કાળે તારા યૌવનનું બલીદાન આપે છે. તું તો જાણે છે કે હું તો ખારો છું—કપણ છું. બળબળ વહેતું તારું ઝરણું તારા શીલની સુવાસ પ્રસરાવે છે. મંદ મંદ વહેતો તારો પ્રવાહ તારા ચારિત્ર્યનું સુમધુર સંગીત રણઝણાવે છે શાના કાળે તારા યૌવનનું બલીદાન આપે છે.

સરિતા સાગરને કહે છે: “રે પ્રિયતમ ! ત્યાગ એ પ્રેમ—મંદિરનો પાયો છે. સમર્પણ એનો સ્તંભ છે—ભોગ એનો કળશ છે અને તું મારા પ્રેમ મંદિરનો—સ્નેહ મંદિરનો—આત્મ મંદિરનો દેવાધિદેવ છે.

સાગર સરિતાને કહે છે, “ આવ સખી આવ તારા સ્નેહની સુવાસ મારા હૈયામાં ભરી છે. સરિતાનો વેગ વધે છે. તોફાને ચડીને સમર્પણનો અંચળો ચોઢે છે. સાગરનાં મોજાં હિછળી હિછળીને તેને ભેટવા— આલીંગવા અધીરા બને છે ત્યારે તે કાંઠાને તોડી આગળ ધસે છે અને સાગરમાં વિલિન થઈ જાય છે.

વર્ષો વીતી જાય છે. સૈકાઓ સરી જાય છે. યુગોના યુગો આથમી જાય છે પરંતુ સાગર અને સરિતાના પ્રેમની અમર કહાણી મારા જેવા લેખકો અને કવિઓ ગાયાં જ કરે છે.

આપણાં સંસારના નાપને પ્રક્ષાલનારા-સંસાર અટવીમાં
માર્ગ ભૂલેલા આપણાં જેવા નિરાશ પથિકને મધ-દર્દીને દીવા-
દાંડીની જેમ પંથ પ્રકાશ અને પ્રેરણા અર્પનારા પાવન તીર્થો વરો
વીતી જશે-સુંદરો સરી જશે-યુગોનાં યુગો આથમી જશે-છતાં
એ પાવન તીર્થોનાં પ્રતાપ ધીર અને સ્થિર પગલે જરૂર થરકાર
વગર સંસાર અટવીને પાર જઇએ છીએ. ધ્રુવ પાંખીની પાંખે
બેઠી મુક્તિપથ પર ઉડ્યત દરવા આપણે અધીર બન્યા છીએ.
ત્યાં મંગલ પ્રભાતે એટલી જ પ્રાર્થના છે.

ટચકટી આ આંગળીમાં ઝાઝું જોર જમાવો એ પ્રભુ !
છવન જ્યોત જગાવો !

હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ અવંશી
A MAN OF LITERATURE
કાશ્યપ-ચોગી
દવીરાજ

માતૃદેવો ભવ-પિતૃદેવો ભવ-ગુરુદેવો ભવ ।

હરકોઈ માનવીના જીવનમાં સુખ અને દુઃખ, આશા અને નિરાશા, ચડતી અને પડતી, રથના ચક્રની માફક આવ્યાં જ કરે છે.

અમાસની ઘોર અંધારી રાત્રિ પછી ધીજની શુભ જ્યોત્સના નભને અજવાળે છે. સાયંકાળે કરમાયેલું પુષ્પ પ્રાતઃકાળે નવપલ્લવિત બને છે. પાનખર પછી વસંતઋતુ સૃષ્ટિને મધ્યમધાવે છે. પરંતુ વીતી ગયેલું યૌવન અને વીતી ગયેલું જીવન પુનઃપુનઃ પ્રાપ્ત થતું નથી. એ સનાતન સત્યને હું ભૂલી ગયો અને અંધજ એવી લક્ષ્મીની પાછળ મારા અમૂલ્ય જીવનને એળે ગુમાવ્યું.

વીતી ગયેલાં ભૂતકાળ ઉપર દૃષ્ટિ ફેંકું છું અને મારાં નયન ગંગામાંથી અશ્રુ-મોતીની ધારા વરસે છે, ભવિષ્યકાળનો વિચાર કરું છું અને જીવન-પથમાં છવાયેલા ગાઢ અંધકાર ગહન તિમિરને નિહાળી હું છળી જાઉં છું. આભ ફાટે એવી ચીસ પાડવી છે પણ શબ્દો ગળામાં અટવાઈ જાય છે.

માનવીનું જીવન તો પુષ્પ જેવું છે. કેટલાંક પુષ્પો એવાં ખડભાગી હોય છે કે પ્રભુના ચરણોમાં સ્થાન પામે છે. કેટલાંક નસીબદાર પુષ્પો કોઈ કોડભરી કન્યાના કેશકલાપને શોભાવે છે. બ્યારે કેટલાંક નિર્ભાગી પુષ્પો કોઈ વનવગડાની વેલી ઉપર સૂર્યના પ્રખર તાપથી અકાળે કરમાઈ જાય છે.

માનવીનું જીવન પણ આવું જ છે. કેટલાંક પુણ્યવાન આત્મા પ્રવ્રજ્યાના પ્રકાશિત પુનિત પંથે પ્રસ્થાન કરે છે. કેટલાંક નસીબદાર

પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ભવિજય રાજેન્દ્રસૂરીશ્વરજીની

જીવન ઝરમર

રાધનપુરી નગરીમાં વિક્રમ સંવત ૧૯૭૦ના ફાગણ વદ ૧૩
જિતીબાઇની કુશીએ આપણા ચરિત્ર નાયકનો જન્મ થયો.
પિતાનું નામ હરગોવિન્દલાલ હતું. સંસારી નામ રતિલાલ હતું.

પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ મુરેન્દ્રસૂરીશ્વરજીના સમાગમમાં
આવના ૨૨ વયની ભર યુવાનવયે શ્રી સંવત ૧૯૬૨ના માગશર
સુદ ૬ મકા મહોત્સવ પૂર્વે શ્રી ત્રિદગ્ગીરીજી તીર્થમાં પ્રવ્રજ્યા
અંગીકાર કરી અને રાજેન્દ્રવિજય નામ રાખવામાં આવ્યું.

પૂજ્ય ગુરુદેવની તારક નિશામાં ત્રિદલેખલધુવૃત્તિ-વ્યાકરણ
કાવ્ય-પ્રકરણ-ન્યાય આદિનો અભ્યાસ કર્યો. સંવત ૨૦૦૫માં
ગુરુદેવશ્રીનો સ્વર્ગવાસ થયો અને સ્વતંત્રપણે ચાતુર્માસમાં
વ્યાખ્યાન આપના થયાં.

સંવત ૨૦૧૦ ના દારતક વદ ૩ શિરોહીમાં પૂજ્ય આચાર્ય-
દેવશ્રી રામસૂરિજીના વરદ હસ્તે ગણી પદ અને દારતક વદ ૬
પન્થાસ પદવી અર્પણ કરવામાં આવી.

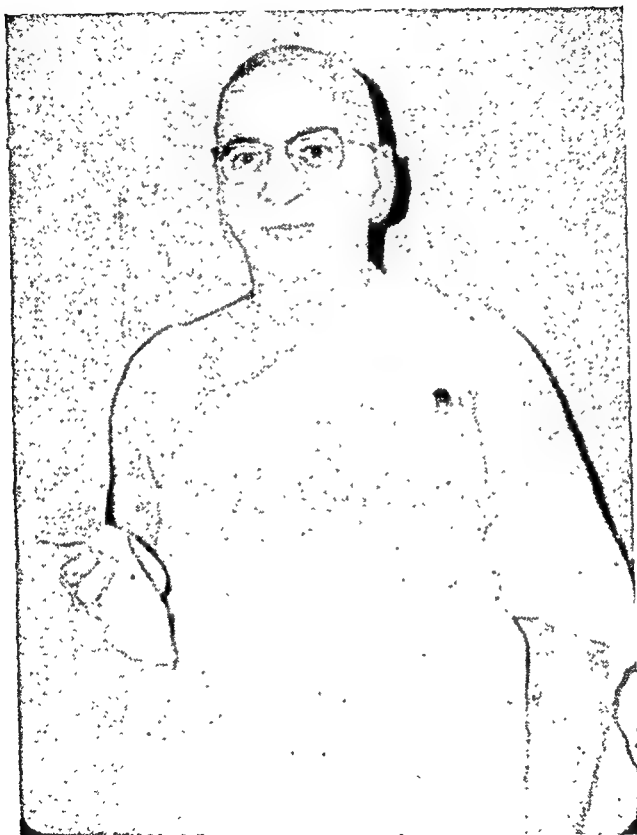
શ્રી સંવત ૨૦૨૩ વૈશાખ સુદ ૬ જોડાણામાં પૂજ્ય ઉપાધ્યાયજી
ભુવનવિજયજી મહારાજના વરદ હસ્તે આચાર્યપદવી અર્પણ
કરવામાં આવી.

પૂજ્યશ્રીની નિશામાં ઉપધાન-પ્રતિષ્ઠા-ઉત્તમણાં વગેરે શાસ્ત્રન
પ્રભાવનાના અનેક કાર્યો થયાં છે વિનયવિજયજી-ત્રિલોક્યવિજયજી
વિવેકવિજયજી-વિમલવિજયજી-ગલભદ્રવિજયજી-ગૌતમવિજયજી
પુણ્યરાજવિજયજી-દીર્ઘરાજવિજયજી-સૂર્યપ્રભવિજયજી વગેરે
શિષ્ય પ્રશિષ્યોની સંખ્યા ૯ છે જેઓ પૂજ્યશ્રીની ગુણ સાનિધ્યકારી
મંગલમય નિશામાં રત્નત્રયની આરાધના કરી રહ્યા છે.

હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી

સુબર્ષ

પરમપૂજ્ય આચાર્ય દેવ શ્રીમદ્
વિજય રાજેન્દ્રસૂરીશ્વરજી ડહેલાવાળા

શ્રી જેતરવસીનો પાડો-પાટણના
આર્થિક સૌજન્યથી

SHREE JAIN MAHAMANTRA

ARHATS : THE PERFECT SOULS EMBODIED

Possessed of Infinite cognition Know-
ledge Happees and power.

SIDDHAS : THE PERFECT SOULS IN NIRVANA

Formless and Bodiless

Free from All Karmic Attachment

ACHRYAS : THE MASTERS OF ADEPTS

in spirituality

UPADHYAYAS : THE ADEPTS

Guiding the Scholar Ascetics

AND

ALL SADHUS : THE ASCETICS DEVOTED

to the Contemplation of Self.

I MAKE OBEISANCE HUMBLE

ગતં જીવ શરદઃ

ઔરભથી મધમધતા પુષ્પને અહિં તો પ્રભુતા ગરલોમાં સમર્પણ કરો-અહિં તો પ્રભુતા મસ્તકે લેટ ધરો-પુષ્પ એ જોતું નથી કે જોતું સ્થાન કયાં છે. એ તો પોતાની મધમધતી ઔરભ વટે-મધમધતી સુવાસ વટે-આરા વાતાવરણને મધમધાવે છે-મૂર્તિને શોભાવે છે-મંદિરને પવિત્ર બનાવે છે.

એ જ પ્રમાણે જે માનવીરૂપી પુષ્પની અંદર અહિં-સા-સંયમ-તપ, જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્ર, શીલ-સદાચાર, સંયમ, દાન-શીલ-તપ-ભાવની સુવાસ રહેલી છે એ માનવીરૂપી પુષ્પ આહે તો ઘૂઘવના મહાઆગરમાં હશે-આહે તો પહાડોની ખીણમાં હશે-આહે તો વનવગડાની ગૂંદામાં હશે-આહે તો પર્વતના શિખર પર હશે-પરંતુ એ માનવીરૂપી પુષ્પ પોતાનામાં રહેલી સુવાસ વટે-સહ-પ્રવાસીઓનાં દીલ અને દિમાગના-નન અને મનના-ચાક અને ઊકળાટને દૂર કરી તેને નવચેતન-નવી તાઝગી આપે છે.

સદ્ગત મુરખી વડીલશ્રી પરમ ઉપકારી માવજી દામજી શાહ પણ આવી જ એક વિરલ વ્યક્તિ હતી. જેના ગુણગાન ગાવાને માટે મારી લેખિની સમર્થ નથી.

આજે નથર દેહથી તેઓ આપણી વચ્ચેથી વસતી વિદાય લઈ ગયા છે. પણ તેમના જીવન-પુષ્પની સુવાસ સુદ્ધિ-માર્ગના આપણા પ્રવાસમાં આપણને પંથ-પ્રકાશ પ્રેરણા આપે છે.

શેડઘ્રી માવજી દામજી શાહ

કહેવત છે કે “દીવા પાછળ અંધારું” પરંતુ આપણા સદ્-ભાગ્યે તેમના ધર્મપત્ની અમૃતબેન-સુપુત્ર જયંતભાઈ-પુત્રવધૂ હંસાબેન અને તેમની બે પૌત્રી ચી. લીના અને ચી. મીનાના જીવનના આભમાં ધર્મનો સૂર્ય સહજ કિરણોથી પ્રકાશે છે એ જૈન સમાજને માટે જવલંત ઉદાહરણરૂપે છે.

તેમના સુપુત્ર જયંતભાઈ આર્ટીસ્ટ એકાઉન્ટન્ટ છે. વિદેશ જઈ આવ્યા છે છતાં તેમના જીવન-પુખ્તમાં સાધાર્મિક ભક્તિની સુવાસ રહેલી છે અને હૈયું પુકારે છે શતં જીવ શરદઃ

હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી

-: આભાર-દર્શન :-

ત્રિલોકના નાથ-દેવાધિદેવ-પરમ કૃપાળુ પરમ તારક પરમાત્મા શ્રી મુનિમુક્ત સ્વામિજીની શીનળ છત્ર છાયામાં અને પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ દેવગાગરમૂર્તીશ્વરજી મદાદારશ્રીની તારક નિદ્રામાં-મારા દ્વિતીય પ્રકાશન “અપને-મુદાને” નો “હિંદુધાટન સમાર્બ” શ્રી મુરતી વીશા પારવાડ જેન પ્રગતિ મંડળના ઉપક્રમે ધર્મશ્રદ્ધાળુ શ્રેષ્ઠિયયં શ્રી ચીમનલાલ ઝવેરચંદના પ્રમુખપદે શ્રી મંવન ૨૦૨૮ના અધિક વંશાખ મુદ્ ૧૦ સ્વિવાર તારીખ. ૦૩-૪-૧૯૭૨ના દિવસે સવારે ૬-૦૦ વાગે શ્રીમતી અંજવાળીબાઈ સત્રબુજ ગાંધી જેન ઉપાશ્રય-નવરોજી કાંચ લેન-ધાટકોપરમાં થોજવામાં આવ્યો હતો.

આ હિંદુધાટન-સમાર્બનું સફળતાપૂર્વક આયોજન કરવા માટે શ્રી મુરતી વીશા પારવાડ જેન પ્રગતિ મંડળનો, સમાર્બમાં પધારનાર સદુ કોઈ જાનિજનોનો, આમંત્રિત મહેમાનોનો દુઃ મારા અંનરથી દાર્દિક આભાર માનું છું.

આ હિંદુધાટન-સમાર્બ અંગે આવેલા સદેશાઓ અને મારા દ્વિતીય પ્રકાશન “અપને-મુદાને” અંગેના અભિપ્રાયો આ પુસ્તકમાં અન્યત્ર પ્રગટ કરવામાં આવ્યા છે. મુજજનોને વાંચવાની મારી દાર્દિક પ્રાર્થના છે.

શુભં મવતુ મર્વેષામ્ ।

આદિત્ય અંગ્રોધક
હીરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી
A MAN OF LITERATURE
દ્વારગુન-યોગી
દત્તીરાજ

“સપને સુહાને”

અંગે

વિદ્વાનો-વિવેચકો-વાંચકોના અભિપ્રાયો.

કુંજખાલા મનતકુમાર વ્યાસ
ગોટીની ગેરી, ખાલીયા,
અમદાવાદ.

પૂજ્ય હિરાચંદભાઈ !

જત આપે મોઢલેલ “અપને મુહાને” પુસ્તક મળ્યું છે
પુસ્તક ધણું જ મુંદર છે તમારા લખ્યા મુજબ એક જ
બેઠકે બેઠીને વાંચવામાં ખૂબ જ રસ પ્રાપ્ત થયો છે. મારે ઘેર
તથા અમારા મંબંધીઓએ પણ પુસ્તક વાંચીને ખૂબ જ પ્રશંસા
કરી છે તે પત્રમાં અવર્ણનીય છે. પુસ્તક મોઢલવા બદલ હાર્દિક
આભાર માનીએ છીએ. ખીસ્તું તમેએ અમારા પ્રત્યે જે લાગણી
દર્શાવી છે તે માટે પણ તમારો આભાર માનીએ એટલો એાછો
છે. તમે જ્યારે પણ અમદાવાદ આવો ત્યારે તમારી બેનતું ઘર
પુરતું જ છે માટે વિના સંકોચે આવજો.

લી.
આપની બેન
કુંજખાલાના વંદન
૨૭-૫-૭૬

સનતકુમાર આર. વ્યાસ
ગોટીની શેરી, ખાડીઆ
અમદાવાદ.

સ્નેહી શ્રી હિરાચંદભાઈ !

આપે લેટ મોકલાવેલું પુસ્તક “સપને-સુહાને” મળ્યું છે. પુસ્તક ખરેખર મનનીય અને ચિંતનીય છે, વાંચનારને ધર્મ પ્રત્યે દોરનાર છે. જેમ જેમ મનુષ્ય વધુને વધુ વાંચતો અને વિચારતો જાય તેમ તેમ મનુષ્યને જેમ સાગરમાંથી મોતી મળે છે તેમ તેને પુસ્તકમાંથી સુંદર વિચારો રૂપી મોતીની પ્રાપ્તિ થાય છે. ઉપમાઓ ઘણી જ સુંદર છે. મનુષ્યને સન્માર્ગે દોરે અને ચારિત્ર્ય ધડતર કરે તેવું આ પુસ્તક દરેક જણે ઘરમાં વસાવવા જેવું છે.

આપે પુસ્તક લેટ મોકલ્યું તે બદલ હું આપનો ધણો જ આભારી છું.

લી.
શુભેચ્છક
સનતકુમારના જયહિંદ
તા. ૨૭-૫-૭૬

પન્થાસ ચિદાનંદમુનિજી
અમદાવાદ.
તારીખ. ૨૫-૧-૧૯૭૩

લેખક હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી

A MAN OF LITERATURE

ધર્મલાભ

અપને મુદાને પુસ્તક મળ્યું તેમજ પમંદ પડ્યું. આ કાગમાં વાંચનાના શોખ વધ્યો છે પણ પ્રમાણિક માલિત્ય વાંચવાના શોખ દરેકે રાખ્યો નેહ્યો. બૂખધી ફીળાના માગુના પણ એર ખાવું તો પમંદ ન જ કરે એમ વાંચવાના આન્સ મળે તો પ્રમાણિક શ્રદ્ધાળુ લેખકના લાચે લખાયેલું જ માલિત્ય વાંચવું એ પ્રત્યેક માનવીની ફરજ છે.

તમાએ જે વિવિધ અલંકારો ચુકન મુંદર ફીને માલિત્યની વાનગી પીરની છે. તેમાંથી કેઈ બાન્ધવાન એકાદ વાક્ય પણ વાંચી મનન કરે મુલ ભાવના જાગૃત થાય તો ગંધી મહેનત વમુલ છે. વળી તમારી પણ આ માલિત્યની મેવા દારા તમારા આરિયા વરણીય કર્મ તૂટે અને માલિત્ય સંયમમાં પરિણમે એ શુભેચ્છા છે.

લી.

પન્થાસ ચિદાનંદ મુનિના
શિષ્ય કીર્તિસેન મુનિના
ધર્મલાભ

સંઘવી હિંમતલાલ નાનચંદ
જેરાવરનગર
તારીખ : ૨૬-૭-૧૯૭૩

પરમ સ્નેહિ સાહિત્ય સંશોધક

ભાઈશ્રી હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી મુંબઈ

આપશ્રી તરફથી “સપને-સુહાને” પુસ્તકની એક નકલ મળી. આખી બુક વાંચતાં એટલો આનંદ પડે છે કે આ બુક ફરી ફરી વાંચવાની અને વિચારવાની ફરજ પડે છે અને વાંચતાં ઘણો જ આનંદ થયો છે સાથે આપે બત્રીસ આગમોમાંથી જે માખણ કહેવાય તે રીતે નાના ફકરાઓથી ઘણી જ સમજણ આપી છે અને આ માટે આપે ખૂબ જ જહેમત લીધી છે. હાલના આધુનિકમાં નાની પ્રજાને આ બુક મનન કરવા જેવી છે અને મનન કરવાથી ઘણું જાણવા મળે છે અને જૈન ફિલોસોફી શું છે તે પણ જાણવા મળે છે. આ માટે આપ પુરુષાર્થ કરી રહ્યા છો તે જાણી મને ઘણો જ આનંદ થયો છે. આપની સાહિત્ય પ્રવૃત્તિ દિન પ્રતિદિન ખૂબ જ વિકસે તેવી પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના છે.

“શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર ઉપર વિવેચન અંગેના અભિપ્રાયો વાંચી આ પુસ્તક ઘરમાં વસાવવા જેવું છે. આપની પ્રવૃત્તિને ખૂબ જ વેગ મળે તેવી પ્રભુ પાસે પ્રાર્થના છે.

લી.

હિંમતલાલ નાનચંદ સંઘવીના જયવીર.

લોહાગચ્છ જેન ઉપાશ્રય
જોરાબજર, કોટ,
મુંબઈ.

“અપને-મુદાને” પુસ્તક મેં સાચંત જોયું. દરેક લખાણમાં
શબ્દોનાં ઓટાપ મેઘાટંબરનું મૂલ્યન કરે છે. મેઘાટંબર જેન
વાદજનું ઘટાટોપ આદર કરી પછી વરમે છે તેમ આ શબ્દાટોપ
પણ લેખકના અંતરમાં ભાવડે વરચ્યા પછી જ પુસ્તક નર્જનમાં
સદાયક બની શકે. આ પુસ્તક મંપૂર્ણ શ્લાઘનીય ત્યારે જ બની
શકે ત્યારે આ શબ્દોના ઘટાટોપ અને લેખકની દૃઢ્ય મૂનિડ
એકીકરણ સર્જાય ત્યારે.

શાશ્વતદેવ પ્રત્યે પ્રાર્થના કે એવા સર્જનમાં તમેને સદા
સદાયક બને

ધર્મલાભ સદ

લી. પાર્શ્વચંદ્ર ગમ્પીયા પરમ વિદ્યે
પૂજ્યશ્રી મુનંદાશ્રીજી મદારજ
સાહેબના શિષ્યા સાધ્વીજી
વસંતપ્રભાશ્રીજી “મુનેજ”

સુશ્રાવક દેવગુરુભક્તિકારક હિરાચંદભાઈ

તીર્થંકર પરમાત્માની ભક્તિ કરવા વડે ગુણુગાન ગાવા વડે પાપથી લેવાયેલો આપણો આત્મા લઘુકર્મી બને છે. તીર્થંકર પરમાત્માની ભક્તિ તો પરમાત્માએ જે છોડ્યું તે છોડવાની બુદ્ધિ પ્રાપ્ત થાય અને જે મેળવ્યું તે મેળવવાની પ્રજ્ઞા પ્રાપ્ત થાય તે માટે જ કરવી જોઈએ.

વીતરાગ ભગવંતની ઉપાસના વડે અનેક જીવો સુખી થયા છે સુખી થાય છે અને સુખી થશે. શાશ્વત સુખની આકાંક્ષા કરવી જોઈએ.

“ સપને સુહાને ” પુસ્તક વિતરાગ પરમાત્માની ભક્તિ સ્વરૂપ હોવાથી અનેક પુણ્યાત્માઓને ઉપયોગી નીવડશે.

આ તમારો શુભ પ્રયાસ ઉત્તરોત્તર વધે, આ પુસ્તકની જેમ અન્ય તમારા તરફથી બહાર પડતા પુસ્તકોમાં આત્મ-કર્મ-ધર્મ જિનાજ્ઞા પૂર્વક વિવેચન કરવાથી સૌ જીવો મોક્ષમાર્ગે વળે તે માટે સદાની શુભાભિલાષા.

સપને સુહાને નામની આ પુસ્તિકાનું અવલોકન કરતાં પ્રભુની ભક્તિમય આ ગ્રંથ જોઈ અત્યંત આનંદ થયો છે અને તમારો શુભ પ્રયત્ન પ્રશંસ્ય છે. એજ

લી.

આચાર્ય શુભંશકરસૂરિના
ધર્મલાલ.

૨ા. ૨ા. શ્રી હિરાચંદભાઈ ઝવેરી

તમારું મોકલાવેલું “નપને-ગુદાને” પુસ્તક વાંચી ગયો છું.
મારો અભિપ્રાય લખી મોકલું છું.

- (૧) તમારી દૃષ્ટતા શક્તિ ખૂબ તેજ અને મુંદર છે.
- (૨) જેનું ધર્મના નત્વજ્ઞાન મુજબ તમારે જે વિચારો પ્રગટ કર્યા છે તે મુંદર અને બાંધે છે, જેનું સાધુઓ જેનું શ્રી ગુરૂં જેને જેનું ધર્મમાં રહે છે તેમને આ પુસ્તક વાંચવું લેઈએ અને મારા મંદાનુ કરી જીવનમાં કિતારેલા લેઈએ.
- (૩) વેદાંત નત્વજ્ઞાન મુજબ તમારા વિચારો બાંધ એમ તેમ નથી તેમાં ધણું અંતર છે.
- (૪) ભક્તિયો પ્રવચનથી દિક્ષાથી મુક્તિ પ્રાપ્ત થતી નથી. શાંતિ પ્રાપ્ત થવામાં ધણું અંતરાયો આવે છે.
- (૫) જ્ઞાનથી, આત્મ જ્ઞાનથી, યોગ સાધનાથી મુક્તિ-શાંતિ પ્રાપ્ત થાય છે.
- (૬) પાનું ૨૩ શ્રી અને અસ્ત્વતિનું મિલન બાંધે છે તે ધાય છે. જીવનમાં કશું અશક્ય નથી. ગુણ દાર્યોથી માનવવેદ પદ્ય મળે છે.

કશું અશક્ય નથી.

અંતમાં તમારું જુઓ જ દૃષ્ટાવ્ય થાઓ તમારી બધી આશાઓ પૂર્ણ થાઓ.

ભાઈશ્રી હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરીને હું વર્ષોથી જાણું છું. તેમની સાહિત્ય પ્રવૃત્તિની ધગશને પણ હું પ્રશંસાથી જોઉં છું. આ દેશમાં સાહિત્યની પ્રવૃત્તિને ચાલુ રાખવી તે સોચના કાણુ-માંથી ઊંટ પસાર કરવા જેવું મુશ્કેલ કામ છે. સાહિત્યકાર પણ માત્ર હવા પાણી ઉપર જીવી શકતો નથી. માત્ર તેનાં સ્વપ્નાં અને સર્જન ઉપર કુટુંબ નિયોજન કરી શકતો નથી. આવી પરિસ્થિતિમાં પણ હિરાચંદભાઈએ સરસ્વતીની ઉપાસના ચાલુ રાખી અને તેમની કૃતિઓ બહાર પડતી જાય છે તે મોટી સિદ્ધિ ગણાય. નોકરીમાંથી થાકીને ઘેર આવ્યા પછી પણ કોઈ પણ સર્જન પ્રવૃત્તિ પ્રત્યે રસ જાળવી રાખવો તે ઉપાસના જ છે.

“સપને-સુહાને” નું આ પુસ્તક આવી ઉપાસનાનું જ પરિણામ છે. સાહિત્ય રસિકો જ તેમની આ કૃતિને એક અનોખું ગૌરવ આપે છે. આશા છે કે હિરાચંદભાઈ મધ્યમ વર્ગની અનેક મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવા છતાં પણ તેમનો આ સાહિત્ય જંગ ચાલુ જ રાખશે અને વિજય પતાકા ફરકાવશે.

શાકુન્તલ,
મુંબઈ-૬.

વસંતલાલ કાંતિલાલ ઈશ્વરલાલ

તા. ૫-૫-૧૯૭૦.

સૂર્યકમલ જય ક્રાંતિભવન
પાત્રીતાણા. તા. ૧-૫-૭૨

મુંબઈ મધ્યે મુદ્રાવક હિરાચંદભાઈ
પાત્રીતાણાથી લી. દિવ્યપ્રસાદશ્રીજીના ધર્મલાબ.

તમે મોકલાયેલ “મૂળ મુદાન” પુસ્તક વાંચના અંતરમાં
આનંદની લિપિ હિજો છે. પ્રભુ તમને દર્શેશાં જ્ઞાન-અ્યાનમાં
બળ આપે એવા અમારા અંતરના આશીર્વાદ છે.

દિવ્યપ્રસાદશ્રીજીના
ધર્મલાબ

બંધુ મેડીકલ સ્ટોર્સ
સાણંદ.

તા. ૨૮-૫-૧૯૭૩.

આપનું “સપને સુહાને” પુસ્તક હૃદય સ્પર્શી લાવેને
મેકસીમમ રીતે વાણીથી રજુ કરવામાં સફળ થયું છે. અલગત
તેટલી જ વાસ્તવિકતાથી પૂર્ણ છે. આપની કલમ ખૂબ જ વાસ્તવિક-
રીતે સંવેદનશીલતાથી આવી રહે છે. જે કોઈપણ વાચકના હૃદયના
તાર પર સ્પંદનો જગાવે તેમ છે.

લી.
પ્રવિણ એ. બંધુ

મુંબઈ સમાચાર પત્ર

મુઘોયા-કૃત્યાણુ-મદાવીર શાસન વગેરે જૈન સમાજના અગ્ર-
ગણ્ય આભાષિકોમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા વિદ્વાન લેખક શ્રી દિરાચંદ-
બાઈના કેટલાક લેખો “અપને-મુદાને” માં અંતર્ગત કરવામાં
આવ્યા છે.

તેમાં પ્રભુ મિલનને ઝંખના બકન હૃદયના બારો રમ્ય શબ્દ
દેહે ઉપસી આવ્યા છે. તે વડે લેખકે પરમાત્માને અર્ધ્ય પ્રદાન
કર્યું છે. કેટલાક લેખોમાં આર્દ્ર વાણી વડે વિનરાગ પરમાત્માને
પુકારવામાં આવ્યા છે. એકંદરે આ લેખોમાં લેખકની સંયમની
આવના અને શ્રી જિનશાસન પ્રત્યેની શ્રદ્ધાનું દર્શન થાય છે.

રતીલાલ ચીમનલાલ
ધર્મપ્રિય

મુનિ કનકવિજયજી

વારાણસી

તા. ૧૭-૧૨-૧૯૭૨

સુશ્રાવક શ્રી હિરાચંદભાઈ ધર્મલાલ

“ સપને-સુહાને ” પુસ્તક મળ્યું. ધન્યવાદ. ભગવાન મહાવીર પરમાત્માની દિવ્ય સાધના “ સવિ જીવ કર્મ શાસનરસી ” ને આજના યુગમાં સવિ જીવ સુધી સંપૂર્ણ માનવ સમાજ સુધી તો પહોંચાડવી જ જોઈએ ને !

એ માર્ગે કાંઈક પણ આગળ વધાય તો “ સપને સુહાને ” સાર્થક થાય.

હું જાણું છું કે તમે અથવા કોઈ ધાર્મિક મહાનુભાવો સુહાના સ્વપ્નો જોઈ શકે પરંતુ તે સ્વપ્નાઓને કોઈ વ્રતધારી ભાગ્યવાન મહાપુરુષ-સાધુ ભગવંત આચાર્ય ભગવંત જ કરી શકે.

મને લાગે છે કે હજી આજે પણ તેવા પરમ ઊપકારી મહાપુરુષોના પ્રાકટ્યમાં કાંઈક વિલાંબ થઈ રહ્યો છે આપણે કરી રહ્યા છીએ.

મુનિ કનકવિજયના

ધર્મલાલ

મેવંતિલાલ પી. વખારીયા
મુંબઈ-૫૬ ૮૭
તા. ૮-૧૨-૧૯૭૨.

શ્રી હિરાચંદભાઈ !

આજે તમેએ મને “અપને-મુદાને” પુસ્તકની એક નકલ
ઓદીશમાં આપી તેમાંથી થોડા પાનાં વાંચવામાં આવતાં મને
પ્રબળ આનંદ થયો છે.

“શ્રી કપિમંડલ સ્તોત્ર ઉપર વિવેચન” નામનું પુસ્તક
હોય તો મને અમાચાર આપશો. મને વાંચવાની અને જાણવાની
પ્રત્યક્ષ ઇચ્છા છે.

શ્રી.
બવદીય,
એમ. પી. વખારીયા
ના જયચિન્ન

ૐ શ્રી અહં નમઃ

રાજપાલ મગનલાલ વોરા
ધ્રાંગધ્રા.

તા. ૬-૧૨-૧૯૭૨

સ્નેહી આત્મખન્ધુ !

હિરાચંદભાઈ ઝવેરી !

“ સપને-સુહાને ” સાધંત વાંચી ગયો છું. યથા નામઃ તથા
ગુણઃ જેવું પુસ્તક આપની લેખિનીથી લખાયું છે. શબ્દે શબ્દે
ભાવનાની ઝલક ઉપસી આવે છે. ઉદાત્ત ભાવનાનો જાણે ઝરો
વહી રહ્યો છે. પાઠકગણ તેમાં રસ તરબોળ બને તેમ છે. આપના
હાથે ભવિષ્યમાં પણ આવી જ સાહિત્ય સેવા થતી રહે એ
હાર્દિક શુભેચ્છા છે.

લી.

રાજપાલ મગનલાલ વોરા

શ્રી ઋષભદેવ જૈન મંદિર
ચેમ્પુર મુંબઈ-૭૧.
તા. ૧૦-૧૦-૧૯૭૨.

શ્રાદ્ધરત્ન હિરાચંદભાઈ ઝવેરી !

ધર્મલાભ

“ મપને-મુદાને ” પુસ્તક મળ્યું. સાચંત વાંચ્યું. ખરેખર તમારો પુરૂષાર્થ વખાણવા લાયક છે. પ્રસ્તુત પુસ્તકમાંથી જે પુરૂષાર્થ ચાલુ રાખો તો તમારા જીવાને યોગ્ય લેખક ચિંતક તથા મંડાલકની પ્રાપ્તિની શક્યતા દેખાય છે. તમે પ્રગતિના પંથે હાલ ભરતા જ રહો એ જ મંગલ કામના.

લી.
મુનિ મુયરાચંદ્રના
ધર્મલાભ.

પંન્યાસ રંજનવિજયજી ગણિ.
સાંગલી.

પોષ સુદ ૧ સં. ૨૦૨૬

સુખર્ષ મધ્યે ધર્મપ્રેમી સુશ્રાવક હિરાચંદભાઈ !
ચોગ્ય ધર્મલાભ

તમારું “ સપને-સુહાને ” પુસ્તક મળ્યું છે. “ સપને-
સુહાને ” પુસ્તકમાં પ્રભુ પ્રત્યે જે અનહદ ભક્તિ-હૃદયની ભાવના
ચારિત્ર પ્રત્યેનો પ્રેમ-જીવનની મહત્તા વગેરે પ્રસંગો પ્રશંસનીય છે.
તમારો ઉદ્યમ સફળ થાઓ અને આત્મ-ભાવનામાં આગળ વધો
એ શુભાભિલાષા.

લી.

પંન્યાસ રંજનવિજયના
ધર્મલાભ.

આચાર્યશ્રી અગ્રોહચંદ્રસૂરિજી
ગોરેગાંવ જવાહરનગર,
મુંબઈ નં. ૬૨.
તા. ૧૮-૪-૯૭૩

મુશ્કાવક દિરાચંદબાર્ધ !

તમેએ મોકલાવેલ “ અપન-મુદાને ” પુસ્તક અમને મળ્યું
વાંચતાં આનંદ થયો છે.

આજના યુવાનાને ધર્મમાં જોડવા માટે આ પુસ્તિકા માર્ગ-
દર્શકરૂપ બને તેમ છે.

આજના માણસોની ખામ આપણે લાંબી લાંબી ચર્ચાઓ
કરીએ છીએ તો તેઓ કંટાળી જાય છે. પણ દુઃકાલુમાં સુકિત-
પ્રયુક્તિઓથી સમજાવીએ તો તેઓ આદી રીતે સમજી શકે છે.

દિરાચંદબાર્ધ એક પ્રસિદ્ધ લેખક છે. તેમને કુદરતી લેખન
કળા ખીલી ત્રીઠી છે. જે અનુભવદનીય છે.

આજના વાતાવરણમાં વણાયેલ યુવાનો ધર્મનો માર્ગ છોડી
ખીલ માર્ગ ચાલે છે તેવા યુવાનો આવા લેખકોની પુસ્તિકાઓ
વાંચે તો અવશ્ય ધર્મને માનનારા થાય તેમાં શંકાને સ્થાન નથી.

તમારા જે પ્રયાસો છે તે સફળ થાય એવા અમારા અંતરન
આશિય છે.

લી.

આચાર્યશ્રી અગ્રોહચંદ્રસૂરિજીના
ધર્મલાભ

આચાર્યશ્રી વિજય સુશીલસૂરિ
ઉદ્દેપુર,
તા. ૨૮-૮-૧૯૭૨

સુશ્રાવક હિરાચંદભાઈ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી

ધર્મલાલ “ સપને-સુહાને ” પુસ્તક મેળ્યું. સપને-સુહાને
પુસ્તક સાફ છે અને તમારો પ્રયત્ન સારો છે.

લી..
આચાર્ય શ્રી સુશીલસૂરિ
ના ધર્મલાલ

શ્રી મહાવીરાય નમઃ

બાલબ્રહ્મચારી હીરાબાઈ સ્વામી
રાજકોટ,
તા. ૧૦-૮-૧૯૭૩

ધર્મપ્રેમી ધર્મરનેહી હિરાચંદભાઈ ઝવેરી

આપે મોકલેલ “ મપને-મુહાને ” પુસ્તક આભાર સહિત સ્વીકારેલ છે. છુક ખૂબ જ મુંઢર લખાણથી ભરપૂર છે. અંદરના ભાવો આધ્યાત્મિક રમથી ભરપૂર છે. અંતરના ભાવોનું આબેહુબ આલેખન છે. પૂજ્ય સૌમ્યમૂર્તિ બાલ બ્રહ્મચારી હીરાબાઈ સ્વામીએ આપને હાર્દિક અભિનંદન પાઠવેલ છે. જૈન ધર્મનું તત્ત્વજ્ઞાન શું છે તેનું આબેહુબ દર્શન થાય છે. આજે ઝડપથી વધી રહેલ વિજ્ઞાનના પ્રચાર માટે આવા પુસ્તકોની જરૂર છે. તો આવાં પુસ્તકોનું વારંવાર પ્રકાશન કરતાં રહો એ શુભેચ્છા છે.

લી.

પૂજ્યશ્રીના આદેશ વતી
રમાબેનના જયશ્રવને-૬.

શ્રી મહાવીરાય નમઃ

રાંજકોટ.

તા. ૨૩-૭-૧૯૭૩

ધર્મપ્રેમી સેવાભાવી હિરાચંદભાઈ !

જૈન તત્ત્વજ્ઞાન પીરસતું સારાયે જૈન અને જૈનેતર સમાજમાં જૈન ધર્મની પ્રભાવના કરતું “સપને-સુહાને” પુસ્તક અંગે મધુર વ્યાખ્યાતી પૂજ્ય બાલબ્રહ્મચારી હીરાબાઈ સ્વામિ સંદેશો પાઠવે છે કે જૈન ધર્મનો સંદેશ ઘરે ઘરે પહોંચાડવા માટે ઘણું જ સુંદર-પ્રશંસનીય કાર્ય છે. આ પુસ્તકમાં જે ભાવ લેયા છે. તે મુજબ જૈન તત્ત્વજ્ઞાન શું છે તેની સમજ સમાજને કરતા રહો એજ પૂજ્યશ્રીની શુભેચ્છા છે.

પૂજ્ય બાલબ્રહ્મચારી હીરાબાઈ સ્વામી

મંગલ મંદિર ખોલો દયામયની શુદ્ધતમ પ્રાર્થના દેવાધિદેવ પ્રતિ કરવામાં આવી છે.

જ્યારે માનવીનું અંતર પ્રાર્થના દ્વારા નિર્માળ બને છે ત્યારે પ્રભુ પાસે તે લક્ષ્મી (માનવ) તદાકાર બને છે.

કોઈ વ્યક્તિ માટે નહિ, જગત માટે નહિ, પણ સ્વયં નિજને કોળે જ કરેલી દેવાધિદેવ પ્રતિની પ્રાર્થના આત્મકાન્તિની જ્યોત જગાવે છે.

“સપને-સુહાને” માં પણ હિરાચંદભાઈએ પૂર્ણ વિરામ પૂર્વે પુનર્જન્મ (ભવ)ને સારો બનાવવા આ પ્રયત્ન કરેલ છે.

તેઓના ભાવમાં સિદ્ધિની માંગણીનો અવાજ છે. તેઓના ભાવમાં પ્રભાવ છે. આથી જ સાધુ-સંત અને જનતાની લાગણીનો ભાવ તેઓ આજીવન શક્યા છે. સાહિત્ય સભર વહેતા ભાવલેખો, જીર્મિલયાં, સરિતાના ઝરણાંને સદાય વહાવતા રહો.

Moorti Shri "Chitra-Bhanoo"
Jain Meditation International Centre
401-E, 86th Street, APT 20 A
NEW YORKS 10028.
Tuesday 3rd February 1975.

TO WHOM SO EVER IT MAY CONCERN

This is to certify that I know Shri Hirachand Swarropchand Jhaveri since long He is one of the most popular orators and writers in our Jain Community.

I have gone through his literature. I have read his literature and his Religious Publications namely, "Vivechan on Shri Rishi Mandal Stotra."

I am glad, his language and thoughts tingle the very stringed of emotion. The rythem and candance makes music to the ear.

I am pleased to state that I have bestowed upon him a title of "Man of Literature" during my stay at Shri Shanti Nathji Jain Temple, Bora Bazzar, Fort, Bombay (India)

I wish him Best of Luck and Best of Success in his literary works.

CHITRA-BHANOO

લેખક અને સંપાદક

હીરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી
કાલગુન-ચોગી
A MAN OF LITERATURE

અનન્નણ પંથની પિછાણ

“ પ્રસ્તાવના ”

જગતના વિશાળ ફલકે અનેક અદ્ભુત સિદ્ધિઓ પડી છે. દૃશ્ય છતાં અદૃશ્ય છે.

જેમ ગગનના ગોળે તેજ મંડળમાં જેનું તેજ વધુ છે તે ચંદ્ર-સૂર્યને સર્વે જાણે... પણ તારા મંડળમાંથી કોણ તારો કેવો એની ઓળખ હોય ? કોને હોય ? શું તારા પ્રકાશ નથી કરતા ?

દુનિયાની એજ ખાસીયત છે. જ્યાં તેજ ત્યાં હેજ અને ઝુકાય પરંતુ ધ્રુવનો નાનો તારો શું કામ નથી કરતો ? નાનો છતાં કામ મોટું છે. પ્રાણીને જ્યારે ખગોળશાસ્ત્રી દ્વારા એની પિછાણ થાય છે ત્યારે એનું સન્માન બહુમાન વધી જાય છે. કે નાનાશો ધ્રુવનો તારો શું કામ કરે છે.

નામથી જાણુ પણ રહસ્યથી અનન્નણ વસ્તુની જાણુ થાય ત્યારે જેમ અનન્નણ પથિકને પથની જાણુ થાય અને જે આનંદ થાય છે તેવું સ્વરૂપ આનું છે. ગગનના ગોળે નામના પુસ્તકમાં પણ એવું જ કાંઈક જાણુવા મળે એમ છે.

આ પુસ્તકનું નામ યથાર્થ છે. “ ગગનના ગોળે ”

શાસનના અસ્તિત્વમાં કાંઈ કેટલાય પ્રભાવિકે સ્તોત્રો-વિદ્યા-સિદ્ધાંતો પડ્યા છે..... પ્રાય એના નામ જાણુથી કાંઈ કામની સફળતા થતી નથી. પરંતુ જ્યારે એનું હાર્દ-લાલાદિનું પ્રક્ટીકરણ વિગેરે થાય છે ત્યારે વિસ્મયતા પ્રગટે છે સાચી જાણુ થાય છે. અને આદર વધી જાય છે.

શાસનના ગોખે આ કથનની છું આ પુસ્તકની જાણ માટે અને એમાં રહેલા નત્વની જાણ માટે કાંઈક આવેખી રહી છું.

“ગગનના ગોખે” આ નામ માંબળનાં થયું કે એમાં શું રહે? કયા તેજ મંડળ ભર્યાં રહે? પણ જ્યારે એની જાણ થઈ ત્યારે લાન્થું કે આ કૃતિનું પ્રકાશન જરૂરી છે એમાં અમાપ પ્રભાવક સ્તોત્રાદિ મંડળ ઝગડી રહ્યાં છે.

દમિયે માટે સ્મરણપાઠ-સ્તોત્રાદિ સ્મરણ કરનાં હોઈએ છીએ બંધકે ઠરીએ છીએ કૃત્ત શ્રદ્ધાથી જ કે..... આ મહા મદિમાવંત છે, અચિન્ત્ય પ્રભાવશાળી છે પણ આવી રીતે તેના રહસ્ય, તેની વિધિ, તેની ઉત્તમતા, શેનાથી શું કંઈ મળે છે. ઉત્પત્તિ-ભોમ-આ બધાથી આપણે અજાણ છીએ જેથી “પટ્ટા રે પાપટ રાજા રામના” ની જેમ ગણે જ જઈએ છીએ અર્થ વગેરે બાર જાણી શકાનાં નથી.

પંચમકાળમાં શત્રુજયનું મહારમ્ય અનોખું છે કહેવાય છે જે તીર્થ નરણ નારણ મહાન અને કૃષ્ણવૃક્ષ સમાન છે. ગીરનાર તીર્થ, નર્મનગિરનાર તીર્થ, સ્થંબન પાર્થનાથ તીર્થ જેવા સ્થાવર તીર્થો આપણા જીવનની શુદ્ધિ કરનાર છે, દુઃખ અને કષ્ટોનો નાશ કરનાર છે બાવનાની નીકળે વડાવનાર છે.

જંગમતીર્થ સમાન તીર્થકર ભગવંત આજે આપણી પાસે નથી. એ કમલાગ્ય પરંતુ એમની વાળીથી જ સાંભળવા મળેલ તીર્થોની મહત્તા તેના જ્ઞાન અને લાભને જાનાં શબ્દોમય સૂત્રો આપણને મુનિ ભગવંતો દ્વારા મળ્યાં છે એ આપણાં મહાન બાગ્ય છે.

આ સૂત્રોનું રહસ્ય લેખકશ્રીએ અર્થ દ્વારા પોતાની શૈલિમાં સુંદરું છે.

શાસનના સૂર્ય-રવિસમા-આગમ અને આવશ્યકને સહુ જાણે
પણ તારલા સમા ધીમું હાસ્ય કરતાં આ સ્તોત્રોની જાણ ઘણાંને
ઓછી હોય છે એથી આ સૂત્રોની વિશિષ્ટતાને જો જાણીએ તો
જરૂર આપણી તીર્થ પ્રતિ જે ભક્તિ છે તે ભક્તિમાં વિશિષ્ટતા
જોડે તીર્થ પ્રતિ આદર બહુમાન સન્માન અને જીવનમાં જેનું
અલભ્ય મિલન છે તે સમજાશે.

શુભમના હિરાચંદલાઈનો પ્રયત્ન સંકળ થાય.

ગગનનાં ગોખે રહેલાં તેજ મંડળોં અનજાણું પંથમાં પણ
જાણુ બની રહે છે તે જ રીતે શાસનના ગોખે રહેલો આ પ્રભાવી
સ્તોત્રોનો ચમત્કાર પણ સહુનાં આત્માને સ્મરણ પાઠ શ્રવણથી
તેજલ બનાવે.

મઝગાંવ મુંબઈ પ્રસ્તાવનાકાર શ્રી સાહિત્યરત્ના કલકવચિત્રિ.
૨૦૨૬ શરદ પૂર્ણિમા વિશદ વ્યાખ્યાત્રી સૂર્યશિશુ મહારાજ

આમુખ

સુધાવક હીરાચંદભાઈ બેગ

તમે શીલની સુવાસુ નામનું પુસ્તક છપાવે છે તે તમારો પ્રયાસ અનુમોદનીય છે.

શ્રી સુયગડાંગ સુવના છઠ્ઠા અધ્યયનમાં લખ્યું છે.

દેવ દાણવ ગન્ધર્વા, ઋક્ષ રક્ષ્સ કિન્નરા
વૈશ્યવાર્ષિ નર્મમંતિ દુર્કર જે કરન્તિ તં ।

દેવ-દાનવ-યક્ષ-રાક્ષસ-કિન્નર-ગંધર્વ મર્વ કોઈ બ્રહ્મચારી-આગળ નત મસ્તક બને છે. હાથોથી અમુદ્ર તરવો દુષ્કર છે તમ એક છબથી શીલના લાભો વર્ણવવા મુશ્કેલ છે.

તમારું છવન પુષ્પ શીલની સુવાસુથી મધમધી જિડળે એવી અંતરની આશિષ છે.

લી.

આચાર્ય અમોઘચંદ્રસૂરિના

ધર્મલાબ

જવાહરનગર, ગોરેમાંવ

મુંબઈ-૬૨.

તા. ૬-૮-૧૯૭૩

શીલ-સદાચાર-સંયમના પુખ્તો વડે જેમનું
જીવન ઉદ્યાન મધમધે છે.

લીલાવતી છગનલાલ સરકાર

શ્રી અંચલગચ્છ જૈન સંઘના માનનીય પ્રમુખ

શેઠશ્રી નારણજી શામજી મોમાયા

શ્રી શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન કોન્ફરન્સના
માનનીય પ્રમુખ

ગ્રેડશ્રી દીપચંદ સવરાજ ગાડી
આર ગ્રેટ-લો

ગુપ્ત દાન જેમના જીવનનો મહામંત્ર છે.

શેઠશ્રી અજીતભાઈ મણીલાલ ઝવેરી

શેઠશ્રી ચાંદમલજી મુળોત

મેસર્સ રાજેન્દ્ર ઇન્ટરનેશનલ-સોલાપુરના
આર્થિક સૌજન્યથી

લેખક દ્વિતિય પ્રકાશન

“સપને-સુહાને ના”

ઉદ્ધાટન-સમારંભમાં

આવેલા મંગલસંદેશા.

भगवान श्री रजनीश

प्रिय हिराचन्द्रजी !

प्रेम ! आपका भावभरा आमंत्रण के लिए धन्यवाद !
भगवान श्री के आशिष. आपका समारंभ आनन्द से हो !

मा योग-लक्ष्मी के प्रणाम.

दि. १८-४-७५

M. N. Kotwal
Bombay.

April 15, 1957

Shri Hirachand Jhaveri

Rev. "Chitra-Bhanu" wishes you success
your programme.

Sincerely,
Sd/-
(M. N. KOTWAL

Sarabhai Lakshmichand & Co.
108, Zaveri Bazar,
Bombay-2.
14th April 1972.

Dear Shri Hirachand Jhaveri

My best blessings are with you and I wish the
Function every success.

Sincerely Yours
Sd/-
(S. L. JHAVERI)

Dr. Shanti G. Patel
Ex Mayor.

Bombay-16.

My Dear Hirachandbhai

I have pleasure in sending you my Best Wishes.
With kind regards.

Yours Sincerely,
Sd/-
(SHANTI PATEL)

Hiralal L. Shah
M. Sc. (U.S A.)
April 17, 1972.

Dear Shri Jhaveri

I take this occasion of wishing your Function a great success and you have my Best Wishes to carry on the kind of literary work that you are doing for the Jain Society.

Once again wishing you all the very best and with my kind regards, I remain,

Sincerely,
Sd/-
(Hiralal L. Shah)

Dr. M. N. Desai Ph. D.

Municipal Commissioner

Office of the Municipal Commissioner
Bombay.

11th April 1972.

Dr. M. N. DESAI, Municipal Commissioner,
thanks Shri H. S. Jhaveri for his kind invitation
and sends his good wishes on the occasion.

Sincerely,

Sd/-

(M. N. DESAI

Morarjibhai Desai
5, Duplex Road,
NEW DELHI-11.
April 12, 1972.

Dear Shri Jhaveri

I send you my good wishes on this occasion.

Yours Sincerely
Sd/-
(MORARJI DESAI)

ધીરજલાલ ટોકરસી શાહ
તા. ૧૨-૪-૧૯૭૨

ભાઈશ્રી હિરાચંદ સ્વચ્ચંદ ઝવેરી

આપના “સપને-સુહાને” પુસ્તકના ઉદ્ઘાટન સમારંભ
અંગેનો પત્ર મળ્યો. આપના પ્રયત્નોની સફળતા ઇન્દુ છું.

આપના,
ધીરજલાલ ટી. શાહના
જયજીનેન્દ્ર.

રમણલાલ વજેચંદ શાસ્ત્રી
અમદાવાદ.
તારીખ ૭-૩-૧૯૭૨

રા. રા. હિરાચંદ રવરૂપચંદ ઝવેરી મુખર્મ.

આપનો પત્ર મળ્યો વાંચી આનંદ. આપના તરફથી પ્રગટ થના “સપને-સુદાને” નામના પ્રકાશનનું ઉદ્ઘાટન મારા હાથે કરાવવાની ભાવના છે તે માટે આભારી છું. પણ સંલોગવશાત્ આપી શકાય તેમ નથી તેા ક્ષમા કરશે.

તમારા આ શુભ કાર્યમાં મારી શુભેચ્છા છે. અને દિન-પ્રતિ દિન આવા મુદર કાર્યો વધારે કરો એવી પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના છે.

લી.
રમણલાલ વજેચંદના
પ્રણામ.

તા. ૧૪-૪-૧૯૭૨

મંગલ સંદેશ

ભાઈશ્રી ઝવેરી

નમસ્તે !

આપનો પત્ર મળ્યો. આપના પુસ્તક “ સપને-સુહાને નો
ધાટન સમારંભ તારીખ ૨૩-૪-૧૯૭૨ રવીવારે યોજાયો છે.
શ્રી આનંદ થયો.

આશા છે કે સાહિત્ય ક્ષેત્રનું આજનું પરોઢ આપને માટે
દ્વ થયેલી શુભ કારકીર્દિ વાળું નિવડો અને માનવસેવા માટે
હિત્યરૂપી કીર્તિશિખર સર કરો.

લી.
મીરાંબહેન
સ્વપ્નસેવી.

ચીમનલાલ શ્રી. શાહ
M.A.L.L.B
મેલોસીટર.
તા. ૧૩-૪-૧૯૭૨

ભાઈશ્રી અવેરી

તમારા અન્વેષણ ઉદ્દેશ્યને પ્રસંગે પ્રમુખ સ્થાન લેવા માટે
આભાર માનું છું.

તમારા અન્વેષણ માટે મારા અભિનંદન છે.

લી.
ચીમનલાલ ચંદુભાઈ
મીરાંભેન સ્વપ્નસેવી
વડોદરા.

ધીરજીએન પારખે
શાંતાકુંજ, મુંબઈ.
તારીખ ૧૪-૪-૧૯૭૨

સુજા બંધુ હિરાચંદ

તમારા તરફથી “સપને-સુહાને” પુસ્તકના ઉદ્ઘાટન સમારંભમાં હાજરી આપવાનો ઉમળકા ભર્યો પત્ર મળ્યો છે. હર્ષાન્વિત થઈ સ્વીકારું છું. આપણે કદી કોઈ પ્રસંગે મળ્યાં હોઈએ એવું સ્મૃતિને ઉથલપાથલ કરી જોવા છતાં યાદ ન જ આવ્યું ખેર ! પરંતુ આપણે તો સર્જનનાં ઉપાસકો અક્ષર દેહે અનંત સ્થળમાં વિચરતાં હોઈએ એ નિઃસંદેહ વાત છે. તમે માફ સર્જન વાંચ્યું હશે કે માત્ર નામ સાંભળ્યું હશે તેનો તો મને ખ્યાલ નથી, તથાપિ નિમંત્રણમાં લાગણીનો રણકો પારખી લીધો છે.

“જે જોલ” જોલવાનો અધિકાર આપ્યો પણ બિલકુલ અપરિચિત વ્યક્તિને માટે એ વધુ પડતું ગણાય. પુસ્તકની વિગત પણ નથી જાણતી તેથી તેમાં વિશેષ શું જોલું ?

અત્યારે તંબિયત ઝરાળર નથી. પરંતુ ૨૩ તારીખે ઠીક હશે તો જરૂર આવીશ, નહિતર મારા હૃદયના મંગલ આશિષથી સંતોષ માનવા વિનંતિ છે.

“સપને-સુહાને” એક તો સ્વપ્ન, સપનાં, શમણાં, શબ્દમાં જ એવો જાદુ ભર્યો હોય છે કે મનુષ્યનું મન એ જાણવા લલચાય છે. બેશક સ્વપ્નાં ભયંકર પણ હોય છે પરંતુ એ તો ભેદ ખુલ્લા પછીની વાત છે. ત્યાર પૂર્વે તો ઇંતે જારી બેકાળૂ જની ગઈ

હોય છે, અને તમે તો સાફ સ્પષ્ટ જણાવી દીધું છે કે આ સ્વપ્નાં મુદ્દાનાં શ્રેષ્ઠ છે. તો એ દુનિયામાં ટોઠિયું કરવાનું કેને મન ન થાય ? વળી તેના ઉદ્ઘાટન માટે ઉત્તમ પ્રમારંભનું આયોજન અતિ-ખ્યાનનામ શ્રેષ્ઠ વાલીલાલ અવલુચ ગાંધીના જ્ઞેન ઉપાગ્રયમાં કરવામાં આવશે. લેખક ગિરાદરોની લાગણી નીતરતી હાજરી હશે ત્યારે નમારા મનની આનંદ લીલા કેટલી સ્નિગ્ધ-મુદાની હશે ! એ આનંદપ્રસંગમાં સદૈવ જ્ઞાન કરના રહેા અને નમારી મર્જન શ્રમિ વેગવની બનેા એવા મારાઃ હાર્દિક મુબારકીવાદ પાડવું છું.

સ્વપ્નાં મુદ્દાનાં જ હોય તો તે સ્વપ્ન ન રહેનાં સત્ય ઘટના સ્વરૂપે નમારી ઉન્કાંનિના ઘાંતક બને એમ પણ ઈચ્છું છું.

અરુ !

સી.
ધીરજબહેન પારેખના
આશિષ.

ऋषिभंडल स्तोत्र ઉપર વિવેચન
અંગેના અભિપ્રાયો

પ્રસ્તાવના

કેન જગતમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા સ્તોત્રમાં સર્વ સ્તોત્ર કરતા “શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર” સર્વોચ્ચ મનાય છે; અસાધારણ પ્રભાવ-શાળી ગણાય છે. ખરેખર જે સ્તોત્રના રચયિતા શ્રી ગીતમસ્તામિજી જેઓ સર્વ લખિયાના નિધાન હતા છે તે સ્તોત્રમાં આવી શક્તિ હોય એમાં નવાઈ નથી.

જો કે આ સ્તોત્રમાં ચોવીસે બગવાનની કૃતિ છે અરે ! પાંચ પાંચ પરમેષ્ઠિની કૃતિ છે તો આપણે આ “શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્રનો” “પાંચ પરમેષ્ઠિ કવ” કહીએ તો પણ કહી શકીએ ?

આ સ્તોત્ર કોને આપવું એ આમાં જ જણાવવામાં આવ્યું છે. કારણ કે શ્રદ્ધાવાન-જ્ઞાનવાન અને વિવેકીજનો જ સિદ્ધિને પચાવી શકે છે.

આનો મદિમા સંપાદકશ્રીએ-દિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરીએ અનંક દ્રષ્ટિથી ગાયો છે. આની પાછળના તેમનો શ્રમ-અંત ઉત્સાહ પ્રશંસા માગી લે નેંચો છે. આવા સ્તોત્રની કૃતિ કરવાને એમને ‘મન થયું’ એ એમની ધન્ય બાબતોને બતાવે છે.

આવા સ્તોત્રનો ગાનારો ભવથી છટી મુક્તિ વરનારો થાય છે-મુક્તિને વરનારો બને છે.

આ સ્તોત્રનો જાપ એવિક વાંછનાઓ છોટી આત્મિક બાવથી થાય એવી ઈચ્છા રાખી હવે અહીં જ વિરમું છું.

લાલબાગ, બુલેન્દર,
સુબર્ધ-૪.

વયોવૃદ્ધ ગુરુદેવ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્
વિજય લખિયાસૂરીશ્વરજી મહારાજનો
ચરણ સેવક પન્થાસ વિઠ્ઠલવિજયજી

વિક્રમ સં. ૨૦૧૮ વડા મુદ્-૧૪ વર્ષીયાર-તા. ૧૮-૨-૧૯૬૨

— બે બોલ —

“શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર” જૈનસમાજમાં અતિ પ્રસિદ્ધ સ્તોત્ર તરીકે પંકાય છે. એની રચના મહા લખ્ધિનિધાન શ્રી ગૌતમસ્વામિજી ભગવાને કરી છે એવી કિંવદંતી કર્ણોપકર્ણ આપણે સાંભળતા આવીએ છીએ.

આ મહા સ્તોત્રના પ્રભાવનું પૂછવું શું ? સ્તોત્રમાં શ્રી તીર્થંકર પરમાત્માના, શ્રી ઋષિ મહર્ષિઓના, દેવદેવીઓના, પવિત્ર નામાભિધાનો સંકળાયેલા છે, મંત્રાક્ષરથી સભર છે. ‘બ્રહ્મ’ શબ્દ તરીકે પ્રસિદ્ધ છે. શબ્દમાં અવર્ણુનિય શક્તિ રહેલી છે. એક મધુર શબ્દ વ્યક્તિને પ્રસન્ન બનાવે છે. બીજો કઠોર શબ્દ કર્ણમાં ખૂંચે છે. વિજ્ઞાનના આ જમાનામાં શબ્દની શક્તિ વિશે વધુ લખવાની જરૂર નથી.

પ્રતિદિન મહાપ્રભાવશાળી આ “શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્રનો” જાપ કરવાથી વિઘ્નો અને વિપદાઓ દૂર-સુદૂર ભાગી જાય છે, દિવસ મંગલમય નિવડે છે, પાપનો વિનાશ થાય છે. આત્મા નિર્મલ બને છે અને પરંપરાએ મુક્તિધામમાં ખિરાળે છે.

ભાઈશ્રી હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરીએ આ વિષયમાં સારો પ્રયત્ન કર્યો છે. વિદ્વાનોની પૂછપરછ દ્વારા સાહિત્યના અવલોકન દ્વારા જે કાંઈ એમને મળ્યું છે. તે જનતા સમક્ષ તેઓએ રજૂ કર્યું છે. એમની તમન્ના ઘણી છે. આ બાબતનો એમનો પુરૂષાર્થ પ્રશંસનીય છે. સુજ્ઞનોએ ક્ષતિઓ તરફ ધ્યાન ન દોરતાં એમાં રહેલી ખૂબી, એમણે કરેલી મહેનત તરફ ધ્યાન આપી એમને પ્રોત્સાહન આપવું જોઈએ. “માણસ માત્ર ભૂલને પાત્ર” એ ન્યાયે કદાચ એમાં ક્ષતિઓ હોય તો તે હિત દષ્ટિએ જણાવી સુધારો

કરવા મુચન કરવું જેથી અન્ય આવૃત્તિમાં એ ભૂલનું પુનરાવર્તન ન થાય.

સૌ ઠેાધને આ સ્તોત્રના મહાસ્તોત્રના મહામહિમાને સમજીને યથાયોગ્ય લાભ લેવા મારી ખાસ લલામણ છે. .

આ પુસ્તકના સંપાદક બાઈથી હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરીએ “જે બોલ” લખી આપવાની આગ્રહભરી પ્રાર્થના કરી, જેથી એમના સાહિત્ય પ્રેમને હાનિ ન પહોંચે અને ઉત્તરોત્તર પ્રગતિ કરે એ દૃષ્ટિથી “જે બોલ” લખી તેમના આ શુભ પ્રયત્નને અભિનંદન કરતાં મારા આ “જે બોલ” જણાવી અત્રે વિરમવાની રજા લઈશ.

લાલબાગ જૈન ઉપાશ્રય
મુંબઈ-૪.

પંન્યાસ પ્રીતિવિજય શતાવધાની

તા. ૧૮-૨-૧૯૬૨

ઉપોદ્ધાત

હાઇડ્રોજન યોગ્ય અને આણુયોગ્યના આ વીસમી સદીના વૈજ્ઞાનિક જમાનામાં સેંકડો માઈલ દૂર રહેલા સ્વજન સાથે વાત કરવાને માટે ટેલીફોન માધ્યમ—MEDIUM છે એ જ પ્રમાણે દૂર દૂર સ્વર્ગલોકમાં રહેલાં દેવદેવીઓની કૃપા પ્રાપ્ત કરવા માટે મંત્ર-તંત્ર અને જપ-જપ MEDIUM—માધ્યમ છે.

જે પ્રમાણે ગુગલેના ધૂપથી અશુદ્ધિઓ દૂર થાય છે અને વાતાવરણમાં એક પ્રકારની દિવ્ય સુગંધ ફેલાઈ જાય છે તે જ પ્રમાણે મંત્ર તંત્રના જપ-જપથી એક પ્રકારનું દિવ્ય આંદોલન ઉત્પન્ન થાય છે. અને તે આંદોલન ધ્રુમરી લેતું લેતું ઊંચે અંતરીક્ષમાં ફેલાય છે. અને તેના અધિષ્ઠાયક દેવોની આસપાસ તેજ-વર્તુળાકારે ફરવા લાગે છે અને પરિણામે અધિષ્ઠાયક દેવ અવધિ-જ્ઞાનના ઉપયોગ દ્વારા સાધક-સાધ્ય અને સાધન અંગેના ચિતાર જાણીને સાધકની મનોવાંછના પૂર્ણ કરે છે.

જૈન દર્શનમાં મંત્ર તંત્રથી ભરપૂર અનેક સ્તોત્રો રહેલાં છે. અને આ સ્તોત્રોના પઠન, પાઠનથી. જય અને વિજય, સુખ અને સૌભાગ્ય, ધન અને ધાન્ય, યશ અને કીર્તિની પ્રાપ્તિ થાય છે. એ નિર્વિવાદ નિઃશંક સનાતન સત્ય છે. UNIVERSAL FACT છે. પરંતુ આ સર્વ સ્તોત્રોમાં “ શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર ” જેના પ્રણેતા અનંતલખિધના નિધાન ગણધર લગવંત શ્રી ગૌતમ-સ્વામિજી છે તે શ્રી ઋષિમંડલસ્તોત્ર એક વિશિષ્ટ પ્રકારનું સ્થાન ધરાવે છે અને તેનો મહિમા અપરંપાર છે.

આ સ્તોત્રનો જપ કરવાથી પુત્રની ઇચ્છાવાળાને પુત્રની, સ્ત્રીની ઇચ્છાવાળાને સ્ત્રીની, લક્ષ્મીની ઇચ્છાવાળાને લક્ષ્મીની,

અને રાત્રીની ઈચ્છાવાળાને રાત્રીની પ્રાપ્તિ થાય છે અને પર-
પરાએ યાવત્ મોક્ષમુખને મેળવે છે.

બગવાન પાર્શ્વનાથના સ્વપ્નમાં પદ્મવિજયજી મદારાજશ્રી
લખે છે “હે પ્રભો ! તારા ગુણગાન ગાવાને કેવળજ્ઞની બગવંત
પત્નિ સમર્થ નથી” તે પ્રમાણે આ અત્યંત પ્રબાવશાળી “શ્રી
ઋષિમંડલ સ્તોત્ર”નું જેટલું વિવેચન હૃદીએ તેટલું જોઈતું છે.

આ પુસ્તકના સંપાદકશ્રી બાઈશ્રી દિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરીએ
આ સ્તોત્રના વિવેચન ઉપર જે આધના સ્થાપી છે, તે અદ્વૈત
ચિદ્વિન પ્રાપ્ત છે. આદિન્યના અવલોકન દ્વારા, વિહાનના અને
વિવેચકોના મદવામ દ્વારા ગુરૂદેવોના સંસર્ગ દ્વારા એમણે જે
ઉન્મોલ્લભ કાર્ય ઉપાદ્યું છે તે ઉન્મોલ્લભ કાર્ય ગુરૂદેવોના
નિર્મલ અંતઃકરણના પરમ અવિત્ર આશીર્વાદથી અને શ્રી શાસ્ત્ર-
દેવની અપ્રતિમ સુદાયથી સફળ થાઓ અને દિન-પ્રતિદિન
એમનામાં નવી શક્તિ પ્રગટ થાઓ અને શ્રી જિત શાસ્ત્રના
અર્ણવોમાં આથી વધુ સુંદર પુસ્તકો સમર્પણ કરે એવી મંગલમય
અભિલાષા સાથે વિરમું છું.

લાલભાગ, બુલેશ્વર,

પન્થાન્ત્ર નવિનવિજયજી ગણિવર્ય

મુંબઈ-૬.

વિક્રમ સં. ૨૦૧૮ મદા સુદ ૧૫ સોમવાર તા. ૧૬-૨-૧૯૬૨

“આમુખ”

સર્વ વિશ્વમંગલ સર્જક, સકલવિધનગણ ચૂરક, કલ્યાણમાળકારક, આ “શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર” જૈન જગતમાં ખૂબ પ્રસિદ્ધ અને પ્રાતઃસ્મરણીય સ્મરણ તરીકે પ્રસિદ્ધ છે. ચતુર્વિંશતિ સંધ ઘોષિત: સકલ લખિધ નિધાન પરમ ગુરૂ શ્રી ગૌતમ સ્વામિ પ્રણિત હોઈ વિશ્વાસપાત્ર હોવાથી પ્રતિદિન પઠન કરનાર પુણ્યવ આત્મા સુખ સંપત્તિ સ્વાસ્થ્ય સમાધિ પામે તેમાં કશી નવાઈ નહીં.

આ “શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર” સંપાદનમાં ભાઈશ્રી હિરાચલ સ્વરૂપચંદ્ર ઝવેરીએ સારી જહેમત ઉઠાવી છે. એમનો આ સ્તુતિ પરિશ્રમ સફળ બને એવી મંગલ આશિષ સાથે વિરમું છું.

લાલબાગ ભૂલેશ્વર

પત્ન્યાસ લેન્ડ્રકરવિજયજી ગ

વિક્રમ સંવત ૨૦૧૮ મહા શુદ્ધ ૧૩ શનીવાર

તારીખ : ૧૭-૨-૧૯૬૨

મુખર્ધ નંબર-૪

આંતર રાષ્ટ્રીય વિવેચકની મંગલ આશિષ

બાઈશ્રી દિરાચંદ સ્વરૂપચંદ અવેદીને હું અવાર નવાર મળતો રહ્યો છું. તેમનામાં એક પ્રકારની એવી સુંદર સર્જન માટેની ધગશ છે, સાહિત્યની એક પ્રકારની લગની છે, તેમના સંકટમય હૃદયમાં પણ કશુંક સાહિત્ય સર્જી જવાની તેમની ઉચ્ચ ભાવના મને હંમેશા તેમની પ્રત્યે મને આકર્ષી રહી છે તેમને તેના નવા પ્રકાશન “સપને સુડાને”માં હું ફોટો ઇન્કુ હું.

શકુંતલ વાલકેશ્વર, વસંતલાલ દાનિલાલ ધર્મરસાલ
સુંબઈ ૬.

તારીખ ૩૧-૧-૧૯૬૩

ચંદુલાલ ભાઈચંદ શાહ જેપી.

ભાઈશ્રી હિરાચંદભાઈ

આપનું પુસ્તક “ શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર ઉપર વિવેચન ”
ખડુ જ ધીમેથી અને સમજણ પૂર્વક વાંચવાથી ખૂબ જ રસ ઉત્પન્ન
થાય તેવું છે.

દિપક મેડીકલ સ્ટોર્સ

૧૮ A સદાશીવલેન,

મુંબઈ ૪૦૦ ૦૦૪

૨૦-૧૦-૭૩

લી.

શુભેચ્છક ચંદુભાઈના

જયજીનેન્દ્ર.

સુત્રાવક હિરાચંદભાઈ યોગ્ય ધર્મલાભ

“શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર ઉપર વિવેચન” નામનું પુસ્તક મળ્યું. પુસ્તકનું કાર્ય સુંદર થયું છે. પ્રસ્તુત સ્તોત્રની સાથે સંબંધવાળા અનેક વિષયોનું શ્રેય આવરી લે છે તેથી ઘણા જિજ્ઞાસુઓને એ ઉપયોગી થશે. તમારો પ્રસ્તુત પ્રયાસ અનુમોદનીય છે. અને આવાં અનેક શુભ શ્રેયો પ્રકાશિત કરવાનું સદ્ભાગ્ય તેમને પ્રાપ્ત થાઓ એ જ હાર્દિક મંગલ કામના.

હી:

મુનિ તત્ત્વાનંદવિજય

દાશીપુરા ઈન ઉપાશ્રય

બોરસદ

વાયા આણંદ

કારતક ગ્રહ ૧૦

શ્રી હિરાન્યદભાષ

“શ્રી ઋષિમંડલ જેવો નાનો છતાં આકર્ષક અનુપમ ગ્રંથ આરાધનાને યોગ્ય તમે સારો પરિશ્રમ લઈ શાશનને ચરણે સમર્પિત કર્યો છે તે અતિ સ્તુત્ય છે.

તેની સુખદુ આરાધના આરાધકને અંતિમ ધ્યેય પર લઈ જાય છે.

આવી રીતે સમ્યક્ જ્ઞાનનો રસ સ્વ.-પર શ્રેયાર્થે પીરસો

કટક

તારીખ: ૬-૩-૧૯૬૯

એજ ધર્માશિષ
લી.

શ્રી સુર્યશિશુ
(સાધવીજી મયણાશ્રીજી)

શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર ઉપર વિવેચન

જૈન શાસનમાં મહા પ્રભાવક પ્રાચીન મંત્રાધિરાજ શ્રી ઋષિ-મંડલ સ્તોત્ર વિવેચન યુક્ત વિસ્તારથી વિધિવિધાન પૂર્વક અહીં પ્રમિદ્ધ થયેલ છે. ઋષિમંડલ સ્તોત્ર વિષે તથા મંત્રશાસ્ત્ર વિષે જાણુવા જેવી ટેટલીયે હકીકતો અહીં વિસ્તાર પૂર્વક આલેખાઈ છે.

પૂજ્ય શ્રી નવિનવિજયજી ગણિવર, પૂજ્ય પન્યાસજી શ્રી વિક્રમવિજયજી ગણિવર, પૂજ્ય પન્યાસજી શ્રી ભદ્રંકરવિજયજી ગણિવર આદિ પૂજ્ય મહારાજાઓના શુભાશિષ આ પુસ્તકને આંપડ્યાં છે. તે બધાય પૂજ્ય પદસ્થોની પ્રસ્તાવનાથી પુસ્તક સમૃદ્ધ બનેલ છે.

કલ્યાણ માસિક
માર્ચ ૧૯૬૪

ધર્મપ્રેમી શ્રી હિરાચંદ સ્વરૂપચંદ ઝવેરી

તમારા તરફથી તમોએ સુંદર પ્રયાસ કરી તૈયાર કરેલું
“શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર ઉપર વિવેચન” નામનું પુસ્તક લેટ મળ્યું
જેનો આભાર સાથે સ્વીકાર.

ખાસ જણાવવાનું કે તમો ઉગતા સાક્ષર લેખક છો. ઘણીવાર
જૈન પત્રમાં તમારા લેખો બુદ્ધિપૂર્વકના સ્વતંત્ર વિચારવાળા આવે
છે તે વાંચ્યા પછુ છે. લેખક તરીકેનો તમારો ક્રમ ચાલુ રાખતા
રહેશો.

લેખકની ફરજ છે કે સિદ્ધાંતાનુસાર ઉપયોગી અને મુક્તિ
સન્મુખ લઈ જાય તેવા વિચારોનું પ્રસારણ કરવું અને જન
સમાજ સમક્ષ રજુ કરવું જેથી જન સમાજ વિચારીને તેનું
આચરણ સક્રિય રીતે કરે.

નૂતન વર્ષમાં સાહિત્યમાં સવિશેષપણે પ્રગતિ કરતા રહો
તેવી હાર્દિક ઇચ્છા પ્રદર્શિત કરું છું.

૨૩-૧૦-૬૩

લી.
ફતેહચંદ ઝવેરભાઈના
જયજીનેંદ્ર

ॐ ह्रीं अहो नमः श्री अष्टापद उदयः

वरधर्मકીર્તિકષણો વિધાનન્દાશ્રિતઃ પવિત્રિતવાન્ ।
દેવેન્દ્રવન્દિતો યં, સ જયત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

શ્રેષ્ઠ ધર્મ કીર્તિ યુક્ત, સત્ જ્ઞાન આનંદ સહિત તથા
દેવેન્દ્રોથી વંદિત અને ઋષભદેવ ભગવાન વડે પવિત્ર થયેલ છે
તે અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૧)

યસ્મિન્નષ્ટાપદેડભૂ—દષ્ટાપદમુખ્યદોષલક્ષહરઃ ।
અષ્ટાપદાલ ઋષભઃ સ જયત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

જે અષ્ટાપદ પર્વત પર ઘૂત પ્રમુખ લાખો ગમે દોષોને
હરનાર તથા સુવર્ણ સંદેશ કીર્તિવાળા શ્રી ઋષભદેવ ભગવાન
નિર્વાણ પામ્યા છે તે અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે, (૨)

ઋષભસુતા નવનવતિ—ખાદુખલિપ્રભૃતયઃ ।
પ્રવચ્યતયઃ યસ્મિન્નભજન્નમૃતં સ જયત્યષ્ટાપદગિરીશઃ ॥

મુનિઓને વિષે શ્રેષ્ઠ એવા શ્રી ઋષભદેવ પ્રભુના ખાદુખલી
પ્રમુખ દેવ પુત્રો જ્યાં અક્ષય સુખને પામ્યા છે તે શ્રી અષ્ટાપદ
પર્વત જયવંતા વર્તે છે. (૩)

અયુગ્મનિર્વૃત્તિયોગં, વિયોગભીશ્ચ ઈવ પ્રભોઃ સભકમ્ ।
યત્રવિદશસહસ્રાઃ સ જયત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

જાણે પ્રભુના વિયોગથી ભય પામ્યા હોય તેમ પ્રભુની સાથે
જ દસ હજાર મુનિવરો જ્યાં મોક્ષપદને પામ્યા છે તે અષ્ટાપદ
ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૪)

યત્રાષ્ટ્ર પુત્રપુત્ર યુગપદ્મપલ્લેષુ નવનવતિ પુત્રાઃ ।
અમર્યકેન શિવમગુઃ સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

જ્યાં ઋષભદેવ પ્રભુની સાથે એક જ સમયે તેમના પુત્રો
હક અને આક પોત્રો અમકાળે શિવમુખને પામ્યા છે તે અષ્ટાપદ
પર્વત જ્યવંતા વર્તે છે. (૫)

રત્નત્રયમિવ મૂર્તિ સ્તૂપગિતયં ચિતિત્રય સ્થાને ।
યત્રાષ્ટાપયદિન્દ્રઃ સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

નિર્ધરની, ગણધરની અને શેષ મુનિજનોની એમ ત્રણ
ચિત્તાને સ્થાને જાણે આકાશ રત્નત્રયી જ હોય એવા ત્રણ સ્તૂપો
જ્યાં ઇંદ્રે સ્થાપન કર્યા તે અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જ્યવંતા વર્તે છે. (૬)

ત્રિદ્વાયતનપ્રતિભં ત્રિંદનિપદ્યેતિ યત્ર મુચ્યતુર્દ્વાઃ ।
ભરતોઽવ્યથચૈત્યં સ જ્યત્યષ્ટાપદગિરીશઃ ॥

ત્રિદ્વાયતન જેવું ત્રિંદનિપદ્યા નામનું ચાર દારવાળું
મુશોભિત શાશ્વત જિન મંદિર ભરતે જ્યાં નિર્માણ કરાવ્યું તે
અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જ્યવંતા વર્તે છે. (૭)

યત્ર વિરાજિત ચૈત્યં, યોજનદીર્ઘં તદ્દંપૃથુમાનમ્ ।
કોશત્રયોઽવ્યમુચ્ચૈઃ સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

એક યોજન લાંબુ, તેથી અધુ પડોળુ અને ત્રણ કોશ લાંબું
એવું જિન ચૈત્ય જ્યાં લંબે પ્રકાર ઝગદ્ગળાટ કરતું વિરાજે છે
તે શ્રી અષ્ટાપદ જ્યવંતા વર્તે છે. (૮)

યત્ર બ્રાતૃપ્રતિમા, વ્યધામ્યતુર્વિંશતિ જિન પ્રતિમાઃ ।
ભરતઃ આત્મપ્રતિમાઃ સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

જ્યાં ભરત ચક્રવર્તીએ પોતાની પ્રતિમા સહિત પોતાના
૬૬ ભાઈઓની પ્રતિમા અને ચૌવીસ તિર્થંકરની પ્રતિમાઓ
નિર્માણ કરી તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૯)

સ્વસ્વાકૃતિમિતિવણાં—કવણિંતાન્ વર્તમાન્ જિનર્ણિયાન્ ।
ભરતો વણિંતવાનિહ—સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

પોત પોતાની આકૃતિ પ્રમાણુ, વણું અને લાંછન યુક્ત
વર્તમાન ૨૪ જિનશ્વરોનાં ણિઓ જ્યાં સિંહનિષધા નામના ચૈત્યમાં)
ભરતે પધરાવ્યાં તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૧૦)

સત્રતિમાન્ન વનવતિં, બન્ધુસ્તૂપાંસ્તનાર્હૃતસ્તૂપમ્ ।
યત્રાચ્ચયચક્રી, સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

જ્યાં પ્રતિમા સહિત ૬૬ બંધુઓના ૬૬ સ્તૂપો તથા પ્રભુનો
એક સ્તૂપ ભરત ચક્રવર્તીએ નિર્માણ કર્યો તે શ્રી અષ્ટાપદ
ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૧૧)

ભરતેન મોહસિંહં, હન્તુમિવાષ્ટાપદઃ કૃતાષ્ટાપદઃ ।
શુશુભેઽષ્ટયો જનો યઃ, સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

મોહરૂપી સિંહને હણવાને સમર્થ અષ્ટાપદ જેવાં જેનાં
ચોજન પ્રમાણ આઠ પગથીયાં ભરતે કરાવ્યાં તેથી જે આઠ
ચોજન ઉંચો શોભે છે તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંતા
વર્તે છે. (૧૨)

યસ્મિન્નનેકકોટયો, મહર્ષયો ભરતચક્રવર્ત્યોદ્યાઃ ।
સિદ્ધિં સાધિતવન્તઃ, સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

ભરત ચક્રવર્તી પ્રમુખ અનેક કોટિ મુનિવરો જ્યાં સિદ્ધિ
પદને વર્યાં તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૧૩)

સગરમુતાત્રે સર્વાર્થે શિવગતાન્ ભરતવંશરાજર્ષિન્ ।
યત્ર મુષુદ્ધિરકથયત્ સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

જ્યાં અનશન કરી સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાનમાં અને મોક્ષમાં
ગયેલા ભરત વંશના અસંખ્ય રાજર્ષિઓની વાત મુષુદ્ધિ પ્રધાને
સગર ચક્રવર્તીના પુત્રોને કહી તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરીરાજ
જયવંતા વર્તે છે. (૧૪)

પરિખા સાગરમકરં સાગરાઃ સાગરાશયા યત્ર ।
પરિતો રક્ષિતિ કૃત્યે, સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

તેથી સાગર જેવા ગંભીર આશયવાળા તે સગર ચક્રવર્તીના
પુત્રોએ ગિરીની રક્ષા કરવા માટે ગિરીની ચારે બાજુ સાગરના
જેવી ઊંડી અને વિશાળ ખાઈ ખનાવી તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરીરાજ
જયવંતા વર્તે છે. (૧૫)

ક્ષાલયિતુમિવ ર્વેનો ભેનો યો ગંગયાશ્રિતઃ પરિતઃ ।
સંતનમુદ્દોલકરેઃ, સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

મદા ઉગ્રા પ્રકારે નાચના અપજ તરંગો રૂપી પોતાના
મુગ્ધોભિત હસ્તો વડે બાંહે પોતાનું પાપ ક્ષાલન કરવા ઈચ્છતિ
હોય તેવી ગંગા નદીએ શ્રી જિનેશ્વર મંજંધી જે ગિરીરાજનો
ચામેરૂથી આશ્રય કર્યો તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરીરાજ જયવંતા
વર્તે છે. (૧૬)

યત્ર જિન તિલક દાનાદમયન્ત્યાપે કૃતાનુરૂપ ક્લમ્ ।
બાલ સ્વભાવ તિલકં, સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

જ્યાં ચોવીસ જિનેશ્વરોને મણિમય તિલક ચડાવવાથી
દમયંતી તેના ચથાર્થ કૃણ તરીકે પોતાના જ લલાટમાં અકૃત્રિમ
સ્વાભાવિક તિલકને પામી એટલે કે તેનું કપાળ સૂર્ય સમાન
તેજસ્વી બન્યું તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૧૭)

ચમકૂપારે કોપાત્કિષ્ પન્નલં વાલિનાંહુનિણુકમ્બ ।

આરાવિ રાવણોડરં, સ જ્યત્ષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

જે ગિરિને કોપથી સમુદ્રમાં ફેંકી દેવા ઇચ્છતા રાવણને
વાલી નામના મુનિએ પોતાના પગ વડે પર્વતને દબાવીને તત્કાળ
રોવરાંચો તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૧૮)

ભુજતંત્ર્યા જિનમહ ક્લલં કેન્દ્રોડવાપ યત્ર ધરણેન્દ્રાત્ ।

વિજયા મોઘાં શક્તિં, સ જ્યત્ષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

તુટેલી તાંત ભુજની નસથી બાંધીને વીણા વડે પ્રભુની
ભક્તિ કરતો રાવણ જ્યાં ધરણેન્દ્ર પાસેથી અમોઘ વિજયા નામની
શક્તિ પામ્યો તે શ્રી અષ્ટાપદ ગીરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૧૯)

યત્રારિમપિ વસન્તં તીર્થે પ્રહરન્ સુખેચરોડપિ સ્થાત્ ।

વસુદેવ મિવાવિધઃ સ જ્યત્ષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

તીર્થપર વસતા શત્રુપર પ્રહાર કરતો વિદ્યાધર પણ વસુદેવની
માફક વિદ્યાહીન થઈ બળ્ય છે તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ
જયવંતા વર્તે છે. (૨૦)

અચલેડત્રોદયમચલં સ્વશક્તિવન્દિત જિનો જનો લલતે ।

વીરોડવર્ણ્યદિતિ યં, સ જ્યત્ષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

કદાપી ચલાયમાન થાય તેવો નથી એવો ઉદય જેનો એટલે કે
અચળ ઉદયવાળ આ ગિરિવર ઉપર આવીને જે સ્વશક્તિ વડે જિનોને
વાંદે તે અવશ્ય અચળ મોક્ષ-ને પામે એમ શ્રી વીર પરમાત્માએ જેને
વખાણ્યો છે તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરીરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૨૧)

અનુરશ્વનુરોચ્ચ દશ દૌ આપામ્યાદિદિશુ જિનગિજાન
યત્રાવન્દત ગુણભૂત સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરિશઃ ॥

દક્ષિણાદિક આર દિશાઓમાં સ્થાપેલા ૪-૮-૧૦ અને ૨
મળીને ચોવીને જિનગિજોને અનુર ગણધર શ્રી ગૌતમસ્વામીએ
જ્યાં પંદના કરી છે, તે અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જ્યવંતા વર્તે છે. (૨૨)

પ્રભુભણિનપુંડરીકા ધ્યાનના ધ્યનાત્મુરોચ્ચ દશમોચ્ચુત ।
દશપૂર્વિપુંડરીકઃ સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

જે પર્વત ઉપર ગૌતમસ્વામીએ ઉપદેશેલ પુંડરીક અધ્યયનનું
પદન કરવાથી નિર્ચંગજાંબકદેવ દશપૂર્વધરમાં પ્રધાન એવા દસમા
પદ્મધર વજ્રાપિ નામે ધયા, તે અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જ્યવંતા
વર્તે છે. (૨૩)

યત્ર અનુગજિનનાથો દીક્ષિત તાપસ્યશાનિ પચ્ચદશ ।

શ્રી ગૌતમ ગણનાથઃ સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરીશઃ ॥

જેમણે જિનેશ્વર પ્રભુને સ્તવ્યા છે, એવા શ્રી ગૌતમ
ગણાધિપે જ્યાં પંદરમા તાપસોને દીક્ષા આપી તે શ્રી અષ્ટાપદ
ગિરિરાજ જ્યવંતા વર્તે છે. (૨૪)

ઇત્યષ્ટાપદપર્વત ઇવ યોષ્ટાપદમયશ્ચિરસ્થાયી ।

વ્યાવર્ણિ મહાતીર્થ સ જ્યત્યષ્ટાપદ ગિરિશઃ ॥

આઠ પગધીયાંવાળા અને ચિરકાળ સ્થાયી રહેવાવાળા શ્રી
અષ્ટાપદ પર્વતની જેવા સુવર્ણમય અને નિશ્ચલ વૃત્તિવાળા જે
સર્વજન પ્રભુએ આ મહાતીર્થનું વર્ણન કર્યું છે. તે શ્રી અષ્ટાપદ-
ગિરિ અને શ્રી અષ્ટાપદગિરિ નાયક શ્રી આદેશ્વર ભગવાન જ્યવંતા
વર્તે છે. (૨૫)

॥ ઇતિ શ્રી અષ્ટાપદ કથાઃ ॥

: શ્રી ગિરનાર ગિરિશ્વરકલ્પનું ભાષાંતર :

વરધર્મકીર્તિ વિદ્યાનન્દમયો યત્રવિનતદેવેન્દ્રઃ ॥
સ્વસ્તિ શ્રી નેમિરસૌ ગિરિનારગિરીશ્વરો જયતિ ॥

શ્રેષ્ઠ ધર્મ, કીર્તિ, વિદ્યા અને આનંદથી ભરપુર તથા
કલ્યાણની લક્ષ્મીથી સુકૃત એવા શ્રી નેમિનાથ ભગવાનને ઇંદ્રો
નમસ્કાર કરે છે એવા શ્રી નેમિનાથ ભગવાન જ્યાં વિરાજે છે
તે ગિરનાર ગિરિશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૧)

નેમિજિનો યદુરાજમતીત્ય રાજમતીત્યજનતો યમ્ ।
શિશ્રાય શિવાયસૌ ગિરનાર ગિરિશ્વરો જયતિ ॥

યાદવોની ઉપેક્ષા કરીને તેમજ રાજમતીનો ત્યાગ કરીને શ્રી
નેમિનાથ પ્રભુએ મોક્ષ મેળવવા માટે જેનો આશ્રય કર્યો તે
ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૨)

સ્વામી છત્રશિલાન્તે પ્રવજ્યા યદુચ્ચશિરસિ ચક્રાણુઃ ।
બ્રહ્માવલોકનમસૌ ગિરનારગિરિશ્વરો જયતિ ॥

છત્ર શિલાના અંત ભાગે દીક્ષા ગ્રહણ કરીને જેના ઉંચા
શિખર પર રહી સ્વામી સ્વસ્વરૂપનું અવલોકન કરતા હતા તે
ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૩)

યત્ર સહસ્રામ્રવણે કેવલમાખ્યાદિશઘિભુર્ધર્મમ્ ।
લક્ષારામે સોડયં ગિરિનારગિરિશ્વરો જયતિ ॥

જ્યાં મદદઆગ્રવનમાં કેવળજ્ઞાન પામીને લક્ષ્યારામમાં (અમ-
વશરણમાં) પ્રભુએ ધર્મ ઉપદિશ્યો તે ગિરિનાર ગિરીશ્વર
જયવંતા વને' છે. (૪)

નિવૃત્તિનિનંગિની વરુનિનંગમુખમાય યત્નિનંગસ્થઃ ।
શ્રી યદુકુલનિલકેટ્ય' ગિરિનારગિરીશ્વરે જયતિ ॥

જેના ઉચ્ચ પ્રદેશ ઉપર રહીને યાદવનિલકે શ્રી નેમિપ્રભુ
નિવૃત્તિ રૂપી સ્ત્રીના ક્ષેષ્ટ નિનંગનું મુખ પામ્યા તે ગિરિનાર
ગિરીશ્વર જયવંતા વને' છે. (૫)

મુદ્ધવા દસ્યાતુત્રયમિદ દૃષ્ટ્વા દૃષ્યરૂવમમત્તિભિંગમ્ ।
અત્યત્રયમદૃતાય', ગિરિનાર ગિરીશ્વરે જયતિ ॥

જ્યાં નેમિપ્રભુના ત્રણ દસ્યાતુકે જાળીને દૃષ્ટ્વા વામુદ્ધે
દૃષ્ટાનાં, ગિજમય મુવર્ણનાં, ગિજમય અને મત્તિનાં ભિંગમય
ત્રણ અત્યો દસ્યાનાં તે ગિરિનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વને' છે. (૬)

પવિના દશ્વિદન્નવિધાય વિવરં વ્યધાદજન કૌત્યમ્ ।
કાંચનબલ્લાનકમય', ગિરિનાર ગિરીશ્વરે જયતિ ॥

જે ગિરિનાં મધ્યમાં છંદ્ર વજ્રવટે વિવર કહીને કાંચન બલ્લા
બલ્લાનકમય રજન કૌત્ય બનાવ્યું તે ગિરિનાર ગિરીશ્વર જયવંતા
વને' છે. (૭)

નન્મધ્યે રત્નમયી' પ્રમાણુવર્ણાન્વિનાંચકાર દરિઃ ।
શ્રી નેમેર્મૂર્તિમયી ગિરિનાર ગિરીશ્વરે જયતિ ॥

જે કૌત્યની મધ્યમાં શ્રી નેમિનાથ પ્રભુની રત્નમયી મૂર્તિ

પ્રભુના દેહમાન અને વર્ણ પ્રમાણે ઇંદ્રે સ્થાપના કરી તે શ્રી ગિરનાર ગિરિશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૮)

સ્વકૃતૈતદ્ગિંયુતં હરિસ્ત્રિગિંયં સુરૈઃ સ મવસરણે ।
ન્યદ્ધત યદન્તરસૌ ગિરનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

સ્વકૃત આ ગિંયં યુક્ત બીજાં ત્રણ ગિંયને ઇંદ્રે દેવતાઓ પાસે જે ચૈત્યના મધ્યમાં સમવસરણમાં સ્થાપન કરાવ્યા તે ગિરનાર ગિરિશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૯)

શિખરોપરિ યત્રાંબાડવલોકન શિરસ્થ રંગમંડપ કે ।
શંખો બલનાકેડસૌ ગિરનાર ગિરિશ્વરો જયતિ ॥

જેના ચૈત્યમાં અવલોકનવાળા ખુલ્લા ઉપરના રંગમંડપમાં શ્રીઅંબિકા દેવીની મૂર્તિ છે અને બલનાકમાં શાંખની મૂર્તિ છે તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૧૦)

યત્ર પ્રદ્યુમ્નપુરઃ સિદ્ધિ વિનાયકસુરઃ પ્રતીહારઃ ।
ચિન્તિત સિદ્ધકરોડસૌ ગિરનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

ચિન્તિત અર્થની સિદ્ધિ કરનાર સિદ્ધિ વિનાયક દેવ જ્યાં પ્રદ્યુમ્નની આગળ પ્રતિહાર રૂપે રહેલો છે તે ગિરનાર ગિરિશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૧૧)

તત્પ્રતિરૂપં ચૈત્યં પૂર્વાભિમુખં તુ નિર્વૃત્તિસ્થાને ।
યત્ર હરિશ્ચકેડસૌ ગિરનાર ગિરિશ્વરો જયતિ ॥

પ્રભુના નિર્વાણ સ્થાને પૂર્વ સન્મુખ તેના જ જેવું બીજું ચૈત્ય જ્યાં ઇંદ્રે નિર્માણ કર્યું તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૧૨)

તીર્થેતિસ્મરણુધત્ર યાદવાઃ સ્મ કાલમેધાધાઃ ।
 ક્ષેત્ર પતામાપુરઝી ગિરનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

જે તીર્થમાં ભગવંતના અત્યંત સ્મરણથી કાલમેધ પ્રમુખ
 જ્ઞાન યાદવો ક્ષેત્ર અધિષ્ઠાયક યદુપણને પામ્યા તે ગિરિનાર
 ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૧૩)

વિભુમર્થાનિ મેઘરથો બલ્લાનકં ગિરિવિદારણુશ્ચ કે ।
 યત્ર ચતુર્ધોરમઝી ગિરનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

જ્યાં છુટે ચાળાકં બલ્લાનક ક્યું છે. અને તેમાં રત્નીને મેઘઘોષ
 દેવ જ્યાં પ્રભુનું અર્ચન કરે છે, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર
 જયવંતા વર્તે છે. (૧૪)

યત્ર સ્વદ્વિગ્ધાવનુન્તરસ્તિ રમ્યા મુવળું કૌત્યાનામ્ ।
 ચતુરધિદિવિશ્વતિરયં ગિરનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

જ્યાં સ્વદ્વિગ્ધાવનમાં ચાલીસ રમણીય મુવળું કૌત્યો છે તે
 શ્રી ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૧૫)

ધામ્મતિર્ગિનાનાં લક્ષાશમેત્તિ યત્ર તુશુદ્ધાયામ્ ।
 સ ચતુર્વિંશતિક્ષત્રી ગિરનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

જ્યાં લક્ષાશમની અંદર શુદ્ધામાં વર્તમાન ચોવીશી સદ્ગુણ
 ગણ ચોવીશીના ભોતિર જિનેના બિંબો છે તે ગિરનાર ગિરીશ્વર
 જયવંતા વર્તે છે. (૧૬)

વપ્ત્વદ્વિગ્ધિતયં પ્રાવર્તે યત્ર કિલ શિવાચૂનોઃ ।
 લેખ્યમયી પ્રતિમાઝી ગિરિનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

શ્રી શિવાદેવીના પુત્ર નેમિનાથ ભગવાનની લેપમયી પ્રતિમા જ્યાં બે હજાર વર્ષ સુધી ટકી રહી તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૧૭)

લેપગમેડ્ભાદેશાત્પ્રભુચૈત્યં યત્ર પશ્ચિમાભિમૂળમ્ ।
રતનોઽસ્થાપયાતાસૌ ગિરનારગિરીશ્વરો જયતિ ॥

લેપમય મૂર્તિનો નાશ થયે સતે અંબાદેવીના આદેશથી રતન શ્રાવકે પશ્ચિમ દિશાની સન્મુખ નવું ચૈત્ય જ્યાં બનાવ્યું તે શ્રી ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૧૮)

કાંચનબલ્લાનકાન્નઃ સમવતેસ્તન્તુસૃનેહગિંબમિદમ્ ।
રતનેનાનીતમસૌ ગિરનારગિરીશ્વરો જયતિ ॥

કાંચન બલ્લાનકની અંદરના સમવસરણમાંથી કાચા સુતરના તાંતણાવડે ખેંચીને રતન શ્રાવકે આ ગિંબ અહીં આણ્યું તે શ્રી ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૧૯)

બૌદ્ધનિષિદ્ધઃ સંઘો નેમિનતો યત્ર મંત્રગગનગતિમ્ ।
જયચંદ્રમાદિશદસૌ ગિરનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

શ્રી નેમિનાથ પ્રભુને નમસ્કાર કરવામાં બૌદ્ધો વડે નિષેધ કરાયેલા શ્રી સંઘે સહાયને માટે મંત્રગળથી આકાશમાં ગમન કરી શકનાર જયચંદ્ર મુનિને જ્યાં બોલાવ્યા તે શ્રી ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૨૦)

તારાં વિજિત્ય બૌદ્ધાન્નિહત્ય દેવાનવન્દ્યત્સંઘમ્ ।
જયચન્દ્રો યત્રાયં ગિરનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

તારા દેવીને વશ કરીને બૌદ્ધોને પરાસ્ત કરીને જયચંદ્ર

આ અવસરિણી કાળના છ આરામાં જે અનુક્રમે છવીસ, વીસ, ત્રીસ, દસ અને જે યોજન તથા એ અન્ન-ધનુષ્ય-પ્રમાણ હોય છે તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૩૦)

અથાપિ સાવધાનતી વિદધાના યત્ર ગીતનૃત્યાદિ ।

દેવાઃ શ્રુયન્તેઽર્ચો ગિરિનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

અથાપિ જ્યાં ગીત નૃત્યાદિને કરતા સાવધાન દેવો સંભળાય છે તે શ્રી ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૩૧)

વિદ્યાપ્રાણનકોષ્ટજ પાદસિમ્હૃતોજયન્ પદ્મપાદેઃ

ધ્વનિ વર્ણિતો મયાઽર્ચો ગિરનાર ગિરીશ્વરો જયતિ ॥

પાદસિમ્હ ચૂરિટ્ટજ વિદ્યાપ્રાણન શારત્ર યદી ઉદ્ધરેણ ઉજ્જયન્ત કૃત્ય ઉપરથી આ પ્રમાણે જેનું મેં વર્ણન કયું છે તે શ્રી ગિરિનાર ગિરીશ્વર જયવંતા વર્તે છે. (૩૨)

ૐ હ્રીં અહં નમઃ

અથ શ્રી સમેતશિખર કલ્પઃ

યદ્ભર તાવનિવનિતા વિશાલ લાલ સ્થલસ્ય તિલકાલમ્ ।
તદ્ભવ સમુદ્ર તીર્થાસ્તવિભિ - સમેતગિરિતીર્થમ્ ॥

આ ભરત ભૂમિરૂપી સ્ત્રીના વિશાળ લલાટ સ્થળના તિલકે
સમાન સમેત શિખર તીર્થ જે સંસાર સમુદ્રના તીર્થ સમાન
છે તેને હું સ્તવું છું. (૧)

યો જિનમુનિ ચરણાંબુજ લગ્નરજ્જો રાજિરાજિત સુદેશઃ ।
કિન્નરગણુગીતવશાઃ સ જયતિ સંમેતગિરિરાજઃ ॥

જિનેશ્વર અને મુનિજનોના ચરણ કમળને લાગેલી રજના
સમૂહવડે જેનો સુંદર પ્રદેશ શોભી રહ્યો છે અને કિન્નર ગણો
જેનો યશ ગાઈ રહ્યા છે તે સમેત ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે.

યત્ર બહુશતિ સમેતાઃ સમેત્ય શિવમશુરપેત કર્મચલાઃ ।
વિંશતિરજિતાદિજનાઃ સ જયતિ સંમેત ગિરિરાજઃ ॥

જ્યાં અજિતાદિક વીશ જિનેશ્વર દેવો અનેક મુનિઓ
સાથે પધારી કર્મમળ રહિત થઈ મોક્ષ પદને પામ્યા છે તે શ્રી
સમેત ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૩)

તીર્થમિતિ યત્ર કૃત્વાડનશનેન મુનીન્દ્રશીલસન્નાહઃ ।
શિવમાપ વિગતકર્મા સ જયતિ સંમેત ગિરિરાજઃ ॥

આને તીર્થ જાણીને શીલ સન્નાહ નામે મુનીન્દ્ર જ્યાં
અનશન કરી કર્મ રહિત થઈને મોક્ષપદને પામ્યા તે સંમેત
ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૪)

અપરેરપિ બહુમુનિભિઃ સુખેન લોકાશ્રમાપિ યત્ર ગતૈઃ ।
ચિરમપ્રમેયમદિમા સ જયતિ સંમેન ગિરિરાજઃ ॥

છીનત પણ બહુ મુનિઓએ ત્યાં આવીને સુખે મોક્ષપદ
માધ્યુ' એવો જેનો અપાર મદિમા છે તે શ્રી સંમેન ગિરિરાજ
જયવંતા વર્તે છે. (૫)

યત્ર બહુ જિનમુનીનાં શિવભિમાન્કારિકારિણી દરિભિઃ ।
આનન્દિત ભુવનજનઃ સ જયતિ સંમેન ગિરિરાજઃ ॥

ત્યાં અનેક અજિતાદિઠ અને મુનિઓનો મનાહર મોક્ષ
મદિમા ઇંદ્રોએ દરેલો છે એવા જગતજનોને આનંદ આપનાર
શ્રી સંમેન ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૬)

અદ્વૈધ્યાનમખંડતયા તન્મિત્રાં સાધવેા મૃગયમાણાઃ ।
શિવવન્તો યમનંદે સ જયતિ સંમેન ગિરિરાજઃ ॥

ઉત્તમ ધ્યાનને અચળપણે ગવેયતા મુનિવેદોએ અચળપણા-
વટ દર્દીને ધ્યાનના મિત્રરૂપ જે શિવવરનો આશ્રય લીધો છે તે
સંમેન ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૭)

દીર્ઘિન્દ્ર્યંભવદેયઃ સ્તૂપગણઃ સુરદૃતઃ સુમણીરૂપઃ ।
યત્ર જિન શિવ સ્થાને, સ જયતિ સંમેન ગિરિરાજઃ ॥

જિનંદ્રવેા નિર્માણ પામ્યા તે સ્થાને દેવોએ દીર્ઘિન્દ્ર્યંભ જેવો
ઉત્તમ મણિમય સ્તૂપ સમૂહ ત્યાં નિર્માણ કર્યો છે તે શ્રી સંમેન
ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૮)

સ્તૂપગતરીત્યરાજિપુ રમ્યા અજિતાદિ જિનપ્રતિપ્રતિમાઃ ।
યત્ર મુરુમુરુપૃથ્વ્યાઃ સ જયતિ સંમેન ગિરિરાજઃ ॥

સ્તૂપગત ચૈત્યોમાં અજિતાદિકની જિનેશ્વર દેવની પ્રતિમાઓ
સુર અને અસુરવડે જ્યાં પૂજાય છે તે શ્રી સંમેત ગિરિરાજ
જયવંતા વર્તે છે. (૬)

આસીદાસીનાદિમ જિનમુનિ પાવિત શિરાઃ પુરાખ્ય જિતાત્ ।
યઃ પ્રથિતસ્તતીર્થંતયા સ જયતિ સંમેત ગિરિરાજઃ ॥

અજીતનાથથી પણ પહેલાં ત્યાં આવેલા શ્રી આદેશ્વર પ્રભુ
અને તેમના શિષ્યો વડે જેનાં શિખર પાવન થયેલાં છે અને જે
તીર્થપણે પ્રસિદ્ધ થયેલ છે તે શ્રી સંમેત ગિરિરાજ
જયવંતા વર્તે છે. (૧૦)

ત્રિદિવાદિપદારોહણ સોપાનસમાનતાં ભુવિ દધાતિ ।
અદ્યાપિ યો જનાનાં, સ જયતિ સંમેત ગિરિરાજઃ ॥

અદ્યાપિ જે ભવ્યજનોને પૃથ્વી પરથી સ્વર્ગે અને મોક્ષે
ચઢવાના સોપાન સમાન છે તે શ્રી સંમેત ગિરિરાજ
જયવંતા વર્તે છે. (૧૧)

કુંડજલ પ્રતિજિંખિત ચૈત્યતતિ યત્ર કુસુમમોચનતઃ ।
પૂજયતિ સંઘલોકઃ સ જયતિ સંમેત ગિરિરાજઃ ॥

કુંડના જળમાં પ્રતિજિંખિત થતી ચૈત્ય શ્રેણીને જ્યાં સંઘ
સમૂહ યુગ્પ પ્રક્ષેપવા વડે પૂજા કરે છે તે શ્રી સંમેત ગિરિરાજ
જયવંતા વર્તે છે. (૧૨)

ઈહ સમવસરણમિહ દેશનેહ મુક્તિરિતિ જિનપદ પવિત્રાઃ ।
રમયન્તિ યત્ર દેશાઃ સ જયતિ સંમેત ગિરિરાજઃ ॥

અહીં જિનેશ્વર દેવનું સમવસરણ અહીં જિનેશ્વર દેવની

દેશના અને અહીં જિનેશ્વર દેવની મુદ્રિત-એવી રીતે જિનેશ્વર
દેવના ચરણ કમળથી પવિત્ર થયેલા પ્રદેશો જ્યાં રમણીય લાગે
છે તે શ્રી સંમેન ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૧૩)

રૂઘ હંશુર સંવેગ રંગિણી યત્ર દ્વિલ કુરંગાધ્યાઃ
મુનિસંગાદિવમાયુઃ સ જયન્તિ સંમેન ગિરિરાજઃ ॥

સાધુ સંગથી ઉછળના અભંગ સંવેગ રંગથી રંગાયેલા
મુનિગાદિક પશુઓ પણ જ્યાં દેવગતિને પામ્યા છે તે શ્રી સંમેન
ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૧૪)

યત્ર તપોજિનપૂજનશનાદિ કૃતં વિશાલ ક્ષલમસ્પમ્ ।
તીર્થાનુભાવનઃ સ્યાત્ સ જયન્તિ સંમેન ગિરિરાજઃ ॥

જ્યાં અસ્પ્રમાત કહેલ તપ, જિનપૂજા અને અનશન આદિ
નિર્ધારના પ્રભાવથી અનસ્પ્રમા (વિશાળ) ક્ષણે આપે છે તે શ્રી
સંમેન ગિરિરાજ જયવંતા વર્તે છે. (૧૫)

સંમેન તીર્થાનિતિ યો દેવેન્દ્ર મુનીકવન્દિતં વિદિનમ્ ।
ભક્ત્ય ક્તયીનિ વીનાપદ મચ્ચુત પદ મન્ત્રો લબન્તે ॥

દેવેન્દ્રો અને મુનીન્દ્રો વડે વંદિત અને પ્રસિદ્ધ એવા શ્રી
સંમેન ગિરિરાજ તીર્થને જે ભક્તિથી ક્તયે છે તે સ્વકળ આપદા
રહિત અવિચળ મોક્ષપદને પામે છે. ઈતિ શ્રી સંમેનગિરિરાજ કથા.

ૐ હ્રીં અહં નમઃ

શ્રી શત્રુજય લઘુકથા

અર્ધમુત્તય કેવલિણા, કહિઅં સત્તુંજતિત્થ માહાખ્યં ।
નારયરિસિસ્સ પુરચો, તં નિસુણહ લાવચો લવિચા ॥

અતિમુક્ત કેવળી લંગવંતે જે શત્રુજય તીર્થનું માહાત્મ્ય
નારદઋષિની પાસે કહ્યું છે, તે માહાત્મ્યને હે લવ્યજીવો !
લાવપૂર્વક સાંભળો. ॥ ૧ ॥

સેતુનંજે પુંડરીચો, સિદ્ધો મુણિકોડિપંચસંજુતો ।

ચિત્તસ્સ પુષિણમાચો, સો લણ્ણુધ તેણ પુંડરિચો ॥

ચૈત્ર માસની પૂર્ણિમાને દિવસે શ્રી શત્રુજય ઉપર પુંડરીક
સ્વામી (આદીશ્વર પ્રભુના પ્રથમ ગણધર) પાંચ કોડ મુનિઓ
સહિત સિદ્ધિપદને પામ્યા, તેથી તે પુંડરીક ગિરિ કહેવાય છે. ॥૨॥

નમિ વિનમિ રાયાણો, સિદ્ધા કોડિહિ દોહિં સાહૂણું ।

તહ દવિડ વાલિખિલ્લા, નિવુઆ દસ ય કોડીચો ॥૩॥

નમિ અને વિનમિ નામના બે વિદ્યાધર રાજાઓ બે કોડ સાધુ-
ઓ સહિત સિદ્ધ થયા, તથા દ્રાવિડ અને વાલિખિલ્લા નામના
મુનિ દસ કોડ સાધુ સહિત નિવૃત્તિ (મોક્ષપદ) પામ્યા. ॥૩॥

પન્નજુત્ર સંખ પમુહા, અદ્ધુદ્ધાચો કુમારકોડીચો ।

તહ પંડવા વિ પંચ ય, સિદ્ધિ ગયા નારયરિસી ય ॥

પ્રધુમ્ન અને શાંખકુમાર પ્રમુખ સાડા આઠ કોડ કુમારો, તથા
પાંચ પાંડવો, તેમજ નારદ-ઋષિ [આ તીર્થને વિષેજ] સિદ્ધિ-
પદને પામ્યા. ॥૪॥

ધાવચ્ચા મુચ મેલગા થ, મુલિભો વિ નહ રામમુલિ ।
ભરડો દસરદપુત્તો, સિદ્ધા વંદામિ સેતુજે ॥

ધાવચ્ચાપુત્ર, ગુહાચાર્ય, મેલગમુનિ, તથા દસરદના પુત્ર રામ-
ચંદ્ર અને ભરન પાત્ર શત્રુજય તીર્થને વિષે જ સિદ્ધ થયા; તે
મર્થને હું વંદના કરું છું. ॥ ૫ ॥

અન્ને વિ અવિયમોદા, ઉચ્ચભાઈવિસ્ત્રાલવંચરંભૂઆ ।
જે સિદ્ધા મેતુજે, તં નમદ મુલિ અન્નંભિજ્જત ॥

ઋષભાદિકના ઉચ્ચ દુગમાં ઉત્પન્ન થયેલા ધીન પાત્ર અમંખ્ય
મુનિઓ, કે જેઓ મોદનો કથ-નાથ કરીને શત્રુજય તીર્થને
વિષે સિદ્ધ થયા, તે સર્વને વંદના કરે. ॥ ૬ ॥

પન્નામ જોયલાઈ, આત્રી સેતુજ વિતથરા મૂલે ।
દસ જોયણુ સિદ્ધરાલે, ઉચ્ચતં જોયલા અહુ ॥

શ્રી શત્રુજય ગિરિ [ઋષભદેવ સ્વામીના વખતમાં] મૂળમાં
પચાસ યોજનના વિસ્તારવાળો, શિખર તળે (શિખર ઉપર)
દસ યોજન વિસ્તારવાળો, અને ઉંચો આઠ યોજન હતા. ॥ ૭ ॥

જં લદઈ અન્નનિતથે, ઉગેણ તવેણું જાંલચેરેણુ ।
તં લદઈ પયસંણું, સેતુજગિરિમિ નિવસંતા ॥

અન્ય તીર્થોમાં ઉચ્ચ નપસ્યા વડે તથા બ્રહ્મચર્ય વડે જે દુગ
પ્રાપ્ત થાય છે, તે દુગ શ્રી શત્રુજય ગિરિ પર પ્રયત્નપૂર્વક વસવા
માત્રથી જ પ્રાપ્ત થાય છે. ॥ ૮ ॥

જં કોટિએ પુણ્ણું, ઠામિયઆદાર ભોઈયા જેઉ ।
તં લદઈ તત્થ પુણ્ણું, એગોવાસેણુ સેતુજે ॥

એક કોડ મનુષ્યોને ઇચ્છિત આહારનું લોજન કરાવવાથી જે પુણ્ય થાય છે, તેટલું પુણ્ય શત્રુજય તીર્થમાં એક ઉપવાસ કરીનેજ પ્રાપ્ત થાય છે. ॥ ૯ ॥

જં કિંચિ નામ તિથ્યં, સંગે પાયાલિ માણસે લોએ ।
તં સંવમેવ દિકું, પુંડરીએ વંદિએ સંતે ॥

સ્વર્ગમાં, પાતાળમાં અને મનુષ્ય લોકમાં જે કોઈ નામ માત્રથી પણ તીર્થ છે, તે સર્વે તીર્થોને માત્ર પુંડરીકગિરિને વંદન કરવાથીજ જોયાં સમજવાં. અર્થાત્ શત્રુજય તીર્થનું વંદન કરવાથી સર્વ તીર્થોને વંદન કર્યાનું ફળ પ્રાપ્ત થાય છે. ॥ ૧૦ ॥

પડિલાલંતે સંધં, દિકુંમદિકું ચ સાહુ સેતુંજે ।
કોડિગુણું ચ અદિકું, દિકું ચ અણુંતયં હોધ ।

શ્રી શત્રુજયના માર્ગમાં જતાં જે પુરૂષ શ્રી શત્રુજયને જોયે અથવા ન જોયે સાધુ સંધને પડિલાલે, તો તેમાં શત્રુજયને અણુદીઠે કોટિગણું ફળ થાય છે; અને દીઠે તો અનંતગણું ફળ થાય છે. ॥ ૧૧ ॥

કેવલનાણુપ્પત્તી, નિંવાણું આસિ જત્ય સાહુણું ।
પુંડરીએ વંદિતા, સંવે તે વંદિયા તત્ય ॥

જે જે સ્થાને સાધુઓને કેવળજ્ઞાનની ઉત્પત્તિ થઈ છે, અને જ્યાં જ્યાં નિર્વાણ પામ્યા છે, તત્ર તત્ર રહેલા તે સર્વ સ્થાન, પુંડરીકગિરિને વંદન કરવાથી વાંઘા એમ સમજવું. ॥ ૧૨ ॥

અકૂવય સમ્મેએ, પાવા ચંપાઈ ઉજ્જયંતનગે ચ ।
વંદિતા પુણ્દ્રલં, મયશુભં તં પિ પુંડરીએ ॥૧૩॥

અષ્ટાષ્ટ, અમેતશિખર, પાવાપુરી, ચંપાપુરી અને ઉજ્જયંતગિરિ
(ગિરનાર), આ અર્વ તીર્થોને વાંદવાથી જે પુણ્દ્રલ થાય; તે
કુરતાં મોગલું પુણ્ય એક પુંડરીકગિરિને વંદન કરવાથી થાય
છે. ॥૧૩॥

પૂઆકરો પુણ્નં, એગશુભં મયશુભં ચ પરિમાએ ।
જિણંભવણેણ સહસ્રં, જંતશુભં પાલળે હોઈ ॥૧૪॥

આ તીર્થરાજને વિષે પૂજા કરવાથી એકગલું પુણ્ય થાય છે,
પ્રતિમાનું સ્થાપન કરવાથી [પ્રતિમા બેસાડવાથી] મોગલું પુણ્ય
થાય છે, જિનભવન કરાવવાથી હજારગલું પુણ્ય થાય છે, અને
એ તીર્થનું પાલન (રક્ષણ) કરવાથી અનંતગલું પુણ્ય થાય
છે. ॥૧૪॥

પટિમં ચિદંદરં વા, સિત્તુંજગિરિસ્ત્ર મત્યએ કુણ્નં ।
ભુક્તુણ ભરહવાસં, વસ્રહં મગ્ગે નિરૂપસગ્ગે ॥

જે મનુષ્ય શ્રી શત્રુંજય ગિરિના શિખર પર જિનેશ્વરની
પ્રતિમા બેસાડે અથવા એત્ય કરાવે, તે ભરતેશ્વરને ભોગવીને
એટલે અકલ્પતી ધર્મને પછી સ્વર્ગ તથા મોક્ષને વિષે વાસ કરે
છે. અર્થાત્ સ્વર્ગ અને મોક્ષનાં મુખ પામે છે. ॥૧૫॥

નવકાર પૌરિત્રીએ, પુરિમરૂટેગામણું ચ આયામં ।
પુંડરીયં ચ મરંતો, ફલકંબી કુણ્નં અલત્તકું ॥
છકું-કૂમ-દસમ-હવાલગાણું, માત્ર-દ્વમાત્રખવણાણું ।
નિગરણમુદ્ધો લહઈ; સિત્તુંજં મંભરંતો અ ॥

૧ શ્રી યોગવિજયજી ઉપાધ્યાય આ ગાયનો લાવ વિમળાચળના
સ્તવનમાં લાવ્યા છે—“જે સગળા તીરથ કર્યા, માત્ર ફળ લીધે;
તેટથી એ ગિરિ ભેટતાં, સગળું ફળ લીધે.”

ઉત્તમ કૃષ્ણની આકાંક્ષાવાળો જે મનુષ્ય પુંડરીક ગિરિનું સ્મરણ કરતો છતો નવકારશી, પોરસી, પુરિમદ્દ, એકાસણુ આયંબિલ અને ઉપવાસ કરે છે; તે ત્રિકરણ શુદ્ધે શ્રીશત્રુજયનું ધ્યાન કરવાથી અનુક્રમે છક્ર, અક્રમ, દશમ, (ચાર ઉપવાસ), દ્વાદશ (પાંચ ઉપવાસ), અર્ધ માસ (પંદર ઉપવાસ) અને માસખમણનું કૃષ્ણ પામે છે. ॥ ૧૬-૧૭ ॥

છટ્ટેણું ભરોણું, અપ્રાણેણું તુ સત્ત જત્તાઈ ।
જો કુણઈ સેતુજે, તથયભવે લહઈ સો મુક્ષઈ ॥

જે મનુષ્ય શત્રુજય તીર્થપર પાણી રહિત (ચોવિહારા) છક્ર ભક્તે (જે ઉપવાસે) કરીને સાત યાત્રાઓ કરે, તે ત્રીજે ભવે મોક્ષ-પદને પામે છે. ॥ ૧૮ ॥

અનજ વિ દીસઈ લોએ, ભત્તં ચઈજિણુ પુંડરીયનગે ।
સગ્ગે સુહેણુ વચ્ચઈ; સીલવિહૂણો વિ હોજિણુ ॥૧૯॥

અદ્યાપિ લોકમાં પ્રસિદ્ધ છે કે-શીલ રહિત મનુષ્ય પણ આ પુંડરીક ગિરિરાજ પર ભક્તનો (આહાર-પાણીનો) ત્યાગ કરીને રહેવાથી સુખે સુખે સ્વર્ગમાં જાય છે. અર્થાત્ સ્વર્ગનાં સુખને પામે છે. ॥૧૯॥

છત્તં ઝયં પડાગં, ચામર-લિંગાર-થાલદાણેણું ।
વિનજહરે અ હવઈ, તહ ચક્ષી હોઈ હોઈ રહદાણા ॥૨૦॥

આ તીર્થપર છત્ર, ક્વંબ, પતાકા, ચામર, ભૂંગાર (કળશ) અને થાળનું દાન કરવાથી એટલે તેટલી વસ્તુઓ મૂકવાથી મનુષ્ય વિદ્યાધર થાય છે; તથા રથનું દાન કરવાથી (રથ મૂકવાથી) ચક્ર-વર્તી થાય છે. ॥૨૦॥

દસ વીસ તીસ ચત્તા, લકળ પત્તા આ પુષ્કલમદાણેણ ।

લલઈ ચકિત્થ-છટ્ટ-કુમ-દસમ-દુવાલસકલાઈ ॥૨૧॥

આ તીર્થમાં દસ લાખ, વીસ લાખ, ત્રીસ લાખ, આળીસ લાખ, અને પચાસ લાખ પુણ્યાની માળાનું દાન કરવાથી મનુષ્ય અનુક્રમે એક, બે, ત્રણ, ચાર અને પાંચ ઉપવાસનું ફળ પામે છે. ॥૨૧॥

ધરે પદ્મપુવવાના, માસક્રમમણું કપૂરધૂવગ્નિ ।

કિન્નિય માસક્રમમણું, આઠ પટિલાબિએ લલઈ ॥૨૨॥

આ તીર્થમાં કૃષ્ણાશુર પ્રમુખનો ધૂપ કરવાથી પંદર ઉપવાસનું, કપૂરનો ધૂપ કરવાથી માસ ઉપવાસનું અને આધુને પ્રતિલાભવાથી કેટલાક માગતા ઉપવાસનું ફળ પામે છે. ॥૨૨॥

ન વિ નં સુવણ્ણભૂમિ-ભૂમણ્ણદાણેણ અન્નતિલ્લેયુ ।

જં પાવઈ સુવણ્ણકલં, પૂઆ-ન્દવણેણ ચિત્તુંજે ॥૨૩॥

ગ્રીષ્મ તીર્થોમાં સુવર્ણ, ભૂમિ અને ભૂપણનું દાન દેવાથી પાત્ર જે પુણ્યફળ મળી શકતું નથી; તે પુણ્યફળ શ્રી શત્રુંજય તીર્થમાં પૂજા અને ન્દવાણ માત્ર કરવાથી પ્રાપ્ત થાય છે. ॥૨૩॥

કંતાર ચાર-આવય-અમુદ-દારિદ્ર-રાગ-રિઉ-રૂદા ।

મુચ્ચંતિ અવિચ્ચેણું, જે મેનુંજં ધરન્તિ મળે ॥૨૪॥

જેઓ શ્રી શત્રુંજય તીર્થનું મનમાં ધ્યાન ધરે છે, તેઓ-અરણ્ય, ચાર, ચિંદ, અમુદ, દારિદ્ર્ય, રાગ, શત્રુ અને અગ્નિ વિગેરે રૂદ (આકરા) બચેથી નિર્વિઘ્ને મૂકાય છે. અર્થાત્ તે તે બધે તેને દાન કરી શકતા નથી. ॥૨૪॥

સારાવલીપયત્રગ-આહાઓ સુઅદરેણ બન્નિઆઓ ।

જે પદઈ સુવર્ણ નિસુવર્ણ, એ લલઈ ચિત્તુંજજતકલ ॥૨૫॥

શ્રવધરે કંદેલી અને સારાવલી પયન્નામાં રહેલી આ ગાથા-ઓને જે મનુષ્ય બાળે ગળે કે ગાંભળે, તે શ્રી શત્રુંજય તીર્થની યાત્રાનું ફળ પામે છે. ॥૨૫॥

॥ ઇતિ શ્રી શત્રુંજય લઘુકલ્પઃ ॥

શ્રી શત્રુઞય મહાતીર્થ કંદપઃ ॥

સુઅધમ્મકિત્તિઅં તં, તિત્થં દેવિંદવંદિઅં થુણિમે ॥
પાહુડએ વિજ્ઞાણું, દેસિઅમિગવીસ નામં જં ॥૧॥

શ્રુત-સિદ્ધાંતમાં વર્ણવેલા અને દેવેંદ્રોએ વંદેલા એવા જે
તીર્થરાજનાં, વિદ્યાપ્રાપ્ત નામના પૂર્વમાં એકવીશ ઉત્તમ નામ
કહ્યાં છે તે (પવિત્ર) તીર્થરાજની અમે સ્તવના કરીએ છીએ ॥૧॥

વિમલગિરિ મુક્તિનિલઓ, સત્તુંજ સિદ્ધખિત્ત પુંડરીઓ ॥
સિરિસિદ્ધસેહરો સિદ્ધ-પન્વઓ સિદ્ધરાઓ અ ॥૨॥

બાહુબલી મરૂદેવો, ભગીરહો સહસ્રપત્ત સયવત્તો ॥
કૂડસયઅરહુત્તરો, નગાહિરાઓ સહસ્રકમલો ॥૩॥

ઢંકો કોડિનિવાસો, લોહિત્યો તાલજળઓ કયંખુત્તિ ॥
સુરનરમુણિક્યનામો, સો વિમલગિરિ જયઉ તિત્થં ॥૪॥

૧ વિમલગિરિ, ૨ મુક્તિનિલય, ૩ શત્રુઞય, ૪ સિદ્ધક્ષેત્ર,
૫ પુંડરીક ગિરિ, ૬ શ્રીસિદ્ધશેખર; ૭ સિદ્ધગિરિ, અને ૮ સિદ્ધ-
રાજ ॥૨॥

૯ બાહુબલિ, ૧૦ મરૂદેવ, ૧૧ ભગીરથ, ૧૨ સહસ્રપત્ર,
૧૩ શતપત્ર, ૧૪ અષ્ટોત્તર શતકૂટ, ૧૫ નગાધિરાજ, ૧૬
સહસ્રકમલ ॥૩॥

૧૭ ઢંક, ૧૮ કોડિનિવાસ, ૧૯ લૌહિત્ય, ૨૦ તાલધ્વજ,
અને ૨૧ કંદળગિરિ; આ પ્રમાણે જેનાં ઉત્તમ એકવીશ નામો
દેવ મનુષ્ય અને મુનિઓએ મળીને સ્થાપ્યાં છે, તે શ્રી વિમલગિરિ
રાજ જયવંતા વર્તો ॥૪॥

રથભાગ્યર-વિવરો-સુદિ—રમ્યવિગુઆ મહેવિઆ જાત્ય ।
 હંદાઈ પંચ દુહા, મો વિમલગિરિ જયઉ તિથ્યં ॥૫૫॥

જેમાંના હંદાદિક પાંચ શિખરો-દેવતાધિષ્ઠિત રતનની ખાણો
 વટે, શુદ્ધાઓ વટે, ઔપધિઓ વટે, અને રમ્યવિગુઓ વટે યુક્ત
 છે; તે વિમલગિરિરાજ તીર્થ જયવંતા વર્તો ॥૫૫॥

જે અરયગ્ધગમિ અમ્બી, સત્તરી સૂદી અ પદ્મ આર જોઅણુએ ।
 સ્વયં રથભિ વિત્થિજ્ઞો, મો વિમલગિરિ જયઉ તિથ્યં ॥૫૬॥

જે પહેલા આરાધી માંડી છઠ્ઠા આરા સુધીમાં અનુક્રમે
 ધર્મો—૮૦, ૭૦, ૬૦, ૫૦, ૧૨ યોજન અને ૭ દ્વાયતા વિસ્તાર-
 વાળો દર્શા છે; તે વિમલગિરિરાજ તીર્થ જયવંતા વર્તો ॥૫૬॥

જે અટ્ટજોથાણુએ પન્ના દસ જોયણુ અ મૂલુવરિ ।
 વિત્થિજ્ઞો શિવદગિમે, મો વિમલગિરિ જયઉ તિથ્યં ॥૫૭॥

જે કપમહેવ બગવાનના વારે આઠ યોજન ઉંચો, પચાસ
 યોજન મૂળમાં વિસ્તારવાળો, અને દસ યોજન ઉપરના ભાગમાં
 વિસ્તીર્ણુ દેના; તે વિમલગિરિરાજ તીર્થ જયવંતા વર્તો ॥૫૭॥

જલિં શિવદગેના પમુદા, અમ્બ જયતિથ્યંકર મોમસરિઆ ।
 શિદ્ધા અ શિદ્ધમેલે, મો વિમલગિરિ જયઉ તિથ્યં ॥૫૮॥

જે શિદ્ધર્થેલ ઉપર કપલસેન પ્રમુખ અમ્બ જય તીર્થ'કરો
 સમવચ્ચા છે અને શિદ્ધ થયેલ છે, તે વિમલગિરિરાજ તીર્થ
 જયવંતા વર્તો ॥૫૮॥

નદ પડિમનાદપમુદા, મોમસરિશ્ચન્તિ જાત્ય ભાવિગિજ્ઞા ।
 તં શિદ્ધણિતાનામં, મો વિમલગિરિ જયઉ તિથ્યં ॥૫૯॥

તેમજ પદ્મનાભ પ્રમુખ ભાવિ તીર્થ કરો જ્યાં આવીને સમવ-
સરશે, જેથી તેનું સિદ્ધક્ષેત્ર નામ મશહૂર છે; તે શ્રી વિમલ-
ગિરિરાજ તીર્થ જયવંત વર્તો ॥૬૧॥

સિરિનેમિનાહવલ્લભ, જત્ય જિણા રિસહપમુહ વીરંતા ।
તેવીસ સમોસરિઆ, સો વિમલગિરિ જયઉ તિત્યં ॥૧૦॥

વળી જ્યાં શ્રી નેમિનાથ ભગવાન વિના, ઋષભદેવથી આરંભી
વર્દ્ધમાન પલુ પ્રયંત વર્દ્ધમાન ચોવીશીના ત્રેવીશ તીર્થ કરો
સમવસર્યા હતા, તે શ્રી વિમલગિરિરાજ જયવંતા વર્તો ॥૧૦॥

મણિ-સ્વરૂપ-કણુયપડિમં, જત્ય રિસહયેઈઅં ભરહવિહિઅં ।
સદુવીસજિણાયયણું, સો વિમલગિરિ જયઉ તિત્યં ॥૧૧॥

જ્યાં ભરત ચક્રવર્તીએ કરાવેલું બાવીશ જિનાલય સહિત
શ્રી ઋષભદેવ ભગવંતનું ચૈત્ય મણિમય, સુવર્ણમય, અને રૂપા-
મય પ્રતિમાઓથી અલંકૃત છે; તે શ્રી વિમલગિરિરાજ તીર્થ
જયવંત વર્તો ॥૧૧॥

બાહુબલિણા ઉ રમ્મં, સિરિમરૂદેવાઈ કારિઅં ભવણું ।
જત્ય સમોસરણુ જુઅં, સો વિમલગિરિ જયઉ તિત્યં ॥૧૨॥

વળી જ્યાં બાહુબલિણે શ્રીમરૂદેવા માતાનું મંદિર
રમણિક અને સમવસરણુ યુક્ત કરાવેલું છે, તે શ્રી વિમલગિરિરાજ
તીર્થ જયવંત વર્તો ॥૧૨॥

ઓસપ્પિણીઈ પઠમં, સિદ્ધો ઈહ પઠમચક્કીપઠમસુઓ ।
પઠમજિણુસ્સ ય પઠમ-ગણહારી જત્ય પુંડરીઓ ॥૧૩॥

આ અવસર્પિણી કાળમાં જ્યાં સૌથી પ્રથમ ભરતચક્રવર્તીના

પડેલા પુત્ર અને પ્રથમ તીર્થ'દર બગવાનના પ્રથમ ગણધર
મદારાજ શ્રી પુંડરીકસ્વામી સિદ્ધિપદને પામ્યા છે. ॥૧૩॥

ચિત્તારસ પુણિષ્ઠમાએ, સમણાણું પંચકોટી પરિચરિએ ।
નિમ્મલ જસ પુંડરીએ, એ વિમલગિરિ જયઉ નિત્ય ॥૧૪॥

ગૈત્રી પૂજામાએ પાંચ કોટ સુનિએથી પરિવરેલા પુંડરીક
સ્વામી જ્યાં નિર્મળ મોહપદને પામ્યા છે, તે શ્રી વિમલગિરાજ
તીર્થ જયવંતા વનો ॥૧૪॥

નમિ-વિનમિખયરિંદા, સદ સુખિકોટિલિં દોલિં સંગયા ।
જલિં સિદ્ધસેદરા સદ, એ વિમલગિરિ જયઉ નિત્ય ॥૧૫॥

નમિ અને વિનમિ વિદ્યાધરો જે કોટ સુનિએ સંધાને જ્યાં
સિદ્ધપદને વધ્યાં છે, તે વિમલ ગિરિરાજ તીર્થ જયવંત વનો ॥૧૫॥

સુવ્યક્તિસિદ્ધપત્યે-અનરિઆ પત્તકોટિલકુષુદી ।
મેટીલિ અસંખાદિ, ચઉદસ લખખાડ સંખાદિ ॥૧૬॥

જલ્ધારજાઈએ સગરના સિદ્ધવંસજનરિંદા ।
સિદ્ધિ ગયા અસંખા, એ વિમલગિરિ જયઉ નિત્ય ॥૧૭॥

ચીદ લાખ મોક્ષ જય ત્યારે એકાદ સુવાંધં સિદ્ધ વિમાનમાં
જય, એવી રીતે પચાસ લાખ કરોડ સાગરોપમ મુખી સૂર્યચંદ્રાથી
માંડીને સગર ચક્રવર્તી પથન જયબદેવના વંશના અસંખ્ય પદ-
પદપરામા થયેલા અસંખ્ય રાજાઓ જ્યાં સિદ્ધિપદને વધ્યાં; તે
શ્રી વિમલગિરિરાજ તીર્થ જયવંતુ વનો. ॥૧૬-૧૭॥

વાગ્દાસુ ચઉમ્માનં, જલ્ય કૃત્યા અગ્નિઅનનિજિષ્ણનાડા
ગિઅ એલ ધમ્મચક્રી, એ વિમલગિરિ જયઉ નિત્ય ॥૧૮॥

જ્યાં ખીજ અને સોળમાં ધર્મચક્રવર્તિ શ્રી અજિતનાથ અને શ્રી શાંતિનાથ વર્ષાને વિષે આતુર્માસ રહ્યા, તે વિમલગિરિ-રાજ તીર્થ જયવંત વર્તો.

૥૧૮૥

દસકોડિસાહસહિઆ, જત્ય દવિડ-વાલિખિદલપમુહનિવા ।
સિદ્ધા નગાહિરાએ, જયઉ તયં પુંડરીયં તિત્થં

દ્રાવિડ અને વાલિખિદ્વ પ્રમુખ રાજઓ દશકોડ સાધુ સંઘાતે જે ગિરિરાજ ઉપર સિદ્ધિપદને પામ્યા, તે શ્રી પુંડરીક તીર્થ જયવંત વર્તો.

(૧૯)

જહિં રામાઈ તિકોડિ, ઇગનવર્ધ નારયાઈ મુણિલક્ષ્મી ।
જયાઓ સિદ્ધરાયા, સો વિમલગિરિ-જયઉ તિત્થં ૥૨૦૥

જ્યાં રામચંદ્રાદિક ત્રણ કોડ સાધુઓ અને નારદ આદિ એકાણું લાખ સાધુઓ સિદ્ધ થયા, તે શ્રી વિમલગિરિરાજ તીર્થ જયવંત વર્તો.

૥૨૦૥

નેમિવયણેણ જત્તા-ગએણ જહિં નંદિસેણગણિવર્ધણ ।
વિહિઓ અજિયસંતિથઓ, સો વિમલગિરિ જયઉ તિત્થં ૥૨૧૥

શ્રી નેમિનાથ પ્રભુની આજ્ઞાથી યાત્રાએ આવેલા નંદિષેણ નામના ગણધરે જ્યાં અજિતશાંતિ સ્તવ કર્યો, તે શ્રી વિમલગિરિરાજ તીર્થ જયવંત વર્તો.

૥૨૧૥

પન્નુન્ન-સંખપમુહા કુમરવરા સદ્ગુણદૃઢકોડિબુઆ ।

જત્ય સિવં સંપત્તા, સો વિમલગિરિ જયઉ તિત્થં ૥૨૨૥

જ્યાં શાંખ અને પ્રદ્યુમ્ન પ્રમુખ શ્રેષ્ઠ કુમારો સાડા આઠ કોડ મુનિઓ સંઘાતે શિવસંપદાને વર્યો, તે શ્રી વિમલગિરિરાજ જયવંત વર્તો.

૥૨૨૥

અન્નં વિ ભરદ્વાજસ્ય-ધાવચ્ચામુચ્ચ-મુઆઈ અન્નંખા ।
જદિં દોરિ દોરિ નિદ્ધા, મો વિમલગિરિ જયઉ નિત્યં ॥૨૩॥

વળી બીજા પણ ભરત, મેલગસૂરિ, ધાવચ્ચાપુત્ર, અને શુકા-
ચાર્ય પ્રભુજી અન્નંખય કોણકોઈ માધુઓ મિદ્ધિપદને વધા; તે
વિમલગિરિરાજ નીચે જયવંત વર્તો ॥૨૩॥

અન્નંખા ઉદ્ધારા, અન્નંખ પટિમાઓ ચેઈઅ અન્નંખા ।
જદિં જાયા જયઉ નયં, મિરિમત્તુજય મદાનિત્યં ॥૨૪॥

અન્નંખય ઉદ્ધારો. અન્નંખય પ્રતિમાઓ, અને અન્નંખય ગોત્રો
જ્યાં થયા; તે શ્રી શત્રુંજય મદાનીચે જયવંત વર્તો. ॥૨૪॥

કુચગિરિપટિમુદ્ધારા, પંડવા જત્ય વીરકોરિનુઆ ।
મુનિનિલયગ્મિપના, મો વિમલગિરિ જયઉ નિત્યં ॥૨૫॥
જેમણે ગિરિપ્રતિમાઓના ઉદ્ધારા કર્યો એવા પાંચ પાંડવો
વીર કોઈ મુનિ અંધાને જ્યાં મુક્તિપદને પામ્યા; તે વિમલ-
ગિરિરાજ નીચે જયવંત વર્તો. ॥૨૫॥

ભરદ્વાજાવિયળિંગે, ચિત્રનલાઈ સુદાકિઈ નમંતો ।
જદિં હોઈ ઇંગવવાદી, મો વિમલગિરિ જયઉ નિત્યં ॥૨૬॥

જ્યાં ચેલણ નળાવટીની નજદીકમાં રહેલી દેવનાધિષ્ઠિત
શુકામાં બિરાજમાન કરેલી ભરતચક્રવર્તીએ કરાવેલી પ્રભુપ્રતિમાને
નમસ્કાર કરનાર એકાવતારી થાય છે. તે શ્રી વિમલગિરિરાજ
નીચે જયવંત વર્તો. ॥૨૬॥

દહિફલફલચસમીવે, અલક્ષ્મલદેઉલીપરિસરપએસે ।
સિવળારં પિવ આરં, છુઈ ગુહાએ વિહાડેઉં ॥

અક્રમતવેણુ તુફો, કવડિજફળો જહિં ભરહપડિમં ।
વંદાવઈ જયઉ તયં, સિરિસત્તુંજય મહાતિત્થં ॥

દહિફલ (કોઠાનાં) વૃક્ષ સમીપે અને અલક્ષ્મ દેવડીની નજદીકમાં રહેલી તે દેવતાધિષ્ઠિત ગુફાનું મોક્ષદ્વારના જેવું દ્વાર ઉઘાડીને, અક્રમ તપથી તુષ્ટમાન થયેલો કપટી યક્ષ જ્યાં ભરત મહારાજાએ કરાવેલી પ્રભુપ્રતિમાને વંદાવે છે; તે શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થરાજ જયવંત વર્તો. ॥૨૭-૨૮॥

સંપઘ-વિઘ્નમ ણાહડ-હાલ-પલિત્તા-ડડમ-દત્તરાયાઈ ।
જં ઉદ્ધરિહન્તિ તયં, સિરિસત્તુંજય મહાતિત્થં ॥૨૯॥

સંપ્રતિ, વિક્રમ, ણાહડ, હાલ, પાદલિપ્ત, આમ અને દત્ત-રાજાદિક જેનો ઉદ્ધાર કરનાર થશે, તે શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થરાજ જયવંત વર્તો. ॥૨૯॥

જં કાલયસૂરિ પુરો, સરહિં સુદિટ્ટઠિ સયા વિદેહે વિ ।
ઈણુમિઅ સક્કેણુત્તં, તં સત્તુંજય મહાતિત્થં ॥૩૦॥

મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં પણ સમ્યગ્દષ્ટિ જનો જેતું સદા સ્મરણુ કરે છે, એવી હકીકત શકેન્દ્રે કાલકસૂરિ સમીપે જણાવી છે; તે શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થ જયવંત વર્તો. ॥૩૦॥

ભવડિણિંબુદ્ધારે, આણુપમસરમજિઅયેઈઅઠાણુ ।
જહિં હોઈ જયઉ તયં, સિરિસત્તુંજય મહાતિત્થં ॥૩૧॥

ભવડશાએ કરાવેલા ચૈત્યઉદ્ધાર સમયે અજિતનાથ સ્વામીના ચૈત્ય સમીપે જ્યાં અનુપમ મરોવર નિર્માણ કરવામાં આવેલું છે

ને શ્રી ગુરુજય મદાતીર્થ જયવંત વર્તો. ॥૩૧॥

મહેદેવી-મંત્રિનવજી, ઉદ્ધરિણી જલ્ય મેઘધોષનિવો ।

દક્ષિણગુપ્તો નં દંડ, ત્રિરિગ્નુજય મદાતિર્થ ॥૩૨॥

જ્યાં કુલિકરાજના પુવના પુત્ર મેઘધોષ રાજા-મહેદેવી
માતાના મંદિરનો તથા શ્રી ગ્રાંતિનાથના મંદિરનો ઉદ્ધાર કરશે,
ને શ્રી ગુરુજય મદાતીર્થ જયવંત વર્તો. ॥૩૩॥

પશ્ચિમઉદ્ધારકરો, જરૂર વિમલવાદણા નિવો હોદી ।

દુષ્પ્રસાદગુરુવંશેના, નં સત્ત્વજય મદાતિર્થ ॥૩૪॥

દુષ્પ્રસાદસૂરિના ઉપદેશથી વિમલવાદન રાજા જેના
હેત્તો ઉદ્ધાર કરાવશે, ને શ્રી ગુરુજય મદાતીર્થ જયવંત
વર્તો. ॥૩૫॥

સુશિષ્નં વિ અ નિર્થ, હોદી પૂઅનુઅમુસદફરં જં ।

જા પદમનાદનિર્થ, નં સત્ત્વજય મદાતિર્થ ॥૩૬॥

જ્યારે વીર્થનું માન વીરકૃત્ત ધરી જશે. અર્થાત્-પ્રમાણમાં
ને ગતુજ અદ્ય રહેશે, અને વર્તમાન વીરગ્રામનનો પણ વિરોધ
થશે, ત્યારે પણ બાવિ પદમનાબ પ્રભુના ગ્રામન મુખી જેનું
ઋણભક્ષ્ટ (મુખ્ય ગ્રામર) નો (દેવાદિકથી) પૂજનું જ રહેશે,
ને શ્રી ગુરુજય મદાતીર્થ જયવંત વર્તો. ॥૩૭॥

પાયં પાવવિમુક્તા, જલ્ય નિવાત્રી અ જન્નિ નિરિઆ વિ ।

મુગધંમે જયદે તથં, ત્રિરિગ્નુજય મદાતિર્થ ॥૩૮॥

જેમાં નિવાત્ર કરના નિર્થાયા પણ પ્રાયઃ પાય રહિત થયા
છતાં મુદ્ગમિ પામે છે, ને શ્રી ગુરુજય મદાતીર્થ જય-
વંત વર્તો. ॥૩૯॥

જસ સયોઈ કૃપે, વફખાએ ઝાઈએ સુએ સરિએ ।
હોઈ સિવં તઈઅભવે, તં સત્તુંજય મહાતિથં ॥૩૬॥

જે તીર્થના કલ્પનું નિરંતર વ્યાખ્યાન, ધ્યાન, શ્રવણ કે
સ્મરણ કરવાથી ત્રીજે ભવે મોક્ષ થાય છે; તે શ્રી શત્રુજય
મહાતીર્થ જયવંત વર્તો. ॥૩૬॥

જલ-જલણ-જલહિ-રણ-વણ-હરિ-કરિ-વિસ-વિસહરાઈ દુદ્ધભયં ।
નાસઈ જં નામ સુઈ, તં સત્તુંજય મહાતિથં ॥૩૭॥

જેનું સાંભળતાં (યા સંભારતાં) જળ, અગ્નિ, સમુદ્ર, રણ,
વન, સિંહ, હાથી, વિષ અને વિષધર આદિના દુદ્ધ ભય દૂર થઈ
જાય છે; તે શ્રી શત્રુજય મહાતીર્થ જયવંત વર્તો. ॥૩૭॥

ઈય ભદ્રખાહુરઈઆ, કૃપા સત્તુંજતિથમાહૃપં ।
સિરિવયરપહુદ્ધરિયં, જં પાલિતેણ સંખવિચં ॥૩૮॥

આ શ્રીભદ્રખાહુ સ્વામીએ રચેલા કલ્પ થકી શ્રી શત્રુજય
તીર્થનું માહાત્મ્ય શ્રી વજ્રસ્વામી મહારાજે ઉદ્ધયું; અને
શ્રીપાદલિખત સૂરિએ તેનો સંક્ષેપ કર્યો ॥૩૮॥

તં જહસુઅં થુઅં મે, પઢંત-નિસુણંત-સંભરંતાણં ।
સત્તુંજયકૃપથુત્તં, દેઉ લહુ સત્તુંજય સિદ્ધિ ॥૩૯॥

તે શ્રી શત્રુજય [મહા] કલ્પ સ્તવ ગુરૂ પરંપરાથી
જેમ સાંભળ્યો તેમજ મેં કહ્યો છે. ઉક્ત સ્તવન ભાવથી ભણનાર
સાંભળનાર અને સંભારનાર ભવ્યોને તેના પ્રભાવે દ્રવ્ય-ભાવ
શત્રુનો, જય કરવાનું સામર્થ્ય શિઘ્ર સંપ્રાપ્ત થાયો ॥૩૯॥

॥ ઇતિ શ્રી શત્રુજય મહાતીર્થ કલ્પઃ ॥

ॐ ह्रीं आर्द्रं नमः

८. अर्चुदाद्रिकल्पः

श्री आपु पर्वत कल्प (तीर्थ)

मूल : आर्द्रन्तौ प्रतिपत्त्यादं श्रीमन्नाभेय-नेमिनौ ।
मन्दाद्रेर्भुदाभ्यस्य कल्पं जल्पामि लेखतः ॥

२ अन्वय : आर्द्रं श्रीमन्नाभेय-नेमिनौ आर्द्रन्तौ प्रतिपत्त्य ।
अर्चुदाभ्यस्य मन्दाद्रेः लेखनः कल्पं जल्पामि ॥

अर्थ :— ह्रुं अरिहंत श्रीमान् आदिनाथ स्वामी तथा श्री
नेमनाथ स्वामिने नमस्कार करीने आपु नामना मंदान पर्वतने
(तीर्थ)ने लेखणी कल्प कहुं ह्रुं.

मूल : देव्याः श्रीनातुरूपत्तिमादौ वक्ष्ये यथाश्रुतम् ।
तदधिष्ठानतो ह्यथ प्रख्यातो भुवि पर्वतः ॥

अन्वय : श्रीमान् देव्याः आदौ उत्पत्तिम् यथाश्रुतं वक्ष्ये ।
तद् अधिष्ठानतः हि ज्येष्ठ पर्वतः भुवि प्रख्यातः ॥

अर्थ :— श्रीमाता नाम्नी देवीनी श्री प्रथम उत्पत्तिने
जे दीने सांलजी छे ते दीने कहीअ, ते देवीची ज अधिष्ठत आ
पर्वत जगननां प्रख्यात थाय छे.

मूल : श्री रत्नमाल नगरे राज्ञःभूद् रत्नशेखरः ।
स्रोतपत्यतया हनः प्रीतिच्छाकुनिकान् णडिः ॥३॥

अन्वय : श्री रत्नमालनगरे रत्नशेखरः राज्ञ अभूत् ।
अनपत्यतया हनः सः श्चाकुनिकान् णडिः प्रीति ॥

અર્થ :— શ્રી રત્નમાલ નગરમાં રત્નશેખર નામના રાજા
થયા પુત્ર વગર (અપુત્ર પણાથી) દુઃખિત થયેલા તેણે શાકુનિકોને
બહાર મોકલ્યા.

મૂલ : શિરઃ સ્થાં કાષ્ઠભારિણ્યાસ્તે દુર્ગાં દુર્ગતસ્ત્રિયાઃ
વીક્ષ્ય વ્યજિજ્ઞપન્ રાજે ભાવ્યસ્યાસ્ત્વત્પદે સુતઃ ॥૪॥

અન્વય : તે દુર્ગાં વીક્ષ્ય શિરઃસ્થાં કાષ્ઠભારિણ્યાઃ દુર્ગતઃ સ્ત્રિયાઃ
અસ્યાઃ ભાવી સુતઃ ત્વત્પદે રાજે વ્યજિજ્ઞપન્ ॥

અર્થ :— તેઓએ (શાકુનિકોએ) દુર્ગાને જોઈને માથા ઉપર
કાંઠના ભારાવાળી (દુર્ગા) દારિદ્રની આ સ્ત્રીથી ઉત્પન્ન થનારા
ભાવી પુત્ર તમારી રાજગાદીએ (આવશે) (એમ) રાજાને જણાવ્યું.

મૂલ : રાજા દિષ્ટા સગર્ભૈવ સા હન્તું તન્નરૈર્નિશિ ।
ગર્તે ક્ષિપ્તા કાયચિન્તા વ્યાજત્તસ્માદ્ બહિર્નિરૈત્ ॥૫॥

અન્વય : રાજા સગર્ભૈવ સા હન્તું આદિષ્ટા તન્નરૈઃ
નિશર્ગર્તે ક્ષિપ્તા કાયચિન્તા વ્યાજત્ તસ્માદ્ બહિઃ નિરૈત્ ॥

અર્થ :— રાજા વડે ગર્ભની સાથે જ તેણીને મારવાનો
આદેશ કરાયો; તેના માણસોએ (મારાઓએ) રાત્રે તેણીને
(ગર્ભમાં) ખાડામાં નાખી; કાયચિન્તાના (સ્થાંડિલ) બહાનાથી
તે (ખાડામાંથી) બહાર નીકળી.

મૂલ : સાડસૂત સૂનું ભયાર્તા દ્રાક્ષ ચ આટાન્તરેડમુચત્ ।
ગર્ત્તં આનીય તદ્વૃત્તાનભિજૈસ્તૈરઘાતિ સાં ॥૬॥

અન્વય : ભયાર્તા સા સૂનું અસૂત દ્રાક્ષ ચ આટાન્તરે અમુચત્ ।
ગર્ત્તં ચ આનીય તદ્વૃત્તાનભિજૈઃ તૈઃ સાં અઘાતિ ॥

અર્થ : બચથી હુઃખી થયેલી તેણીએ પુત્રને જન્મ આપ્યો અને જન્મીથી (તે પુત્રને) આડીની અંદર સુકી દીધા અને ખાડામાંથી તેણીને લાવી (તે પુત્રને જન્મતા) તે વૃત્તાન્તને નદિ તળુના તે (મારાઓએ) તેણીને મારી નાખી.

મૂલ : પુરુષેરિતાર્થં સ્તન્યં આપીપત્સન્ધ્યાદયે મૃગી ।

પ્રવૃદ્ધ અસ્મિન્ ટંકશાલામદાલક્રમ્યાઃ પુરુષોઽન્યદા ॥૭૭॥

અન્યથા : સ્તન્ધ્યાદયે ચ મૃગી પુરુષેરિતાર્થં સ્તન્યં અપીપત્ ।

અન્યદા અસ્મિન્ મદાલક્રમ્યાઃ પુરુઃ ટંકશાલા પ્રવૃદ્ધ ॥

અને જન્મે સ્તન્ધ્યા સમયે મૃગી પુરુષે પ્રેરાયેલી એકલા (ખાલી) ખાળકને હુધ પીવડાવતી, એક વખત આ મદાલક્રમી પુરુષાં ટંકશાલાનાં મોટા થયો.

મૂલ : મૃગ્યાઃ ચતુષ્પદાં પાદાનામધ્યં નૂતનનાણકમ્ ।

જનં શ્રુત્વા શિશુરૂપં લોકે વાર્તાં વ્યજૃમ્બત ॥૭૮॥

(વ્યજૃમ્બતે) પાડાન્નર

અન્યથા : મૃગ્યાઃ ચતુષ્પદાં પાદાનાં અધઃ નૂતનનાણકમ્ ।

જનં શ્રુત્વા લોકે શિશુરૂપં વાર્તાં વ્યજૃમ્બત ॥

અર્થ :— મૃગલીના ચાર પગોની નીચે નવાં ખાળક થયો માંબળી લોકમાં ખાળકની વાનો ફેલાઈ.

મૂલ : નવ્યો નૃપોઽમૂકોઽપીતિ શ્રુત્વા પ્રેયીદ્ ભટાન્નૃપઃ ।

તદ્દધાયથ તં દષ્ટ્વા આયં તે પુરગોપુરે ॥૭૯॥

અન્યથા : દો અપિ નવ્યઃ નૃપઃ અમૂત્ ઇતિ શ્રુત્વા અથ નૃપઃ મદાન્ તદ્દધાય પ્રેયીત પુરગોપુરે આયં તે તં દષ્ટ્વા ।

અર્થ : કોઈ પણ નવો રાજ થયો છે એમ સાંભળી હવે રાજાએ સૈનિકોને તેના વધ માટે મોકલ્યા. નગરના ગોપુરમાં સાંજે તે (લટોએ) તેને જોઈને.—

મૂલ : બાલહત્યાલિયાડમુઢ્યન્ ગોયૂથસ્યાયતઃ પથિ ।
તત્તથૈવ સ્થિતં ભાગ્યાદેકે સ્તૂક્ષા પુરોડભવત્ ॥૧૦॥

અન્વય : (તે) બાલહત્યા લિયા ગોયૂથસ્ય આયતઃ પથિ અમુઢ્યન્ ।
ભાગ્યાદ્ તત્તથૈવ સ્થિતં એકઃ તુ ઉક્ષા પુરઃ અભવત્ ॥

અર્થ :— બાલહત્યાના લયથી ગાયોના સમુહના મોટા માર્ગમાં મુક્યો (પોતાના) ભાગ્યથી તે તેવી રીતે જ રહેલો હતો (અને) એક બળદ આગળ થયો.

મૂલ : તત્પ્રેયં સ ચતુષ્પાદાન્તરાલે તં શિશું ન્યધાત્ ।
તત્શ્રુત્વા મન્ત્રિઘોષાત્ રાજડમંસ્તૌરસં મુદા ॥૧૧॥

અન્વય : સ તત્પ્રેયં ચતુષ્પાદાન્તરાલે તં શિશું ન્યધાત્ ।
તત્શ્રુત્વા મન્ત્રિઘોષાત્ રાજ મુદા તં ઔરસં અમંસ્ત ॥

અર્થ :— તે બળદે (તેના ભાગ્યથી) પ્રેરાઈને પોતાના ચાર પગની વચ્ચે તે બાળકને રાખ્યો. તે સાંભળીને મંત્રિના સમન્વવાથી રાજાએ આનંદ પૂર્વક તેને પુત્ર તરીકે માન્યો.

મૂલ : શ્રી પુંડ્રબ્યઃ ક્રમાત્સોડભૂત ભૂપસ્તસ્યાડભવત્ સુતા ।
શ્રીમાતા રુપસંપન્ના કેવલં પ્લવગાનના ॥૧૨॥

અન્વય : ક્રમાત્ સઃ શ્રી પુંડ્રબ્યઃ ભૂપઃ અભૂત્ તસ્યાઃ ।
કેવલં પ્લવગાનના રૂપસંપન્ના શ્રીમાતા સુતા અભવત્ ॥

અર્થ :— ક્રમે કરીને તે શ્રી પુંજ નામના રાજા થયા. તેને કેવલ વાનરના મુખવાળી, એવી રૂપ સંપન્ના શ્રી માતા નામની પુત્રી થઈ.

મૂલ : તદ્દેશગ્યાન્નિર્વિપયા જાતુ જાતિસ્મરણ પિતુઃ ।

ન્યવેદયન્ પ્રાગ્ભવં સ્વં યદાઽઽઽઽ વાનરી પુરા ॥૧૩॥

અન્યથા : તદ્દેશગ્યાત્ જાતુ નિર્વિપયા જાતિસ્મરણ પિતુઃ ।

યદ્ પુરા વાનરી આઝં સ્વં પ્રાગ્ભવં પિતુઃ ન્યવેદયત્ ॥

અર્થ :— તેથી દેશગ્ય પામેલી ખરેખર નિર્વિપયી જાતિ-સ્મરણ જ્ઞાનવાળી જે હું પૂર્વે વાનરી હતી (એમ) પોતાનો પૂર્વ ભવ પોતાના પિતાને જણાવ્યો.

મૂલ : મુહુચરન્ત્યર્મુદં શાખિ શાખાં તાહુનિ કેનચિત્

વિદ્ધા મૃગ્યથ રૂઢં મે કુરુટેઽપત્તરો રથઃ ॥૧૪॥

અન્યથા : અર્મુદં શાખિ શાખાં મુહુચરન્તી કેનચિત્ તાહુનિ

વિદ્ધા અથ મૃગી મે રૂઢં તરો : અથઃ કુરુટે અપત્ત

“મૃગકં રૂઢક કબન્ધી ત્વપશ્રીપે” ક્રિયાયુગિ”

“શ્રી અભિધાન” ૫૬૫

અર્થ :— અર્મુદ પર્વતના વૃક્ષની શાખાઓ ઉપર ફરતી કોઈનાથી તાજે વિંધાયેલી હવે..... માફ (રૂઢ) નાચતું ધટ વૃક્ષની નીચે કુરુડમાં પડ્યું.

મૂલ : તસ્ય હામિન તીર્થસ્ય માહાત્મ્યાન્ નૃતપુઃ મમ ।

ધિવાસ્તે મસ્તકં તુ તદ્વાખ્યનઃ કપિમુખ્યમ્ ।

અન્યથા :— તસ્ય હામિનતીર્થસ્ય માહાત્મ્યાત્ મમ નૃતપુઃ ।

અથાપિ મસ્તકં તુ તથેવા આસ્તે અતઃ કપિ મુખી અહમ્

અર્થ : તે ઇચ્છિત પુરક તીર્થના મહાત્મ્યથી મારું મનુષ્ય શરીર છે. અને આજે પણ મસ્તક તો તેવું જ છે. માટે હું વાનર મુખવાળી છું.

મૂલ : શ્રી પુરુષોક્ત્યેપયચ્છીર્ષ કુણ્ડે પ્રેભ્ય નિજાન્નરાન્ ।

તતઃ સા નૃમુખી જસેતપસ્યચ્ચાભુદે ગિરૌ ॥૧૬॥

અન્વય : શ્રી પુરુષઃ નિજાન્ નરાન્ પ્રેભ્ય કુણ્ડે શીર્ષ અક્ષેપયત્ ।

તતઃ સા નૃમુખી જસે અભુદે ગિરૌ ચ અતપસ્યત્ ॥

અર્થ : શ્રી પુરુષ રાજાએ પોતાના માણસોને મોકલી કુંડમાં મસ્તક નંખાવ્યું ત્યાર પછી તે મનુષ્ય મુખવાળી થઈ અને આખું પર્વત ઉપર તેણીએ તપસ્યા કરી.

મૂલ : ંયોમગામ્યન્યદા યોગી દષ્ટ્વા તાં રૂપમોદિતઃ ।

ખાદુત્તીર્યાલપતૂ પ્રેમ્ણા-માં કથં વૃણુષે શુભેઃ ॥૧૭॥

(માં વૃણુષે કથં શુભે) પાઠાન્તર

અન્વય : અન્યદા તાં દષ્ટ્વા રૂપમોદિતઃ ંયોમગામી યોગી ।

ખાદુ ઉત્તીર્ય પ્રેમ્ણા અલપતૂ શુભે કથં માં વૃણુષે ॥

અર્થ : એક વખત તેને જોઈને રૂપથી મોહ પામેલ આકાશગામી યોગી આકાશથી ઉતરીને પ્રેમથી બોલ્યો હે શુભે કેમ મને પરણે છે.

મૂલ : સોચેડત્યગાદાદ યામો રાત્રેસ્તાવદતઃ પરમ્ ।

તામ્રચૂડરુતાદર્વાફ કયાચિદ્વિધયા યદિ ॥૧૮॥

અન્વય : સા જિએ અતઃ પરમ્ કયાચિત્ વિધયા યદિઃ

તામ્રચૂડરુતાત્ અર્વાફ રાત્રેઃ આઘયામઃ અત્યગાદૃ તાવત્

અર્થ : આ પર્વતના નીચેના ભાગમાં અર્ધુદ નામનો સર્પ
છ મહિનાના અન્તે આવે છે. તેથી (આદ્રિ) પર્વતનો દમ્પ થવાથી
તે પર્વતના મર્થે પ્રાસાદો શિખર વિનાના છે.

લૌકિકાસ્ત્વાદુઃ- લૌકિકો આ પ્રમાણે દહે છે.

મૂલ : નન્દિવદ્ધનં ઇત્યાસીત્ પ્રાકૃ શૈલોદયં હિમાદ્રિજઃ ।
કાલેનાર્ધુદનાગાધિષ્ઠાનાત્વર્ધુદ ઇત્યભૂત ॥૨૫॥

અન્વય : પ્રાકૃ અયં શૈલ. હિમાદ્રિજઃ નન્દિવદ્ધનં ઇતિ આસીત્ ।
કાલેન અર્ધુદ નાગાધિષ્ઠાનાત્ તુ અર્ધુદ ઇતિ અભૂત ।

અર્થ : પહેલાં આ પર્વત કૈલાસ પર્વતનો પુત્ર નન્દિવદ્ધન
નામનો હતો કાળે ઠરીને અર્ધુદ સર્પના અધિષ્ઠાનથી અર્ધુદ
નામે થયો.

મૂલ : વસન્તિ દ્વાદશ ગ્રામા અસ્યોપરિ ધનોધ્ધુરાઃ ।
તપસ્વિનો ગોગ્ગલિકા રાષ્ટ્રિકાશ્ચ સહસ્રથઃ ॥૨૬॥
પાઠાન્તર (ધનોપતિત)

અન્વય : અસ્ય ઉપરિ ધનોધ્ધુરાઃ દ્વાદશ ગ્રામાઃ ।
ગોગ્ગલિકા તપસ્વિનઃ સહસ્રથઃ ચ રાષ્ટ્રિકાઃ વસન્તિ

અર્થ : આ પર્વત ઉપર ધનથી ભરપુર બાર ગામો તથા
ગોગ્ગલિક આદિ તપસ્વીઓ અને હજારો જુદા જુદા દેશના
વાસી મનુષ્યો વસે છે.

મૂલ : ન મ વૃક્ષો ન સા વહ્ની ન તત્ પુષ્પં ન તદ્દલમ્
ન સ કન્દો ન સાખાનિર્યા નેવાત્ર નિરીદ્યતે ॥ ૨૭ ॥

અન્વય : નસઃ વૃક્ષઃ ન સા વલ્લી ન તત્ પુષ્પં ન તત્ફલમ્ ।
 ન સ કન્દઃ ન સા ખાનિઃ યા નૈવ અત્ર નિરીક્ષયતે

અર્થ : તેવો કોઈ વૃક્ષ નથી તેવી કોઈ વેલડી નથી તેવું
 કોઈ પુષ્પ નથી તેવું કોઈ ફળ નથી તેવો કોઈ કન્દમૂળ નથી.
 તેવી કોઈ ખાણ નથી જે આખું તીર્થ ઉપર જોવામાં ન આવતી હોય.

મૂલ : પ્રદીપવન્મહૌષધ્યો જનવલન્ત્યત્ર રાત્રિષુ ।

(વનાનિ પઠિતઃ) પાઠાન્તરં

સુરભીણિ રસાલયાનિ વનાનિ દ્વિવિધાન્યપિ ॥ ૨૮ ॥

અન્વય : દ્વિવિધાનિ અપિ સુરભીણિ રસાલયાનિ
 અત્ર રાત્રિષુ વનાનિ મહૌષધ્યઃ પ્રદીપવત્ જનવલન્તિ ।

અર્થ : આ આખું તીર્થ ઉપર રાત્રે જાનને પ્રકારના પાંચ વનો સુદર
 રસથી ભરપૂર મોટી ઔષધિઓ પ્રદીપની જેમ જળકે છે.

મૂલ : સ્વચ્છન્દોચ્છલદચ્છોભિર્મઃસ્તીરદ્રુકુસુમાઝચિતા ।
 પિપાસુકૃલ્પ્તાનન્દાઽત્ર ભાતિ મન્દાકિની ધુની ॥૨૯॥

અન્વય : અત્ર સ્વચ્છન્દોચ્છલદચ્છોભિર્મઃ સ્તીરદ્રુકુસુમાઝચિતા
 પિપાસુકૃલ્પ્તાનન્દા ધુની મન્દાકિની ભાતિ ।

અર્થ : આ આખું તીર્થ ઉપર સ્વચ્છન્દ રીતે ઉછળતી સ્વચ્છ
 ઉર્મિવાળી કાંઠા ઉપર વૃક્ષના ફુલોથી પુજાયેલી, (સંપૂર્ણ) કલ્પત
 આનંદની પિપાસાવાળી ગંગા નદી શોભે છે.

મૂલ : ચક્રાસત્યસ્ય શિખરાણ્યુત્તુંડગાનિ સંહચ્ચશઃ ।
 પરિસ્ખલન્તિ સૂર્યસ્ય ચેષુ રથ્યા અપિ ક્ષણમ્ ॥૩૦॥

અન્યથા . અસ્ય ચુદ્ધાશઃ ઉત્તુંગાનિ શિખરાણિ ચક્રામ્નિ ।
 યેષુ મૂર્ત્યસ્ય અપિ રથ્યા ક્ષણં પરિસ્થાપ્યન્તિ ॥

અર્થ : આ પર્વતના દક્ષિણે ઉઘા શિખરો ગ્રોભે છે. જેની ઉપર જતાં મૂર્ત્યનો પત્થ માગે ક્ષણવાર સ્થાપના પામે છે.

મૂલ : ચણ્ડાક્ષી-વજ્રતેલેનકન્દાધ્યાઃ કન્દન્તનયઃ ।
 દુઃસ્વપ્નેષ્ટ પ્રતિપદં તત્તત્કાર્યં પ્રસાધિકાઃ ॥૩૧॥

અન્યથા : અત્ર તત્તત્ કાર્યં પ્રસાધિકા. ચણ્ડાક્ષી-
 વજ્રતેલેનકન્દાધ્યાઃ કન્દન્તનયઃ પ્રતિપદં દુઃસ્વપ્ને ।

અર્થ : આ પર્વત ઉપર તે તે કાર્યને પ્રાપ્તનારી ચણ્ડાક્ષી-
 (વજ્ર-ધોર)'' સુદિ ૧ વજ્રોર મહાઉત્ક્રાંત ૫(શ્રી અભિધાન
 શ્લોક ૧૧૪૦) ધોર આદિ શ્રેષ્ઠ કન્દમૂળની અનેક ભવિષ્યો
 રંગે ને પગલે દેખાય છે.

મૂલ : પ્રદેશા પેશલાઃ કુણ્ડસ્તત્કાર્યં કારિભિઃ ।
 અસ્ય ધાતુખનીભિઃ, નિર્જરેશ્વામૃતોદકઃ ॥૩૨॥

અન્યથા : નિર્જરેશ્. અમૃતોદકઃ ચ કુણ્ડેઃ તત્કાર્યં ।
 કારિભિઃ ચ ધાતુખનીભિઃ અસ્ય પ્રદેશાઃ પેશલાઃ (મૃન્મિ)

અર્થ : આ તીર્થના નિર્જરજાઓથી અને અમૃત પ્રમાન
 પાણીના કુણ્ડોથી અને તે તે આશ્રયદારક ધાતુઓની ખાણોથી
 આ તીર્થના પ્રદેશો મુંદર છે.

મૂલ : કોઢ્યને ક્રમેયોચ્ચેર્ક કોઢ્યિત કુણ્ડનઃ ।

અન્વય : અત્ર કોદૂયત કુણ્ડતઃ ઉચ્ચૈઃ દ્રાક્ષ કોદૂયતે કૃતે ।
ખલહલારવમ્ કુર્વન્ વાઃ પૂરઃ પ્રાદુર્ભવતિ ॥

અર્થ : આ પર્વત ઉપર કોયલ જેવા અવાજ કરતા કુણ્ડોથી ઉચેથી ઝડપથી કોયલ માટેજ ખલહલારવને (કલકલારવને) કરતા, પાણીની વૃદ્ધિ ઉત્પન્ન થાય છે.

મૂલ : શ્રીમાતા-અચલેશ્વરશ્ચ વશિષ્ઠાશ્રમ એવ ચ :
અત્રામી લૌકિકાસ્તીર્થા મન્દાકિન્યાદયોઽપિ ચ ॥ ૩૪ ॥

અન્વય : અત્ર શ્રીમાતા અચલેશ્વર : ચ વશિષ્ઠાશ્રમઃ એવ ચ
મન્દાકિન્યાદયઃ અપિ ચ અમી લૌકિકાઃ તીર્થાઃ સન્તિ

અર્થ : આ પર્વત ઉપર શ્રીમાતા, અને અચલેશ્વર અને વશિષ્ઠાશ્રમ અને ગંગા આ લૌકિક તીર્થો પણ છે.

મૂલ : મહાદ્રેરસ્ય નેતારઃ પરમારનરેશ્વરાઃ ।
પુરી ચન્દ્રાવતી તેષાં રાજધાની નિધિઃ શ્રિયામ્ ॥૩૫॥

અન્વય : અસ્ય મહાદ્રેઃ પરમારનરેશ્વરાઃ નેતારઃ (સન્તિ)
તેષાં રાજધાની શ્રિયાઃ નિધિ ચન્દ્રાવતી પુરી (અસ્તિ)

અર્થ : આ મહાપર્વતના પરમારનરેશ્વર રાજાઓ છે તેમની રાજધાની લક્ષ્મીની નિધિ સમાન ચન્દ્રાવતી નામની નગરી છે.

મૂલ : કલયન્ વિમલાં બુદ્ધિં વિમલો દણ્ડનાયકઃ ।
ચૈત્યમત્રર્ષભસ્યાધાતૃ પૈત્તલપ્રતિમાન્વિતમ્ ॥ ૩૬ ॥

અન્વય : વિમલાં બુદ્ધિ કલયન્ વિમલઃ દણ્ડનાયકઃ ।
અત્ર પૈત્તલ પ્રતિમાન્વિતમ્ ઋષભસ્ય ચૈત્યમ્ અધાતૂ ॥

અર્થ : વિમલ બુદ્ધિને ધારણ કરનાર વિમલ દણ્ડનાયકે આ આશુ તીર્થ ઉપર પીત્તળની પ્રતિમાથી યુક્ત ઋણભટ્ટવામિને ગુનાગ્યો.

(જિનપ્રાસાદ)

મૂલ : આરાધ્યાગ્નાં ભગવતીં પુત્રસંપદપદ્મહૃદઃ ।
તીર્થસ્થાપનમભ્યશ્ય અમ્પકદ્રુમ સંનિધી ॥ ૩૭ ॥

મૂલ : પુષ્પ અગ્દામરુચિરં દ્વૃવા ગોમયગોમુખમ્ ।
તત્રાઅહીદ્ ભુવં દણ્ડેત્ શ્રીમાતુર્ભવનાન્તિકે ॥ ૩૮ ॥
(યુગ્મમ)

અન્વય : પુત્ર સંપદપદ્મહૃદઃ દણ્ડેટ અમ્પકદ્રુમ સંનિધી
તીર્થ સ્થાપનમ્ અભ્યશ્ય ભગવતીં અગ્નાં આરાધ્ય
શ્રીમાતું ભવનાન્તિકે ગોમયગોમુખમ્ ભુવં દ્વૃવા
તત્ર પુષ્પઅગ્દામરુચિરં અહીત્ ।

પુત્ર સંપત્તિની વારંવાર ઇચ્છાવાળા દણ્ડનાયકે ભગવતી અગ્નાની આરાધના કરીને અને અમ્પક વૃક્ષની પાસે તીર્થની સ્થાપનાની પ્રાર્થના કરીને શ્રીમાતાના ભવન પાસે છાણુયુક્ત ગાયના મુખવાળી પૃથ્વીને જોઈને ત્યાં શ્રેષ્ઠ પુષ્પની માળા લીધી.

મૂલ : રાજનક શ્રીધાન્ધૃકે કુલ્લં શ્રીચૂર્ણદેશ્વરમ્ ।
પ્રસાદ્ય ભદ્રત્યા તં ચિત્રકુટાદાનામ્ય તદ્ગિરા ॥ ૩૯ ॥

અન્વય : તદ્ગિરા કુલ્લં શ્રી ચૂર્ણદેશ્વરમ્ ચિત્રકુટાદ્
આનામ્ય રાજનક શ્રી ધાન્ધૃકે તં ભદ્રત્યા પ્રસાદ્ય ।

અર્થ : તેની (અંબિકા દેવીની) વાળીથી કોથ પામેલા શ્રી ચૂર્ણદેશ્વરને ચિત્રકુટથી લાવીને રાજનક શ્રી ધંધુકાનગરે તેને ભક્તિથી ખુશ કરીને

મૂલ : વૈક્રમે વસુવસ્વાશા (૧૦૮૮) મિતેડખ્દે ભૂરિરૈવ્યયાત્ ।
સતપ્રાસાદં સ વિમલવસત્યાહુવં વ્યધાપયત્ ॥ ૪૦ ॥

અન્વય : સ વૈક્રમે વસુવસ્વાશા (૧૦૮૮) મિતે અખ્દે
ભૂરિરૈવ્યયાત્ વિમલવસત્યાએવં સતપ્રાસાદં વ્યધાપયત્

અર્થ : તે વિમલ (વાહન) રાજાએ વિક્રમ સંવત્ (વસુ વસુ આશા
ઉલટક્રમે) ૧૦૮૮ ની સાલમાં ઘણા ધનના વ્યયથી વિમલવસતિ
નામનો શ્રેષ્ઠ પ્રાસાદ બનાવરાવ્યો.

મૂલ : યાત્રોપનઞ્સંઘસ્યાનિધનવિધનવિધાતનમ્ ।
કુરેતેત્રામ્નિકા દેવી પૂજિતા બહુભિર્વિદ્ધૈઃ ॥ ૪૧ ॥

અન્વય : અત્ર પૂજિતા અમ્નિકા દેવી યાત્રોપનઞ્સંઘસ્ય બહુભિઃ
વિદ્ધૈઃ અનિધનવિધનવિધાતનમ્ કુરેતે ॥

અર્થ : આ તીર્થ ઉપર પૂજાયેલા અમ્નિકા દેવી યાત્રામાં નઞ્
બનેલા શ્રી સંઘના બહુ પ્રકારેથી સર્વ વિધનોના નાશને કરે છે.

મૂલ : યુગાદિદેવઐત્યસ્ય પુરસ્તાદત્ર આશ્મનઃ ।
એકરાત્રેણ ઘટિતઃ શિલ્પિના તુરગોત્તમઃ ॥ ૪૨ ॥

અન્વય : અત્ર શિલ્પિના યુગાદિદેવ ઐત્યસ્ય પુરસ્તાદ્ ।
આશ્મનઃ એકરાત્રેણ ચ તુરગોત્તમઃ ઘટિતઃ ॥

અર્થ : આ તીર્થ ઉપર (કુશળ) શિલ્પિએ યુગાદિ દેવ શ્રી
આદિનાથસ્વામિના ઐત્યની સામે (આરસના) પથ્થરમાંથી એકજ
રાત્રિમાં શ્રેષ્ઠ ઘાડો બનાવ્યો.

મૂલ : અહો શોભનદેવસ્ય સૂત્રધારશિરોમણેઃ ।
તચ્ચૈત્યરચનાશિદ્યાન્નામ લેલે યથાર્થતામ્ ॥૪૬॥

અન્વય : અહો શોભન દેવસ્ય સૂત્રધાર શિરોમણેઃ ।
તચ્ચૈત્યરચનાશિદ્યાત્ યથાર્થતામ્ નામ લેલે ॥

અર્થ : અહો શોભનદેવ સૂત્રધાર શિરોમણિના તે (લબ્ય)
ચૈત્યરચનાના શિદ્યથી યથાર્થ નામને પામ્યા.

મૂલ : વજ્રતૂત્રાતઃ સમુદ્રેણ મૈનાકોડસ્યાનુલ્લે ગિરેઃ ।
સમુદ્રૌ ત્રાતૌ ત્વનેન દષ્ટેન્મન્ત્રીશ્વરૌ ભવાત્ ॥૪૭॥

અન્વય : અસ્ય ગિરેઃ અનુલ્લેઃ મૈનાકઃ સમુદ્રેણ વજ્રતૂ ત્રાતઃ
અનેન તુ સમુદ્રૌ ત્રાતૌ મન્ત્રીશ્વરૌ ભવાત્ દષ્ટેત્ ॥

અર્થ : આ આયુ તીર્થના નાના ભાઈ (હિમાલયના પુત્ર)
અષ્ટાપદ સમુદ્રવડે વજ્રથી રક્ષણ કરાયા, અને આ તીર્થથી તો
સમુદ્રથી રક્ષણ કરાયેલા બન્ને મન્ત્રીશ્વરો ભવથી દષ્ટને યોગ્ય છે.

મૂલ : તીર્થદ્વયેડપિ ભગ્નેડસ્મિન્ દૈવાન્મ્લેચ્છૈઃ પ્રચક્રતુઃ ।
અસ્યોદ્ધારં દ્વૌ શકાળદે વહ્નિવેદાક્ષં સંમિતે (૧૨૪૩) ૪૮

અન્વય : મ્લેચ્છૈઃ અસ્મિન્ તીર્થદ્વયે ભગ્ને અપિ ।
દૈવાત્ દ્વૌ શકાળદે વહ્નિવેદાક્ષં સંમિતે (૧૨૪૩)
અસ્યોદ્ધારમ્ પ્રચક્રતુઃ

અર્થ : મ્લેચ્છોઃ વડે આ બન્ને તીર્થો ભગ્ન થવા છતાં પણ
ભાગ્યથી (વહ્નિ વેદ અક્ષ) ઉલટ ક્રમથી ૧૨૪૩ ની સાલમાં ૩આ
૩ ૪ ૧૨

આયુ તીર્થનો ઉદ્ધાર કરાવ્યો.

મૂલ : તગાઘ તીર્થસ્થોદ્ધર્તા લક્ષ્મી મહત્ત્વ મિહુઃ ।

પીથતઃ ક્ષિત્તવતરસ્થાબૃદ્ધવ્યદ્ધ્યપ્તમિહુઃ ॥૪૬॥

અન્યય : તગ આઘ તીર્થસ્થ ઉદ્ધર્તા ૨ લક્ષ્મી મહત્ત્વ ૧મિહુઃ ।

૨પીથતઃ ૩તુ ૧વ્યવદ્ધ્યપ્તમિહુઃ ઇતરસ્થા અબૂત ॥

અર્થ : આ આશુ પર્વત ઉપર આઘ તીર્થનો (વિમલ વક્ત્રીનો) ઉદ્ધાર કરનાર મહત્ત્વ મિહુના પુત્ર લક્ષ્મી ધયા અને વ્યવહારી અપ્તમિહુના પુત્ર પીથત ધીજી તીર્થના (લૂણિગવક્ત્રી) ઉદ્ધાર કરનારા ધયા.

મૂલ : કુમારપાલ જુપાલશ્રીયુક્તયકુલચંદ્રમાઃ ।

શ્રી વીરચંચમસ્થોચ્ચ ગ્રિખરે નિરમીપત્ન ॥૫૦॥

અન્યય : શ્રીયુક્તયકુલચંદ્રમાઃ કુમારપાલજુપાલ ।

અન્ય ગ્રિખરે ઉચ્ચઃ શ્રી વીરચંચમ નિરમીપત્ન ॥

અર્થ : શ્રીયુક્તયચંદ્રમા ચમાન (શ્રી અદાર દેશમાં અજોડ અમારિ ઇવદયાના પ્રતિપાલક) શ્રી કુમારપાલ મહારાજાએ આ તીર્થના ગ્રિખર ઉપર ઉચ્ચ શ્રી ચરમ તીર્થપતિ શ્રી મહાવીર-સ્વામીનું મૌન્ય જનાવશબ્યુ.

મૂલ : તત્તદ્દીનૃદત્તા કીર્ણવૃંતત્તદ્દીપધિભન્ધુરમ્ ।

ધન્યા પદ્યન્યન્યજુદાદિ નેકતીર્થપવિત્રિનમ્ ॥૫૧॥

અન્યય : ધન્યા તત્તદ્દીનૃદત્તાકીર્ણવૃંત, તત્તદ્દીપધિભન્ધુરમ્ ।

(નેક)નેકતીર્થ પવિત્રિનમ્ અજુદાદિ પદ્યન્તિ ॥

અર્થ : ધન્ય પુરુષો જ તે તે કીનૃદલધી બરપુર અને તે તે

ઔષધિઓથી સુંદર એક જ તીર્થ જ પવિત્રિત અર્બુદ નામના પર્વતને જુઓ છે.

“ વલ્લુકાન્તમલિરામ બન્ધુરે ” અભિધાન ચિંતામણિ શ્લોક (૧૪૪૪)

મૂલ : દૃષ્યઃ શ્રોત્ર સુધાકલ્પઃ, શ્રી જિનપ્રભસૂરિભિઃ ।
શ્રીમદ્અર્બુદકલ્પોડયં ચતુરૈઃ પરિચીયતામ્ ॥૫૨॥

અન્યથા : અયં શ્રોત્રસુધાકલ્પઃ શ્રીમદ્અર્બુદકલ્પઃ ।
શ્રી જિનપ્રભસૂરિભિઃ દૃષ્યઃ ચતુરૈઃ પરિચીયતામ્ ॥

અર્થ : આ કણને અમૃત તુલ્ય શ્રીમાન આબુ તીર્થનો કલ્પ શ્રી જિનપ્રભસૂરીશ્વરજી વડે (ગુંથાયો છે.) રચાયો છે. વિદ્વાનો વડે શુદ્ધ થાઓ (એકઠું થાઓ)

શ્રી અર્બુદ કલ્પઃ સમાપ્તઃ ॥ “શ્રી અર્બુદાચલસ્ય કલ્પઃ ॥
(પાઠાન્તર)

શ્રી અર્બુદ તીર્થનો કલ્પ સમાપ્ત થયો.

“ ગ્રન્થાગ્રં પર અક્ષર ૧૬ ”

શ્રી જિનેશ્વર ભગવંતની આજ્ઞા વિરુદ્ધ લખાયું હોય તો મિચ્છામિ દુક્કડં—શ્રી શ્રમણોપાસક ચતુર્વિધ સંઘ સેવક શાહ જેઠાલાલ ભારમલ મલાડ પૂર્વ. વેલાણી એસ્ટેટ

વીર સંવત ૨૫૦૧ સંવત ૨૦૩૧

ચૈત્ર સુદ-૧૩-૧૪ શુક્રવાર તા. ૨૪-૪-૭૫

શાસન ઉપકારી શ્રી મહાવીરસ્વામિ જન્મ કલ્યાણક દિને અર્થ પૂર્ણ કર્યો.

ૐ હ્રીં અહીં નમઃ

શ્રી જયતિહુઆણુ સ્તોત્ર અર્થ સહિત :-

આ સ્તોત્રના પ્રારંભમાં સ્તોત્રના કર્તા નવઅંગી ટીકાદ્વારા શ્રી અભયદેવ સૂરીશ્વરજી મહારાજના છ સંબોધને કરીને પુરીસાદાણી પાર્શ્વનાથ ભગવાનની વિનંતિ પૂર્વક સ્તુતિ કરે છે.

જય તિહુઅણુવરકચ્પરૂપ જય જિણ ધનંતરિ,
જય નિહુઅણુકરૂણાણુ કેમ, દુરિઅકરિકેસરિ, ।
તિહુઅણુ જણુ અવિલંબિઆણુ, ભુવણુત્તય આભિઅ,
કુળમુ મુકાર્ધ જિભેસ, પામ થંભણુય પુરકિઅ, ॥૧॥

ત્રણ ભુવનને વિષે રહેલા સર્વ પ્રાણીઓને મનવાંછિત ફળને આપનારા શ્રેષ્ઠ દૃષ્ટવૃક્ષ સમાન જય પામો. સર્વ સંમાદી પ્રાણીઓના દ્રવ્ય રોગ અને ભાવ રોગને નાશ કરનાર ધનંતરી વંદ્ય સમાન આપ જય પામો. ત્રણ ભુવનને વિષે રહેલા સર્વ પ્રકારના દૃષ્ટાણુના ખજાનારૂપ આપ જય પામો. વળી આત્માની જ્ઞાનાદિ લક્ષ્મીનો નાશ કરનાર વિષય-કપાયરૂપી હાથીઓને નમાડવા માટે કેસરીસિંહ સમાન છો. વળી ત્રણ ભુવનના પ્રાણીઓ જેમની આજ્ઞા આનંદપૂર્વક મસ્તકે ચઢાવે છે, વળી જેઓ સમગ્ર યોત્રીચ અતિશય અને અદ્ભુત પ્રાતિહાર્યાદિ બાહ્ય લક્ષ્મી અને કેવળ-જ્ઞાનાદિ અનંત અંતરંગ લક્ષ્મીના અશ્વર્થ સંપન્ન હોવાથી જેઓ ત્રણ ભુવનના યથાર્થ સ્વામિ છે એવા ખંભાત નગરને વિષે ધિરાજમાન શ્રી પાર્શ્વનાથ જિનેશ્વર ભગવાન અમને સર્વ પ્રકારના દ્રવ્ય અને ભાવ મુખનું વરદાન આપો.

તઈ સમરંત લહંતિ ઝત્તિ વર પુત્ત કત્તાઈ
 ધણુ સુવણુ હિરણુ પુણુ જણુ ભુજઈ રંજઈ ।
 પિખખઈ મુખખ અસંખ સુખખ તુહપાસ પસાઈણુ
 ઈઅ તિહુઆણુ વરકાપ રૂખખ સુખખઈ કુણુ મહુજિણુ ॥૨૥॥
 હે જિનેશ્વર દેવ, આપનું ભકિતપૂર્વક સ્મરણુ કરનારા
 ભવ્ય પ્રાણીઓ તત્કાળ શ્રેષ્ઠ પુત્ર, સ્ત્રી આદિને પ્રાપ્ત કરે
 છે, ધન, સુવર્ણ રૂપું અને અનેક વિલાસોથી ભરપૂર એવા મહાન
 રાજ્યના ભોક્તા થાય છે. વળી આપના સ્મરણુના પ્રતાપથી સ્વર્ગના
 અસંખ્ય સુખ અને મોક્ષના અનંત સુખને પ્રાપ્ત કરે છે, ત્રણ
 ભુવનને વિષે કલ્પવૃક્ષ સમાન હે પાર્શ્વનાથ ભગવાન આપ મને
 સર્વ પ્રકારે સુખી કરો. (૨)

જર જનજર પરિબ્રુણુ કણુ નટ્ટું કુદ્દિણુ
 ચક્રખુ ખખીણુ ખએણુ ખુણુ નરસદિત્ય સૂલિણુ ।
 તુહ જિણુ સરણુ રસાયણેણુ લહુ હુંતિ પુણુણુવ
 જય ધન્વંતરિ પાસ મહવિ તુહ રોગહરો ભવ ॥૩૥॥
 હે સ્વામિ, આપનું શરણુ ગ્રહણુ કરીને આપને જ
 સ્મરણુ કરનારાઓ મહા દુઃખી દીન પ્રાણીઓ જેઓ દુષ્ટ તાપે
 કરીને જીર્ણ થયેલા છે, વળી ગલત કોઠ રોગે જેમના કાન સડી
 ગયા છે, હોઠ નાશ પામ્યા છે, નેત્રો ક્ષીણ થઈ નષ્ટ થયાં છે,
 ક્ષય રોગે કરીને અત્યંત દુર્બલ થયા છે, મહાન શૂલ રોગ
 વડે અત્યંત પીડાને પામે છે એવા પૂર્વોક્ત દુષ્ટ કર્માધિન,
 રોગીષ્ઠ પ્રાણીઓ પણ હે જિનેશ્વર ભગવંત ! તમારા નામના
 સ્મરણુ રસાયણવડે તે પૂર્વોક્ત તમામ રોગોથી મુક્ત થઈને નવિન
 તંદુરસ્તીને પામી મહા આરોગ્યવાન સૌભાગી અને સુંદર સ્વરૂપ-
 વાન બને છે. હે સર્વોપરિ ધન્વંતરિ વૈદ્ય સમાન હે પાર્શ્વનાથ
 ભગવાન આપ મારા સર્વ પ્રકારના દ્રવ્ય રોગ અને ભાવ રોગરૂપી
 સંસારનો નાશ કરો. (૩)

વિવરણ જોઈએ મંત્ર તંત્ર સિદ્ધિ અપયત્તિ,
 ભુવણભુવિ અકુવિદ સિદ્ધિ સિદ્ધિ તુલ નામિણુ ।
 તુલ નામિણુ અપયત્તિઓવિ જળુ હોઈ પવિત્ત
 નં નિદુઅણુ કલ્લાણુ કોચ તુલ પાત્ર નિરૂત્ત ॥ (૪)

હે સ્વામિ અત્યંત ભકિતપૂર્વક એકાગ્ર ચિત્ત શુદ્ધ ઉપયોગથી
 આપના નામનું સ્મરણ કરનાર પ્રાણીને સર્વ પ્રકારની વિદ્યા, જ્યો-
 તિય વિદ્યા, મંત્ર, તંત્રની અપ્રયામે સહેજ વારમાં પ્રાપ્તિ થાય છે.
 વળી જગતને વિષે આશ્ચર્યહારી અભિમાદિ આઠ મહા સિદ્ધિઓ
 આપના નામના સ્મરણથી પ્રાપ્ત થાય છે, આપના નામના સ્મરણથી
 અપવિત્ર જન પવિત્ર બને છે, ત્રણ ભુવનને વિષે સર્વ પ્રકારના
 દેહ્યાનુના અગ્નનાદિય હે પાર્શ્વનાથ ભગવાન તમે જય પામે.
 આદીં અભિમાદિ આઠ મહાસિદ્ધિઓનું વિવરણ કરે છે. (૪)

- (૧) અભિમાદિ:— અત્યંત શુદ્ધ શરીર કરીને ધરતીના ગમે
 તેવા છત્તા છિદ્રમાં પેચીને ત્યાં જ રહ્યો થકો ચક્રવર્તિની
 સિદ્ધિના ભોગવતો કરે.
- (૨) મદિમા:— મેરૂ પર્વત કરતાં પણ અત્યંત મોટું સ્વરૂપ
 બનાવી શકે.
- (૩) લધિમા :— પવનથી પણ અત્યંત હલકું શરીર બનાવવાની
 લબ્ધિ.
- (૪) ગરિમા :— લોખંડ કરતાં પણ શરીરને અત્યંત ભારી
 બનાવવાની લબ્ધિ
- (૫) પ્રાપ્તિનામા :— પૃથ્વી પર રહ્યા છતાં આંગળી વડે મેરૂ
 પર્વતના અગ્ર ભાગને સ્પર્શ કરી શકે તેવી લબ્ધિ.
- (૬) પ્રાકાશ્ય સિદ્ધિ :— જળ અને સ્વપ્નમાં સરખો ચાલે

(૭) ધર્શિત્વ સિદ્ધિ :— તિર્થંકર અને ઇંદ્રાદિકની પેઠે ત્રણ જગતની ઠકુરાર્થ વિકૃત્વે

(૮) વર્શિત્વ સિદ્ધિ :— સર્વ પ્રાણીઓને ક્ષણ માત્રમાં વશ કરે એવી લાખિય.

ખુદ પઉત્તર્થ મંત તંત જંતાર્થ વિસુત્તર્થ
ચર ચિર ગરલ ગહુગ્ગ ખગ્ગ, રિઉ વગ્ગુ વિ ગંજર્થ ।
દુત્થિય સથ્થ આણુથ્થ ઘથ્થ, નિચ્છારર્થ દયકરિ
દુરિયર્થ હરઉ સ પાસ, દેઉ દુરિયકરિ કેસરી ॥ (૫)

હે નાથ આપના સ્મરણ કરનાર ભક્તજન ઉપર અપકાર કરવાને માટે ક્ષુદ્ર તુચ્છ પુરુષોએ કરેલાં તથા કરાવેલાં મંત્ર, જંત્ર તંત્રાદિકના સર્વ દુષ્ટ પ્રયોગો નિષ્ફળ થાય છે. આપના નામનું ધ્યાન કરનાર સેવકજનને કોઈપણ પ્રકારનું સ્થાવર કે જંગમ વિષ ચડતું નથી. મંગલ આદિ નવ ગ્રહો અને વિકરાળ તલવાર જેવા ભયંકર શસ્ત્રો ધારણ કરેલાં શત્રુઓનો સમુહ પણ કાંઈ પણ ઉપદ્રવ, પીડા કે પરાભવ કરી શકતા નથી, પણ પોતે જ પોતાનાં ઉપદ્રવોનો ભોગ થઈ પડે છે. વળી અનર્થ અને કષ્ટથી ઘેરાઈ ગયેલાં દુઃખી પ્રાણીઓના સમુહને દયા કરીને નિસ્તાર કરનાર હે પાર્શ્વનાથ ભગવાન આપ ખરેખરા ભક્તજનોનાં પાપરૂપી હાથીઓનો નાશ કરવા માટે કેસરિ સિંહ સમાન છો. તો મારી ઉપર દયા કરી મારા પાપોનો નાશ કરો. (૫)

તુહ આણા થલેઈ ભીમ દમ્પુધર સુરવર
રખખસ જખખ ક્ષિંદ વિંદ ચોરાનલ જલહર ।
જલથલ ચારિં રઉદ ખુદદ પસુ ભેઈણિ ભેઈસ
ધય તિહુઆણુ અવિલંઘિઆણુ, જય પાસ સુસામિ ય ॥ (૬)

હે પરમાત્મા ! આપની આજ્ઞામાં વર્તનારા બધાજનો આપની આજ્ઞાના બળવટે કરીને મહા ગર્વિષ્ઠ એવા બૂન, પ્રેન, વ્યંતર જલ, રાક્ષસ, ફાળીધર, મળીધર, નાગીંડ નરકર, અગ્નિ, મેઘ, જલચર, સ્થલચર પ્રાણી, સૌંદર્યનવાળી બધાંકર યોગિનીઓ છુદ્ધ મંત્રોથી સિંધ થયેલા નેગીઓ, કલ્યાણિ સર્વ તુચ્છ સર્વ જીવોને ક્ષણવારમાં થંભાવી દે છે; અને બગરદિન કરે છે. એથી હે સ્વામિ, આપની અખંડિત એટલે ત્રણ ભુવનને વિશે કોઈથી પણ ઉદ્ધરણ ન થઈ શકે એવી આજ્ઞા છે. મારે હે ત્રણ ભુવનના સ્વામિ, હે પરમાત્મા, હે પાર્શ્વનાથ બગવાન તમે જ્ય પામે. (૬)

પરિધય અધ્ય અનુધ્ય નધ્ય લન્નિજનર નિજનર
દામં અન્નિય આદૃ દાય કિતર નર ગુરવર ।
જશુ મેવદિ કમ કમલ ગુચલ પખ્યાલિય કલિમકુ
મા ભુવનુતય મામિ પાસ મહ મહદઉ વિઉ બકુ ॥ (૭)

હે સ્વામિ આ મંત્રારના મહાદુઃખમય અનર્થોથી ત્રાસ પામેલા એવા જનો અને માત્ર ધનાદિની પ્રાપ્તિને અર્થ જ પ્રાર્થના કરતા સંસારી મુખના અર્થો જનો તેમજ આપના અનંત ગુણોના બદમાનના પ્રેમ કરીને પરિપૂર્ણ બક્ષિવાળા ઉદ્ધારીન દૃઢ અનંત પ્રેમના રૂપાંતર વડે જેમની રામરાજી વિકલ્પ થઈ છે એવા મનોહર શરીરવાળા કિતર દેવોમાં એક દેવો, નરોમાં શ્રેષ્ઠ એવા ચક્રવર્તીઓ અને દેવોમાં શ્રેષ્ઠ એવા દેવેન્દ્રો જેમના અદ્ભુત મગનું મહા બક્ષિસદિન મેવન કરીને મનની કલુષિતતા ધાઈ નાખે છે એવા હે ત્રણ ભુવનના સ્વામી પાર્શ્વનાથ બગવાન આપ મારા સર્વ પ્રકારના બાધ અને અવ્યંતર શત્રુઓનું મર્દન કરો.

આ પ્રમાણે પૂર્વોક્તિ છ સંબોધન રતુનિ કરી દવં લીન છ (પ્રકારાંતર આન) સંબોધન પરમાત્માની વિશેષ પ્રકારે રતુનિ કરે છે.

જય જોઈઆ મણુ કમલ લસલ લય પંજર કુંજર
તિહુઅણુ જણુ આણુંદયંદ ભુવણુત્તય દિણુયર ।
જય મઈ મેઈણિ વારિવાહ જય જંતુ પિયામહ
થંભણુયંદિય પાસનાહ નાહતણુ કુણુ મહ ॥ (૮)

હું નાથ આપ જોગી મહાત્માના મનરૂપી જ્ઞાનરત્ને
રહેવાને કમળ સમાન છે, ઈહલોક-પરલોકાદિ સાત પ્રકારના
ભયરૂપી પાંજરાને તોડવાને હાથી સમાન છે, સંસારના ત્રિવિધ
તાપથી આકુળ-વ્યાકુળ થયેલા પ્રાણીઓને આનંદ અને શાંતિને
આપવા ચંદ્ર સમાન છે, ત્રણ ભુવનમાં રહેલા પ્રાણીઓના
અજ્ઞાનરૂપી અંધકારનો નાશ કરી કેવળજ્ઞાનરૂપી પ્રકાશને કરનારા
સૂર્ય સમાન છે, વળી ઔત્પાતિકી, વૈનયિકી પ્રમુખ ચાર પ્રકારની
બુદ્ધિરૂપ પૃથ્વીને વાણીરૂપ મેઘજળથી પ્રકુલલિત કરનારા માતેમંત
પ્રાણીઓને મેઘ સમાન છે, સંસારમાં રહેલા સર્વે પ્રાણીઓના
પિતામહ છે એવા ખંભાત નગરીને વિષે રહેલા પાર્થનાથ ભગવાન
આપ જય પામો જય પામો અને મને આપનો સાચો સેવક બાણી
મારા નાથ થાઓ અને સર્વ પ્રકારના દુઃખથી મને મુક્ત કરો. (૮)

ખહુ વિહુ વન્નુ અવન્નુ સુન્નુ વન્નિઉ છપ્પન્નિહિ
મુખખ ધમ્મુ કામથ્ય કામ, નર નિય નિય સચ્ચિહિ ।
જંજઆયહિ ખહુ દરિસણુથ્ય, ખહુ નામ પસિદ્ધહિ
સો જોઈય મણુકમળલસલ સહુ પાસ પવધ્ધહિ ॥ (૯)

હું ભગવાન, મોક્ષ ધર્મ કામ તથા અર્થ એ ચાર
પ્રકારના પુરૂષાર્થની કામનાને પૂર્ણ કરે એવા, અનેક દર્શનમાં
રહેલા એવા, જે પોતપોતાના દર્શનનું પ્રતિપાદન કરનારા એવા
શાસ્ત્રોને વિષે પંડિત પુરૂષોએ ઘણા નામે કરીને પ્રસિદ્ધ કરેલા
એવા, અને એજ કારણ માટે ઘણા પ્રકારના વર્ણ છે તે જોમના

[illegible]

11 ଧର୍ମରହିତ ଯାହା ନ୍ୟାୟ ଓ ନ୍ୟାୟର ଗୋପନୀୟତାକୁ ନଷ୍ଟ
 ଧର୍ମରହିତ ଗ୍ରାସିବାର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ନାହିଁ ତେଣୁ
 1 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଧର୍ମରହିତ 'ଧର୍ମ' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ନାହିଁ
 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଧର୍ମରହିତ 'ଧର୍ମ' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ନାହିଁ

三九

જગદીશ્વર આજ તમારી મહા શાંત મુદ્રા જોઈને, નેત્રો વિકસ્વર થતાં તેમાંથી જે હર્ષના આંસુની ધારાઓ વરસે છે. તેથી ઘણા કાળનો દુઃખરૂપ અગ્નિ જેમનો શમી જાય છે અને આનંદથી રોમે રોમે વિકસ્વર થયેલા એવા દેવતા, મનુષ્યાદિ સર્વે ભક્તો પોતાના આત્માને પૂજ્ય, ધન્ય, કૃતપુન્ય કૃતાર્થ, ભાગ્યવાંત અને પવિત્ર માને છે; તેથી કરીને ત્રણ જગતને આનંદકારી એવા ચંદ્ર સમાન હે પાર્શ્વનાથ ભગવાન તમે જય પામો. (૧૧)

તુહ કલ્લાણ મેહસુ ઘાંટ, ટંકારવપિદિલય
વલિલર મલ્લ મહલ્લ ભત્તિ, સુરવર ગંબુદ્ધિય ।
હલ્લુ ખૂલિય પવત્તયંતિ ભુવણેવિ મહુસવ
ધયિ તિહુઅણુ આણુંદ ચંદ જય પાસ સુહુભસવ ॥

હે ભગવાન ! આપના કલ્યાણકના ઉત્સવને વિષે સુઘોષાનામે મહોત્સવને જણાવનારી ઘાંટાનો શબ્દ સાંભળીને જલ્દીથી ચાલવાથી જેમના પુષ્પ હારો પણ હાલી જાય છે, મોટી ભક્તિ વડે જેમના રોમરાય વિકસ્વર થઈ ગયાં છે એવા ચોસઠ ઇંદ્રો મોટાં મોટાં વિષયસુખનો ત્યાગ કરીને આ લોકને વિષે પણ જન્માદિ કલ્યાણક મહોત્સવોને પ્રવર્તાવે છે એ હેતુને માટે ત્રણ જગતને આનંદ આપનાર ચંદ્ર સમાન તથા સુખની ખાણરૂપ હે પાર્શ્વનાથ ભગવાન આપ જય પામો જય પામો. (૧૨)

નિમ્મલ કેવળ કિરણ નિયર વિહુરિયતમ પહયર
દંસિય સયલ પયથથ સથથ વિથયરિય પહાયર ।
કલિ કલુસિય જણધુય લોય લોયણહુ અગોયર
તિમિરઈ નિરૂ હર પાસનાહ ભુવણુત્તય દિણયર ॥

નિર્મલ કેવળજ્ઞાનની કાંતિના સમુહ વડે જેણે અજ્ઞાન રૂપી અંધકારનો નાશ કર્યો છે, જેણે સમસ્ત પુદ્ગલોનો સમુહ દેખાડ્યો

છે, જેમની ક્રાંતિનો સમુદ્ધ વિસ્તાર પામ્યો છે, કર્મ મલ વડે
મલિન થયેલા પાપી મનુષ્યો રૂપી ધ્રુવરૂના નેત્રોને અગોચર અને
ત્રણ જગનને પ્રકાશીત કરનાર સૂર્ય સમાન હે પાર્શ્વનાથ ભગવાન !
આપ અમારા અજ્ઞાનરૂપી અંધકારને દૂર કરો (૧૩)

તુલ્ય સમરણુ-જલ વરિસ સિત્ત, માણુવ મર્ધ મેઈણિ
અવરાવર સુકુ મચ્ચ યોલ્ કંદલદલ રેહણિ ।
જયર્ધ ફલ સર ભરિય હરિય દુહ દાહ અણોપમ
ધય મર્ધ મેઈણિ વારિવાહ દિસ પાત્ર મર્ધ મમ ॥

હે સ્વામિન્ મનુષ્યની બુદ્ધિરૂપ પૃથ્વી તમારા સ્મરણ રૂપ
જળવડે સિંચન થઈ તો તે પૃથ્વીમાં છવાછવાઈ તત્ત્વ જ્ઞાનરૂપ
અંકુરો તથા પત્ર ઉત્પન્ન થાય છે અને તે લતાને દેશ વિરતિ તથા
મર્વ વિરતિ ફળ લાગે છે અને તે દુઃખ માત્રને હરનારી અને
અનુપમ થાય છે. અર્થાત્ મેઘ વરસવાથી જેમ પૃથ્વી કંદપત્ર સહિત
પ્રકુલિત સંપૂર્ણ ફલવાળી દાહરહિત થાય છે એમ તમે મારી
બુદ્ધિ પ્રકુલિત તથા વાંછિત ફળ સહિત અને ચિંતા રૂપ અતાપે
રહિત કરો એટલે કે અમ્યદ્ જ્ઞાનરૂપ મુદ્ધિ આપો. (૧૪)

કય વિકલ દસલાણુ વલ્લિ ઉલ્લરીય દુહવણુ
દાવિય મગ્ગ પવગ્ગ મગ્ગ દુગ્ગર્ધ ગમ વારણુ ।
જય જંતુહ જણુએણુ તુલ્લ જંજણિય હિયાવહુ
રમ્મ ધમ્મ મો જયહ પાત્ર, જયજંતુ પિયામહુ ॥

મુંદર દસ્યાણુની વેલ જેમણે કરી છે, દુઃખરૂપ વનનો જેમણે
નાશ કર્યો છે, સ્વર્ગ અને મોક્ષનો માર્ગ જેમણે દેખાડ્યો છે.
દુર્ગતિમા પડતા પ્રાણીની રક્ષા કરનારા, જગત્ત્રયના છવોના
પિતા સમાન, મહા હિતકારી અને મહા સ્મરણીય એવા ધર્મને

ઉત્પન્ન કર્યો છે અને જેઓ જગતના પિતામહ છે એવા હે
પાર્શ્વનાથ ભગવાન તમો જય પામો જય પામો. (૧૫)

ભુવણ્ણારણ્ય નિવાસ દરિય પર દરિસણ દેવયા
જોઈણિ પૂયણ ખિત્તવાળાખુદાસુર પસુવય ।
તુહ ઉત્તકું સુનકું સુરકું અવિસંહુલુ ચિદ્દાહિ
ઉય તિહુઅવણ સિંહ પાસ પાવાઈ પ્રણાસહિ ॥

જગતરૂપ અરણ્ય વિષે જેમનો નિવાસ છે એવાં મહ સહિત
અન્ય દર્શનના દેવતા; દુષ્ટ મંત્રો જેણે સિદ્ધ કર્યા છે એવી
મનુષ્ય જાતિની સ્ત્રીઓ, દુષ્ટ વ્યંતરીઓ, ક્ષેત્રના નાયક એવા
વ્યંતર દેવ, દુષ્ટ એવા ભુવનપતિ પ્રમુખ અસુર દેવો તેજ જાણે
પશુના સમુહ તે તમારી થંકી ત્રાસ પામીને અદ્રષ્ટપણે અતિશય
સાવધાન પણે ભય રહિત રહે છે એ હેતુ માટે હે ત્રણ જગતરૂપ
વનને વિષે સિંહ સમાન તેઓ તમને ઉપદ્રવ કરી શકતા નથી
એટલું જ નહિ પણ તમારી સ્તુતિ કરનારને પણ ઉપદ્રવ કરી
શકતા નથી એવા હે પાર્શ્વનાથ ભગવાન મારા સર્વ પાપોનો
નાશ કરો. (૧૬)

ફણિ ફણહાર ફુરંત રયણકર રંજય નહયલ
ફણિણી કંદલ દલ તમાલ નિલુખ્પલ સામલ ।
કમકાસુર ઉવસગ્ગ વગ્ગ સંસગ્ગ અગંજય
જય પરચગ્ગજિણેસ પાસ થંભણય પુરકિય ॥

હે સ્વામિન ! ફણીધર કહેતાં ધરણેંદ્રની ફણાઓ વિષે
અતિશય વિસ્તાર પામેતા રતનના કિરણોએ જે આકાશ તળને
રંજયું છે. તેને વિષે રાયણ વૃક્ષના નવા અંકુરા, પાંદડાં તથા
તમાલ વૃક્ષનાં પાંદડાં તથા કાલું કમલ જેવા શ્યામ નીલ કાંતિ-

ચાલા અને કમઠ નામના અમુરના ઉપસર્ગથી પરાભવ ન પામેલા
અને અને દર્શન આપનારા પ્રત્યક્ષ એવા સ્થંબનપુરમાં રહેલા
પાર્શ્વનાથ ભગવાન જય પામો. (૧૭)

મદ્ય મહાનરહુ પમાણુ નેય વાયાવિ વિગ્રંદુહુ
નેય નાલુરવિ અવિભુય મદ્યાવું અલસ્ય વિદલંધકુ ।
તુલ્ય માદ્યુ પમાણુ દેવ, દારુણુ પવિત્તદ
ઇય મર્ધ મા અવર્ધારિ, પાસ પાલિદિ વિલવંતદ ॥

હે ભગવાન મારું મન પ્રમત્ત છે અથવા થાય તેનું દાંધ
પ્રમાણુ નથી દારણ કે તે અંચળ છે, મારી વાણી પણ પ્રમત્ત છે
અથવા થાય તેનું પણ પ્રમાણુ નથી, દારણ કે તે અગવિચળ છે,
મારું શરીર પણ અવિનિન છે, આજમે કરીને પરવશ છે, પણ તમારું
મદ્યાત્મ્ય જ એક પ્રમાણુ ભૂત છે, તેજ પરમ શુદ્ધ છે, તમારી
દરેણાઓ વટે જ હું પવિત્ર છું મારે મારી અવમાનના કરશો
નહિ પણ એવક જાણીને મારું પાલન કરો. (૧૮)

કિં કિં દરિય ઉ નેય દહુલુ કિં કિં વ ન જંપિડ
કિં વ ન ચિદુદ કિદુ દેવ દીનુયમવલંજિ ઉ ।
દામુ ન કિય નિષ્કલ લલિલ અમ્મેલિ દુદત્તિલિ
તલયિ ન પત્તદિ નાલું કિંપિ પર્ધ પદુ પરિચ્છિલિ ।

હે પાર્શ્વનાથ ભગવાન! આપે નશ્વ દીધેલા એવો હું
ધીજે દાંધ પણ સ્થળે ગમે તેટલી દીનતા દેખાડ્યા છતાં દાંધ
વળ્યું નહિ, હે ભગવાન! દુઃખે પીડાતા એવા અમોએ શું શું
ચિતવન નથી કર્યું? શું શું નથી જોડ્યા? કાયાને શું કષ્ટ
નથી આપ્યું? દીનપણાને ધારણ કરી કર્યા દેવની આગળ નિષ્કળ
એવી મધુરી વાણી નમ્રતા પૂર્વક નથી જોડ્યો? પણ તમારાથી

પરિત્યાગ કરાયેલો એવો હું કોઈથી પણ રક્ષણ ન પામ્યો. મારા કષ્ટનું નિવારણ કરવાને તમે જ સમર્થ છો. માટે કષ્ટનું નિવારણ થવા તમારી જ પ્રાર્થના સંકળ થાઓ. (૧૯)

તુહુ સામિઉ તુહુ માય અપુ તુહુ મિત્ત પિય કરે
તુહુ ગર્ધ તુહુ મર્ધ તુહુ જિ તાણુ તુહુ ગુરે ખેમ કરે ।
હઉં દુહલર ભારિઉ વરાઉ રાઉ નિખલગગહ
લીણઉ તુહુ કમકમલ સરણુ જિણુ પાલહિ ચંગહ ॥

હે સ્વામિન ! આ જગતને વિષે તમે જ એક મારા સ્વામિ છો, તમે જ મારી માતા છો, તમે જ મારા પિતા છો, તમે જ મારા પ્રીય કરનારા મિત્ર છો, તમે જ મારી ગતિ છો, તમે જ મારી મતિ છો, તેમજ માફ રક્ષણ કરનાર અને કલ્યાણ કરનાર તેમજ મારા ગુરુ છો. કેમકે શું એટલે અજ્ઞાન અને રૂ એટલે રૂઢનાર-અજ્ઞાનને રૂઢનાર તેજ ગુરુ-દુઃખના સમુહ વડે ચારે પાસથી ઘેરાયેલો એવો નિર્ભાગી પુરુષોમાં શિરોમણિ એવો હું તમારા ગુણોમાં લીન થયેલો એવો હું તમને જ આશ્રીને રહેલો છું અને મને તમારા જ ચરણ કમળનું શરણ છે માટે હે જિનેશ્વર દેવ ! તમે માફ રક્ષણ કરો-પાલન કરો. (૨૦)

પર્ધ કિવિકય નીરાય લોય કિવિ પાવિય સુહુસય
કિવિ મર્ધમંત મહંત કેવિ કિવિ સાહિય સિવપય ।
કિવિ ગંભય રિઉવગ્ગ કેવિ જસ ધવલિય ભૂયલ
મર્ધ અવહીરહિ કેણુ પાસ સરણુગય વચ્છલ ॥

હે ભગવાન ! આપે કેટલાક ભક્તોને રોગરહિત કર્યા છે, કેટલાકને સુખી કર્યા છે, કેટલાકને ખુદ્ધિવાન કર્યા છે કેટલાકને મહંત-મહા ગુણવાન સજ્જન- કર્યા છે, કેટલાકને શિવપદ આપ્યું છે, કેટલાકને સહેજમાં શત્રુઓનો પરાજય કરીને જય પમાડ્યા છે, વળી કેટલાકનો યશ જંગતમાં પ્રસસવ્યો છે, તો હે શરણાગત વત્સલ શા માટે મારી અવગણના કરો છો ? (૨૧)

પરચુવયાર નિરીદનાડ નિષ્પન્ન પચોથણ
તુલ જિણ પામ પરોવયાર કરણિપરાયણ ।
સતુમમિત્ત સમચિત્ત વિત્તિ નયનિદય સમમણ
મા અવદીરિય જુગ્ગઓવિ મર્ધ પામ નિરંજણ ॥

હે સ્વામિન ! કેવળ પરમાર્થશુદ્ધિએ કરેલા ભાવથી જ
પરંતુ એકાંતે હિત કરવાની અપેક્ષાથી ઉપકાર કરનારા, વળી આપ
સર્વાર્થસિદ્ધ પ્રભુ છો, આપ મહાકાળ રાગદેવ રહિત છો, મહા
સમતાભાવે વર્તનારા છો, પારકા પર ઉપકાર કરવાને સદા
તત્પર છો, વળી શત્રુ અને મિત્ર ઉપર સમાન ચિત્તવાળા છો,
આપની મુનિ કરનાર અને નિંદા કરનાર બન્ને ઉપર સમાન
ચિત્ત રાખનારા છો, માટે હે નિરંજન નિરાકારી વિનરાગ
પાર્થનાથ પ્રભુ તમે મારી અવગણના ન કરો પણ કૃપાદિ
કરો જેથી મારું સઘળું કાર્ય સિદ્ધ થાય. (૨૨)

હઉ બહુવિહ હુડનસશુત્ત તુલ હુલ નામણપર ।
હઉ મુથણુલ કરણિકકહાણુ તુલુ નિર કરુણપર ।
હઉ જિણ પામ અન્નામિત્રાણુ તુલુ તિહુઅણુ આમિય,
જ અવદીરહિ મર્ધ જખત હય પામ ન મોહિય ॥

હે સ્વામિન ! ધણા પ્રકારના દુઃખ વટે તપ્ત થયેલું છે જેનું
શરીર એવાં દુઃખ અને આપ દુઃખનો નાશ કરવામાં સદા
તત્પર છો. દુઃખજનોને કરેલા કરવા યોગ્ય છું અને આપ
કરેલાના નિધાન છો. દુઃ સ્વામિપણાએ રહિત દીન, અનાથ, સર્વ
પ્રકારના દરિદ્રપણાએ શોભતો છું અને આપ તણુ ભુવનના સ્વામિ
અને સર્વ પ્રકારના અધ્યર્થવટે શોભના છો. એવી રીતે વિત્રાપ
કરનાર એવા અને આપ અવગણો તે શોભતું નથી માટે હે દેવ !
પ્રસન્ન થાઓ. (૨૩)

જુગ્ગા જુગ્ગ વિભાગ નાહ નહુ જોયહિ તુહ સમ,
 ભુવભુવયારસહાવભાવ કંરણારસસત્તમ ।
 સમવિસર્ધમ કિંધણુ નિગ્ધર્ધ ભુવિદાહસમંતઉ,
 ધ્ય દુહિ બંધવ પાસ નાહ મર્ધપાલ થુણુંતઉ ॥૨૪॥

હે સ્વામિન્ ! જગત ઉપર ઉપકાર કરનાર એવો જેમનો
 સ્વાભાવિક અભિપ્રાય છે. અને જેઓ દયારસ વડે શ્રેષ્ઠ છે એવા
 આપ જેવાં મોટા પુરૂષો આ યોગ્ય છે અને આ અયોગ્ય છે એવો
 વિચાર કરતા જ નથી. પૃથ્વીના દાહને શમાવતો મેઘ વરસતી
 વખતે આ સ્થાન ઊંચું છે અને આ સ્થાન નીચું છે એવો વિચાર
 કરતો જ નથી. તે પ્રમાણે આપ પણ દુઃખી ઉપર દયા કરતી
 વખતે સાર અસારનો વિચાર કરતા નથી એ હેતુ માટે દુઃખી
 જનના દુઃખનો નાશ કરનાર અને દુઃખી જનના બાંધવ સમાન
 હે પાર્શ્વનાથ પ્રભુ ! સ્તુતિ કરનાર એવા મારું પાલન કરો. (૨૪)

નય દીણહ દીણયું મુયવિ અન્નુવિ કિવિ જુગ્ગય,
 જં જોધવિ ઉવયાર કરહિ ઉવયાર સમુજજય ।
 દીણહ દીણું નિહિણું જેણુ તર્ધનાહિણુ ચત્તઉ
 તો જુગ્ગઉ અહમેવ પાસ પાલહિ મર્ધ ચંગઉ ॥૨૫॥

હે ભગવાન્ ! ઉપકાર કરવાને ઉદ્યમંવત થયેલા એવા મોટા
 પુરૂષો જે યોગ્યતાની ગવેષણા કરીને સહુ સહુની યોગ્યતા પ્રમાણે
 તથાવિધ ઉપકાર કરે છે. તેવી યોગ્યતા તો રંક પુરૂષોની રંકપણાને
 મુકીને ખીજ કોઈ પણ યોગ્યતા નથી એટલે રંક પુરૂષોનું રંકપણું
 મુકીને ખીજ યોગ્યતા દયા કરવાને જોળવી પડતી નથી. અર્થાત્ દુઃ
 રંકથી રંક છું અતિશય નિર્બલ છું, લઘુ છું, તુચ્છ છું, કારણ કે
 હે સ્વામિન્ આપે મારો ત્યાગ કરેલો છે તેથી હું જ કૃપા કરવાને

ચોગ્ય છું. માટે હે પાર્થનાથ ભગવાન ! જેમ મારું દર્યાનુ યાય
તેમ પાલન કરો-રક્ષણ કરો (૨૫)

અહ અન્નુવિ જુગ્મય વિનેમુ કિંવિ મન્નસિ દીનુદ
જંપામિવિ ઉવયાઃ કર્મ તુદ નાહ અમગ્મદ ।
મુચ્ચિય કિલ કલિલુ જેનુ જિનુ તુમ્હ પમીયદ
કિં અન્નિનુ નચેવ દેવ મા મર્ધ અવદીરદ ॥૨૬॥

હે ભગવાન ! હવે આપ ખીજી કોઈપણ ચોગ્યના વિશેષ
જોઈને ઉપકાર કરતા હો તો અમસ્ત રંકપુર્યોની ચોગ્યના વિશેષને
દેખીને ઉપકાર કરો છો, તો હે જિન પરમાત્મન ! જોલો કરીને
તમે પ્રસન્ન થાઓ તે જ ચોગ્યના વિશેષ નિષ્ઠે કરીને જીવને
દર્યાનુકારી થાય છે. ખીજા કોઈ પણ હેતુએ કરીને શું પ્રયોજન
છે ? અર્થાત્ કોઈ પણ નહિ. જે ભક્તિ, વિવેક આપની પ્રસન્નતા
મેળવી ગકે. તે જ તે ભક્તની ખરેખરી ચોગ્યના વિશેષ છે. માટે
હે દેવ, તે જ ચોગ્યના વિશેષને કરો. પણ મારી અવગણના નહિ
કરો. (૨૬)

તુદ પચ્ચલુ નહુ હોઈ વિદ્વતુ જિલુ જાલુઉ કિંપુવા
હઉ હુખિય નિરૂ અત્તયત્ત હુકકહુ ઉસ્સુયમણ
તમન્નાઉ નિમિનેલું એઉ એઉ વિ જઈ લક્કમર્ધ
અચ્ચં જં બુખિયવમેલુ કિં ઉણરૂ પચ્ચર્ધ ॥૨૭॥

હે સ્વામિન્ આપને કરેલી પ્રાર્થના કરી પણ નિષ્ફલ જતી
નથી એમ તો હું નિષ્ઠે બાણ છું. નો પણ હે પ્રભુ ! હું અત્યંત
દુઃખવટે કરીને પીડિત, હેરાન થયેલો અને સર્વ સત્યે કરીને
રહિત બની ગયેલ છું તેથી જ દુઃખના ખેદ અને અમના
પરિનામવટે કરીને રોગ મટાડવાને અત્યંત હિત્યુક બનેલો છું.
તેથી વારંવાર આનુરૂપણએ વ્યાકુળ થઈને આમ મારા દુઃખની

શાંતને અર્થે પ્રાર્થના કરે છે. વળી હું જાણું છું કે આ રૂળ રહ્યું. આ વસ્તુની પ્રાપ્તિ રહી, આંખના એકે પલકારામાં મળી જાય એવી ઉત્સુકતા થાય છે. તે અત્યંત દુઃખના ભારને લઈને છે. શું અત્યંત ભુખ લાગી હોય તેથી કાંઈ ઉંખરાના વૃક્ષ પાકી જાય ? અર્થાત્ ઉતાવળે આંખ પાકતા નથી તે પણ સમજું છું છતાં પણ આતુરતાને લીધે વારંવાર મારું દુઃખ મટાડવાને વિનંતિ કરે છે.

(૨૭)

તિહુઆણુ સામિય પાસ નાહ મઈ અપ્પુ પયાસિઉ
કિન્નજઉ જં નિયરૂવ સરિસુ ન મુણઉ ખહુ જંપિઉ ।
અન્નુ ન જિણુ જગિ તુહ સમોવિ દાખન્નુ દયાસઉ
જઈ અવગત્તસિ તુંહજિ અહહ કહ હોસુ હયાસઉ ॥૨૮॥

હે ત્રણ જગતના ધણી, હે પાર્શ્વનાથ પ્રભો, મેં મારું જેવું દુઃખ સ્વરૂપ હતું તેવું અથવા મારું જેવું મનનું વાંછિત હતું તેવું આપને પ્રકાશ કર્યું એટલે કે કહી દેખાડ્યું. કારણકે મને ઘણું બોલતાં આવડતું નથી. તે કારણ મારે પોતાના સ્વભાવને યોગ્ય એવું એટલે આપ મહાદયાળુ સ્વભાવવંતને જ ઉચિત લાગે તે કરો. આપ જેવો જગતમાં હહાપણુવાળો, દયાળુ કોઈપણ અન્ય પુરૂષ નથી. હવે જો આપ મારી અવગણના કરશો તો જેની સર્વ આશા નાશ પામી છે અને જે હતાશ થયો છે એવો જે હું તેના શા હાલ થશે.

જઈ તુહ રૂવિણુ કણિવિપેય પાઈવા વેલવિયઉ
તુવિ જાણાઉ જિણુ પાસ તુમ્હિ હઉ અંગીકરિઉ ।
ઈય મહ ઈરહઉ જં ન હોઈસા તુહ ઓહાવણુ
રખખં તહ નિયકિત્તિ જોય જુજજઈ અવહીરણુ ॥૨૯॥

હે જિન પરમાત્મનુ! હે પાર્શ્વનાથ પ્રભો! આપના રૂપે
કરીને પ્રેન સરખા દોઈ પુરૂષે એટલે પાર્શ્વનાથે યજ્ઞાદિક અથવા
દોઈ બ્યંતર દેવથી જો હું ઠગાયો હોઉં તો પણ આપે જ
જાતો મારો અંગીકાર થયો છે એવી રીતે હું બહુ ધું એ હેન
માટે હવે આ મારૂં કંઈકેવું કાયં સિદ્ધ ન થાય તો તે તમારી
તમારી અપકાજના લણનાઈ છે. દારણકે પોતાની કીર્તિની રક્ષા
કરના એવા આપની અપકીર્તિ ન થવી જોઈએ માટે શિષ્ય પ્રમુત્ત
થાઓ. (૨૬)

એવ મહારિય જન્મ દેવ કીંદુ ન્દવળ મદુસુઠ
જં આગુલિય શુભ મદળુ નુમ્મ મુગિજળુ અગિં મિદ્ધ
એમ પમીય મુપાન નાદ ચંબળુય પુરકિય
કીય મુગિવરૂ મિરિ અમયદેઉ વિન્નવઈ અગિંદિય ॥૩૦॥

હિ દેવ પ્રત્યક્ષ થયેલા એવા જે આપ નેજા હે પ્રભુ આ મહારી
યાત્રા છે. આજ મહારો સ્નાત્ર મહોત્સવ માનું ધું કેમકે આપનું
મુનિજનોએ નદિ નિપંથ કરેલું તથા વિદ્યમાન આશાનુ શુભોનું
મદળુ કરેલ છે જેનાં એવું આ સ્નાત્ર મેં રચ્યું. માટે મારી
ઉપર પ્રમુત્ત થાઓ. દારણકે રાજદિકના શુભ મદળુ કરવા તથા
બોલવા ને મુનિને નિપંથ છે. કેમકે તેઓ પાપી હોય તથા જે શુભ
તેઓમાં ન હોય તેવા શુભ કહેવા પડે કીર્ત્યાદિક હોય છે. પણ
આ સ્નાત્ર તો મુનિજનને પણ બળવા થોમ્ય છે. તેથી ગૃહસ્થ
તો અવશ્ય પાક કરેવા જોઈએ. હે પ્રભો! જે તમારી યાત્રા કરે,
તથા સ્નાત્ર મહોત્સવ કરે તથા જે તમારા આ સ્નાત્રનો પાક કરે
તેના ઉપર પ્રમુત્ત થાઓ, સ્થંબનપુરને વિષે રહેલા એવા હે પાર્શ્વનાથ
પ્રભો આવી રીતે ત્રણ લોકના લોકોને મનોવાંછિત પૂરક એવા આ
સ્નાત્રને દેખીને પ્રથમ કરાયેલા એવા વળી મુનિમાં શ્રેષ્ઠ એવા
શ્રી અમયદેવસૂરિ મહારાજાએ આપને એ પ્રમાણે વિરખિત કરી ૩૦

શ્રી બુદ્ધિસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્ય, શ્રી જિનચંદ્ર
 સૂરીશ્વરજી મહારાજના ગુરૂભાઈ, અને શ્રી પ્રસન્નચંદ્રસૂરીશ્વરજી
 મહારાજના ગુરૂ શ્રી અભયદેવસૂરીશ્વરજી મહારાજ કે જેઓ વિક્રમ
 સંવત ૧૧૦૦ની શરૂઆતમાં તથા તે પહેલાં થઈ ગયા અને જેઓએ
 નવાંગી ટીકાની રચના કરી તે અભયદેવસૂરીશ્વરજી વિરચિત આ
 શ્રી જયતિહુઆણુ સ્તોત્ર સંમાપ્ત થયું. (૩૦)